SAN-ANTONIO

San-Antonio

CÂNTEC DE LEAGĂN PENTRU BÉRU

Editura FORUM-2003
NR.72

SAN-ANTONIO

CÂNTEC DE LEAGĂN PENTRU BÉRU

Original: BERCEUSE POUR BÉRURIER

Colecția San-Antonio nr. 72

Traducere de
GEORGE ANANIA

Editura Forum
2003

Lui Jean Berthe
aceste pagini unde e vorba
de o altă Berthe
S.-A.

• CAPITOLUL ÎNTÂI

În care se dovedește că inseparabilii
se despart anevoie

Dintotdeauna am proclamat că există două categorii de femei: cele pe care simți nevoia să ți le agăți în palmares – și celelalte.

Despre celelalte nu am nimic de zis, fiindcă nu mă arde grija de ele, cum se spune în saloanele mahalalei Saint-Germain (cel mai bine garnisite cu grămătici); dar mi-ar face plăcere să subdivizez prima categorie.

Printre gagicile pe care al dracului ai vrea să le onorezi cu prezența matale, trebuie să le deosebim pe cele cu care o pui fără ostentație, fiindcă au o avarie la coca, și pe cele pe care, dimpotrivă, te dai în vânt să le învârtești prin locuri suprapopulate, ca să le dovedești contemporanilor tăi că posezi la sex-appeal de nu mai ai unde-l depozita, fiindcă ești plin de el din pivniță până-n pod.

Wenda, v-o spun din capul locului, aparține celei de-a doua subdiviziuni a primei categorii. Este articol de mare lux, pentru export. Dovadă că a fost importată din Rusia de către tatăl său. Cunosc povestea domnului Fépaloff{1} ca pe apa de ploaie, Wenda relatându-mi-o de fiece dată când a băut un whisky în plus. Or, una dintre particularitățile zeiței mele – care posedă și multe altele – este tocmai aceea că bea un scotch în plus.

Fépaloff a avut, în cursul revoluției, porția lui de rujeolă, ca fiecare. A fost membru de partid, dar a ieșit după câțiva ani, din motive care nu-l privesc decât pe dânsul. Apoi a venit în Franța, ca să se înroleze în valoroasele rânduri ale Grupului celor 7 – și de atunci a privit, de după drapelul tejghelei sale, lupta împotriva sensului giratoriu, a pietonilor temerari, a șoferilor de autobuz impertinenți și, mai de curând, împotriva vinietei.

Ca să ne întoarcem la fata lui și să rămânem acolo – fiindcă e foarte bine! –, lăsați-mă să vă descriu obiectul.

E înaltă și mlădioasă, cu o talie de viespe, balustrade supracomprimate, un fâțâitor sculptat de mână, picioare de cover-girl

americană și o față frumoasă, cu pomeți ușor accentuați, stil mongolic{2}. Păr blond, firește; ochi verzi, gene în formă de trambulină pentru sărituri cu schiurile și gură tip vorace, desenată și vopsită de un artist lubric.

Am cunoscut-o la repetiția generală cu *E mai bine în tren*, piesa de succes a ultimului sezon. Condiscipolul și veșnic prietenul meu Ted Laclasse{3}, faimosul actor, mă invitase acolo și, ducându-mă să-i strâng mâna la ieșirea de la spectacol (după ce folosisem ieșirea de incendiu), am văzut-o pentru prima oară pe Wenda în loja lui Ted.

Era prietena lui.

Or, așa cum știți, prietenii prietenilor noștri sunt prietenii noștri. Am mers să supăm la Porno-Club, localul la modă (friptura de vită cu același nume constituind specialitatea lui principală), am mâncat, am băut și am dansat până la un ceas foarte înaintat al zilei; iar Ted Laclasse, turtit dar triumfător, mi-a cerut să o conduc pe Wenda, fiindcă minunea cu pricina locuia pe Bulevardul Richard-Wallace, adică în drumul meu.

Urâtă imprudență.

Nu ajunsesem bine la Place de l'Étoile, că fiica stepelor primise deja prima mea lecție de limbi orientale; la Porte Maillot, și ea și-o scosese din agrafă, iar sub frunzișurile autumnale din Bois de Bulogne domnișoara mi-a acordat foaia de parcurs și toate vizele necesare ca să mă întâlnesc cu Fidel Castro.

Pe scurt, aventura noastră durează de mai bine de șase luni și, contrar obiceiului, nu mă obosește deloc. Cu toate că știți cât de versatil sunt!

Ne vedem o dată sau de două ori pe săptămână, când îmi îngăduie slujba. Și de fiecare dată îi tragem niște raiduri prin Gross Paris, cu dineuri fine, înfulecări, zbenguieli omologate pe canapea și retragere cu torțe.

În seara asta, după ce mă întorc de la o anchetă periculoasă, îi telefonez porumbiței mele albe precum că sunt la dispoziția ei și-i cer să se pună și dânsa la a mea.

Persoana mă asigură că nu aștepta decât clipa asta și că să ne întâlnim mintenaș.

Peste două ceasuri, o văd apărând, în grabă, într-un bar discret de pe Champs Elysées, înțolită gen mare turism și pictată cu Ripolin Express. Poartă (cu grație) o rochie albă care-i face o talie asemeni unui inel de perdea și pe care și-a prins o floare artificială roșu-

sângeriu. Bărcuțele îi vin de la Durer, ca și gentuța care le dă replica – și pe braț ține, neglijent, o capă din blană de șobolan musculos pe care, cu siguranță, n-a moștenit-o de la bunică-sa.

Notați la încheietura mâinii o brățară de jonc masiv și veți avea o idee despre persoana în cauză. Adăugați, cât se mai poate, un parfum de neuitat care vi se strecoară în nări precum băieții din casă în crivatul doicii și care vă trimite cu gândul la niște chestii care nu au absolut nimic de-a face cu următorul Congres internațional de pescuit cu lanseta.

Se îndreaptă spre masa mea cu mersul ei plutitor – și admir atât de tare această apariție, încât întârzii să mă ridic pentru a-i prezenta omagiile mele.

— Bonjur, ciripește Wenda. Am întârziat?

O asigur că nu, deși stau, ca blegul, de o oră însumând cel puțin șaizeci de minute.

Își depune pe banchetă capitalul iar eu o iau de mână, cu interes.

— Scotch? o întreb de formă.

Își flutură genele, foarte hotărâtă să demareze mica ședință de etilism cameral. Ne punem la curent cu ălea-ălea, stil cum-îți-merge-cum-îmi-merge, apoi înscriem pe ordinea de seară programul plăcerilor.

În ceea ce-l privește pe băiatul vostru San-A., el e pentru un mic banchet între patru ochi, urmat de o excursie într-o mansardă de mare spectacol de pe Strada Courcelles; dar gagica solicită un supliment la program.

— Grozav mi-ar plăcea să merg cu tine la music-hall, scumpule, gângurește ea. Închipuiește-ți că, zilele astea, la Alcazar se produce Micul Marcel.

— D'apoi cine-i aista, bre? întreb pe italienește.

— Nu știi, faimosul hipnotizator. Poate adormi pe oricine și oriunde. E egiptean, cred. Una dintre prietenele mele l-a văzut la lucru și se pare că e senzațional.

Îmi înăbuș un căscat. Eu unul mă dau în vânt după music-hall, cu condiția să fie mișcare. Dacă-i vorba să văd horăind nește nenici, prefer să mă anunț la sălile de operație de la Riboisière sau de la Marmottan, fiindcă într-un spital, pe lângă somn, există sânge și suspens.

Dar cum să nu subscrii la dorințele unei păpuși de firmă ca Wenda, când ajungi să subscrii la împrumutul cărbune-oțel?

Îi pecetluiesc lipsa mea de entuziasm și-mi acord un zâmbet de douăzeci și cinci de centimetri de tip mare standing, cu alveolă pentru trabuc și dinte de aur în fund-stânga.

— Iată o idee minunată, îngerașule. Omul care înlocuiește gardenalul trebuie să merite încrederea noastră.

Mititica e bucuroasă cât cuprinde. Mâna intrepidă i se fofilează pe neobservate în deux-piece-ul meu cu alcov, pentru o mângâiere plină de făgăduințî. Părerea mea, tipilor, e că, dacă moș Ene din Alcazar nu mă adoarme, voi avea dreptul la o ședință de noapte a Camerei demnă de marile momente din istorie.

Ne revărsăm stacanele, cum zice Jacques, și ne pregătim să mergem să ne refacem caloriile într-un mic restaurant deloc rău, pe care-l cunosc, și unde patronul deține un vin roșu cât se poate de sincer și arta de a acomoda restul ingredientelor.

O dată ajunși în mașină, ca să-mi exersez solfegiile, îi bibilesc pistoletele. Puștoaica asta, credeți-mă, e ca o priză de 220. Îndată ce-ți pui lăboanța pe ea, simți că șira spinării ți se preface în fermoar.

Plecăm să clămpănim, fiindcă tipul care v-a povestit că s-ar putea trăi numai cu amor și apă proaspătă v-a pus ciocuri ori avea ulcer la stomac. Dragostea, taman din contra, cere carburant. Regii țepăluitului, nu vă înșelați, sunt nu de cei ce se îngrașă cu apă de izvor, ci campioni ai înfulecării. Patul și masa sunt veri primari – dovadă că și unul, și cealaltă se întind la orizontală. De altfel nu se spune „nunți și banchete”? Asocierea cu pricina este elocventă – și nu-i nevoie să-ți fi făcut studiile la Facultatea din Bouffémont{4} ca să înțelegi cum vine chestia asta.

După ce cutia pentru haleală ne e colmatată, punem cap compas către Alcazar.

Micul Marcel atrage gloata. Amatorii de mister sunt numeroși, îi cunoașteți pe oameni. Simt nevoia de straniu și de supranatural. Biata lor piele îi jenează pe la răscroieli. Soarele, copacii, păsărelele nu le găsesc mișto decât în filme – altminteri au nevoie de extaz, de incredibil. Sunt adepții levitației, drăgălesc ectoplasmele și în inima fiecăruia se află câte o Bernadette Scoubidou care le soilește.

În dreptul fațadei, se mută de pe un picior pe altul o coadă ca la distribuirea-de-grăsimi-în-timpul-războiului, ca să capete dreptul la marea înfiorare.

Toți uluiții Parisului se află aici cu matracucele lor, toți insomniacii, toți credulii neîncrezători, toți neîncrezătorii creduli.

Vor să vadă administrarea dozelor de horăială; să vază ca să creează! Și cred de pe acuma. Ceea ce vor acești așa-ziși cartezieni este o confirmare; undă verde pentru bunăvoința lor de guguștiuci.

Întrucât nu mă simt în stare să mă îmbulzesc, în față la Alcazar, între poponeața domnului Dupont și burdihanul domnului Dubois, mă duc la domnul îmbrăcat în culori închise și care supraveghează intrarea, îi arăt legitimația și-i explic că ar fi șef dacă mi-ar obține două bilete în primul rând. Ca să-i incit zelul, îi telefonez în podul carabei o bumașcă de o juma' de kil – așa că insul se grăbește să-mi dea satisfacție.

În vreme ce el parlamentează cu vânzătoarea de iluzii, eu cumpăr, de la o pin-up brunetă vopsită în roșu, programul-care-nu-se-vinde-în-sală și i-l ofer, galanton, Wendei.

După ce ne-am așezat, la o bună distanță de scenă, tovarășa mea de amețeli deschide opusculul. Imediat ne trezim nas în nas cu portretul Micului Marcel. Wenda se pamează în fața privirii magului.

— Ai văzut ce ochi are, dragule?

Totuși nu arată prea isteț regele lui nani-nani-țoașca-mamii. Pare mai degrabă o maimuțică, ba chiar și mai puțin de-atât. Poartă rasă, cu toate că nu o face pe călugărul. Lațele abundente îi sunt încrețite cu B.P. 40. Are moaca ascuțită, nasul îngust ca un *coupe-papier*, sprâncenele ca două bucăți de mangal și, pe sub ele, ochi de motan căzut pradă chinurilor constipației. Dacă l-ar fi întâlnit pe stradă pe acel neică, Wenda nu i-ar fi acordat nicio atenție – atâta e de năclăit și înghesuit{5}; numai că, știindu-i puterea deosebită și benoclându-se la muia lui pe programul de sală, frumoasa mea s-a excitat. Iac-așa simt mereu damezele: lacome de prestigiu și de masculi glorioși. Orișicare netot anevoie de înghițit are șanse la cea mai șucară gagică, numai să poarte uniformă ori să-i fi apărut numele într-un ziar. Iar ceea ce se petrece pe o scenă de teatru reprezintă marele șoc! Poa' să aibă nenicul hidropizie, o moacă precum cartierele în demolare și chiar răni sifilicoase – fericirea tot îi aparține.

Notează că există și o completare la această stare de lucruri sau mai degrabă un revers. Tipii celebri sunt încornorați și ei ca orișicare, fiindcă damezele lor se dau în vânt după înnoiri. Luați-o de-o pildă pe madam Victor Hugo, pe care o înșira taica Sainte-Beuve, în ciuda muiei lui în formă de fese-de-croitoreasă-stând-jos și a tichiei de farmacist. Nu trebuie nici să ți-i închipui pe oameni prin prisma pozei lor din Larouse.

O voce feminină anunță la microfon venirea „celui pe care îl așteptați cu toții, a aceluia ale cărui puteri supranaturale etc.”

Scurtă pauză. Și Micuțul Marcel își face apariția. E și mai minuscul decât lăsa să se presimtă portretul lui.

Nenea ăsta, ca să se facă remarcat prin oraș, trebuie să tușească ori să-și vopsească părul în roșu.

Înaintează până la cușca sufleurului. Își ațintește asupra publicului tăcut privirea de vultur sau cel puțin de șoim. Un fior trece de-a lungul spinărilor, cu un zgomot de rafală de vânt prin crengile tomnatice. Și maimuțica începe să-și vândă marfa.

Se lansează în explicații la fel de confuze pe cât de științifice, ca să ne dezvăluie faptul că așa e din naștere și că nu-și atribuie niciun merit. Un băiat simplu, ce mai! Are un dar și nu se socotește, pe chestia asta, un superman. Unii vin pe lume cu un singur dinte, alții cu milioanele tăticului; în cazul său, a fost vorba de acest fluid.

Mărturisiți că, să ajungi la o situație atât de solidă doar de pe urma unui fluid reprezintă un tur de forță ce răstoarnă legile chimiei și fizicii.

Se exprimă într-o franceză foarte corectă, dar cu un accent ciudat, suav, și pe un ton monocord care deja te face să simți nevoia de a te băga în cârpe, ținând la picioare o sticlă cu apă fierbinte iar în mânuri operele complete ale lui Claudel.

Mărculețul a pus la punct o cioacă adecvată. Inspiră încredere – și de aici i se trage forța principală. Marea finețe a chestiei constă în a te face că ești dezolat de harul tău; că îl târăști după tine ca pe o povară. Omulețul pare că vrea să fie compătimit – stil „ce bine trebuie să fie când ești un om normal!”

Și trucul prinde în draci la mamelucii care populează Alcazarul.

Lângă mine, o babornițâ își șterge mustețele pe streașina cărora a poposit o lacrimă. Două rânduri mai încolo, un fost colonel în retragere (la propriu și la figurat) își mânărește Legiunea de onoare ca pentru a o preface în rozetă.

În sfârșit, fakirul și-a încheiat poliloghia.

Acum promite că îi va adormi pe toți aceia care vor binevoi să urce pe podium. E ceva lipsit de dureri și nu lasă în urmă nicio tulburare psihică; dimpotrivă, relaxează.

Homunculul tace și adresează adunării fremătătoare un gest de invitație. Scaunele încep să pocnească. O dădacă în curs de despărțire de soldatul ei dă năvală, urmată imediat de un lungan slăbănog, tuns

perie. Alte persoane de bunăvoință, bravând curiozitatea vagamente ironică a contemporanilor lor, iau scena cu asalt. Vor să-și construiască un trecut. Spiritul de aventură îi ispitește, nu se pot abține.

Zâmbesc discret la vederea acestor șmecherabili voluntari. Dintotdeauna au existat și oricând vor exista inși gata să pornească în aventură; de cei care se înscriu primii să-i prindă pe răufăcători, să arunce în aer ambasade ori să dea buzna pe Lună: de cei care vor să experimenteze înaintea celorlalți noile aparate de desfundat chiuvete; înaintea celorlalți rujul cu miere de Narbonne; înaintea celorlalți harabalele teleghidate ori pe nou-venitele de pe Strada Caumartin.

— Tu nu simți nevoia să te duci, dragule? mă întreba Wenda.

Al naibii i-ar plăcea să mă vadă făcând-o pe cartoafa dincolo de rampă! Ar delecta-o să-mi pierd uzul și să-mi scot bărcuțele, să-i imit pe Bobet în Tourmalet ori pe nenicul care și-a pus-o fără escală cu Annapurna. Iar dacă Micul Marcel mi-ar înfige pe dovlecel o ciupercă cu pene și m-ar face să cânt la tubă, ar fi marele delir, bucuria supremă. Vă repet: persoanele ăstea nu au nicio pudoare.

— Nu, mersi! ripostez. Mi-am plătit biletul ca să asist la spectacol, nu să ofer unul. În ziua când m-aș sui pe scânduri, aș face-o după un program de compoziție proprie – iar dacă ar fi unul al iluziilor, mandea l-ar juca pe iluzionist.

Ea își ridică frumoșii umeri resemnați.

— Păcat, ar fi fost amuzant.

Mă pregătesc să protestez, dar gura mi se încuie de două ori, din motive de surpriză. Printre numeroșii spectatori voluntari care se cațără pe scenă, îl descopăr pe unul pe care îl cunosc bine, fiindcă l-am practicat o bună bucată de vreme. De altfel spectatorul cu pricina nici n-ar putea trece neremarcat. E enorm, slinos, maiestuos, rubicond, neras, vinețiu, triumfător, sigur de sine. Poartă un costum care odinioară era cafeniu, a devenit cenușiu și va ajunge, de-a lungul anilor, absolut negru; o cămașă, la origine, verde-ca-apa iar acum verde-ca-pământul; o cravată în carouri roșu cu negru; șosete violete (foarte modeste de altfel) și șalupe enorme, ale căror pingele manifestă tendința de a se desperechea.

Poartă o găină care timp de mulți ani a slujit drept pernă și saltea; o pălărie maro, cu panglică neagră și boruri încrețite, a cărei dublură de piele coboară foarte jos pe fruntea insului, asemeni unei coroane.

A insului ce pare olecuță luat de apă.

A insului care mestecă un băț de chibrit.

A insului care se scarpină furios între picioare, ca să-și trezească numeroșii locatari.

A insului, în sfârșit, care se numește Bérurier și se prenumește Benoît, Bertrand, Gaston, Alexandre – soț legitim al gentilei căpcăunoaice Berthe Zifolard, nevastă adulteră, fără ocupație.

• CAPITOLUL II

În care Béru-Grăsanum, după
ce a devenit Béru-Medium, începe
să semene cu un fumător de opium.
Și ce decurge din toate astea

Vreo douăzeci de nătăntoli s-au aliniat, într-un semicerc mișcător și care ne mișcă, față-n față cu publicul iubit.

Oarecum stingheriți, natürlich, cu mâinile la spate, gen Philip de Edinbourgh (cum spune Elisabeth: cu Philipii e mai sigur), papainoagele răscrăcite, felinarele zburătăcite, nasometrul lăsat în jos; tulburați dar mulțumiți, intimidați dar debordând de o prea fericită așteptare.

Marcelașul anunță că va pune stăpânire pe voința lor și-o să și-o bage în poznar, cu nas-sufletele lui pe deasupra.

Își examinează subiecții unul câte unul. Jumătate de duzină de gagici isterice; un militar îmbrăcat ca soldat; patru funcționari, trei tineri tembeliști veniți aici să-și arate mușchii, un moșneag sceptic; pe urmă un pitic care probabil că e angajat la vreun circ pe post de pitic, doi străini angajați ca muncitori străini în Franța și, în sfârșit, aiuritorul Bérurier.

Frumos șeptel. Muzeul Omului (și al femeii luați împreună) ar plăti scump de tot pentru o asemenea colecție. Îmi închipui toată această grămadă dezbrăcată până la os și instalată în vitrine, sub ochii atenți ai studenților cu biciclete pe nas.

Când Micul Marcel a isprăvit să li se benocleze drept în creieri, subiecții plutesc nehotărâți. S-ar zice că disjunctorul fiecăruia a făcut pârț. Sunt niște subiecte care nu se mai acordă cu auxiliarul „a fi” și nici cu auxiliarul lui Marcelică – un haidamac numai în cămașă, care se plimbă prin spatele lor, gata să-i înhațe când o vor lua razna.

Unul dintre tinerei râde ostentativ, ca să ne arate că e imunizat la fluidurile lui Marceluț. Chestia îl înfurie pe mag. Carele îl alege cel dintâi pe împricinat. Se duce personal până la dumnealui, îi înșfacă o clăpăugă între policar și arătător, à la Napoleon, și începe să-i

șopocăiască în pâlnie. După care îl ia de mână și i se blojdește taman în obloane.

Junelul nu se mai râde neam. Mai trec câteva clipe – și fakirul nu mai trebuie decât să-i ardă un bobârnac pentru ca domnul cel neîncrezător să-și ia biletul de soileală și să plece de-a-nboulea. Auxiliarul îl susține ca să-i frâneze căderea. Îl întinde pe pardoseala pe care băieții ceilalți joacă tropotita, cu palmele lipite de cusătura blugilor și cu vârfurile baschetților desfăcute.

Câțiva entuziaști, printre care și Wenda, încep să aplaude în sală. Dar, cu un gest imperios, Marceluț îi îndeamnă să o facă pe ciungii. Tăcerea e materia primă a acestui artizan al horăitului.

Și micuțul continuă să-i cosească pe nătănțoli, începând cu damicelele, fiindcă asemenea firi gingașe sunt mai lesne de ferfenițit decât celelalte.

Trebuie să fi ghicit – fiindcă, în ciuda înfățișării voastre, nu sunteți pe de-a întregul dobitoci – că eu unul aștept doborârea lui neica Béru. Îmi spun că, totuși, hazardul e nostim. Să vii accidental în acest music-hall și să asiști la o performanță extrapolițienească a lui Béru e noroc chior, ce mai!

Ce l-a apucat pe Umflătură să-și ofere o destindere? Cu o privire hotărât circulară, inspectez sala, socotind să o zăresc și pe balena Grasului, alături de pretinarul ei peruchierul; dar B.B. (altfel spus, Berthe Bérurier) nu se află la orizont. Poate că s-au ascuns la balcon, ceea ce ar explica faptul că Grăsana scapă radarului meu.

Micuțul Marcel se apropie, în sfârșit, de confratele meu – și mandea nu-și poate stăpâni un râs înfundat.

— De ce râzi? mă întreabă frumoasa puștoaică. Nu găsești impresionant spectacolul?

— Tocmai, îi explic, e nervos.

Magul se învârtește în jurul Grasului ca mătura în jurul unui gunoi respingător. Nu pare prea convins să-i înhațe etajera de chiștoace ca să-i sufle înăuntru. Răsuflarea lui nea Béru, credeți-mă, are prioritate asupra celei a egipteanului. Dacă Obezul îi arde un jet de aruncător-de-flăcări parfumat cu cărțălău, sunt gata să pariez cu voi că Marcelușcă va pupa pământul.

Matahală, deloc intimidat, se uită la mag cu o totală seninătate. Marceloață trebuie să regrete că nu s-a înarmat cu un mai de dogar; când vrei să-l hipnotizezi pe Béru, scula asta devine indispensabilă. Ori trebuie să recurgi la penthotal, într-o doză pentru cai.

Câțiva spectatori, mai spirituali decât alții și sensibili la calitatea scenei, scot râsete răzlețe. Marcelinul rupe contactul. Sau poate că Béru l-a făcut să-i sară o siguranță.

Merge spre culise, spune ceva ce noi nu auzim către cineva pe care noi nu-l vedem și iată că o dameză aduce un scaun. Scaun așezat în spatele Grasului.

Micul Marcel îl invită să ia loc iar bravul meu Bérurier își depune pe scaun jumătatea de tonă.

Fakirul trece în spatele lui. Își aplică amândouă mâinile pe cele două clăpăuge ale amicului, în vreme ce asistentul, din față, îi ține moaca Grasului. Micuțul cu același nume șopocăiește ceva chestii în conducta auditivă a lui Béru. Și nu-mi vine să-mi cred simțurilor. Iată că neica Béru începe să se bălăngăne. Magul își continuă avantajul. Nu-mi dau seama ce-i șoptește Grasului, dar trebuie să fie un echivalent al cloroformului. În mai puțin timp decât îi trebuie unui atlet francez ca să ajungă eliminat de la Jocurile Olimpice, inspectorul Béru e în bălării.

Fakirul se ridică, își depărtează carabele – și oricine poate constata că nu e nicio șmecherie la mijloc: Infamul doarme cât cuprinde, nemișcat pe scaun, cu mâinile atârnânde, cu tărtăcuța oleacă aplecată.

De data asta, asistența aplaudă, cu riscul de a-i trezi pe împricinați. Marceluțul salută în chip de mulțumire și, cu o batistă de mătase fină, își șterge de transpirație mecla.

— Vezi cum a triumfat asupra burtosului ăla afurisit? îmi șoptește Wenda.

Mi se strânge bătăioasa la vederea dragului meu Bérurier în această atitudine grotescă. Dacă începe s-o facă pe bufonul prin music-hall-uri, o să ajungă bun de legat.

Acum, pe scenă, toată lumea e *out*. Marceloanță o să se dea în stambă după pofta inimii. Are la dispoziție numai marionete una și una. O să-și pună orchestra de horăitori să stea cu picioarele la perete, să o facă pe statuile grecești, să execute dansul scalpului și o mulțime de alte cioace.

Într-adevăr, îl atacă pe Béru.

— Ce obosit ești! îi zice. Bine mai e să te culci după o zi atât de obositoare! Hai, treci în pat!

Și iată-l pe ciocârlanul meu că se ridică, anevoie, ca un urs care ar fi glojdit o cutie de Equanil.

— Uite aici e patul dumitale, continuă Marcefleandura, arătându-i dușumelele.

Grasul se clatină. Ține ochii închiși și ai zice că s-a rostogolit printr-un butoi cu miere. Vrea să se întindă pe jos, dar egipteanul îl oprește:

— O să-ți șifonezi hainele, îi spune.

La care sala se tăvălește de râs. Ca să se șifoneze, hainele lui Béru ar trebui, în prealabil, călcate. Și, în materie de pânză de sac, nu se poate imagina nimic mai bun.

Iată-l pe grăsanul meu că-și scoate haina, ajutat de către mag. Își deznoadă cravata, atât de lustruită de grăsime, că pare croită din pânză cerată, apoi cămașa – și apare în niște tetra deșirați, spre deșucheata bucurie a mulțimii feroce. Maioul nu și l-a mai schimbat din acea iarnă din 1938 în cursul căreia l-a cumpărat ca să scape de o bronșită rebelă. Acum face parte din persoana lui. În ziua când îl va scoate, operația se va efectua cu lampa de benzină sau cu decapant; și nici așa nu e sigur că va reuși. O bună parte din pielea proprietarului se va duce o dată cu veșmântul pierdut. Îmi spun că, dacă Micul Marcel îi va porunci să-și scoată lenjeria. Umflătură se va trezi, atât de dureros va fi pentru el să-și dea jos derma.

Dar, șmecheros, Marcelașul îi cere doar să-și scoată burlanele. Atunci prin asistență trece un val de furtună, sau mai curând un val de râsete furtunoase.

Izmenele de ultima modă ale Grasului fac furori. Cu craci lungi, după cum singuri v-ați dat seama, și cu pătrățele albastre de vreme ce au fost croite de către Berthe din niște perdele de mahala. Imediat publicul intră în delir. Hohotele de râs o scot chiar din letargie pe slujnicuța rotofeie de la început – și fakirul e obligat să dea fuga să-i tragă o pasă de urgență ca s-o trimeată din nou să mâne porcii la jir.

Pe scurt, e seara serilor. Cu un asemenea medium, Marceloaşcă triumfă. De-ar fi deștept, l-ar angaja pe Gras cu anul, ca să pornească împreună la asaltul capitalelor, cum ar fi zis fratele lui Karl Marx (în english *the Marx brothers*).

În sfârșit, se face liniște iar ședința continuă vioi.

Trec peste șmecheriile magului, ca și peste exercițiile pe care adunătura de nătărăi le execută la porunca lui; orchestră de cameră cu instrumente de menaj în chip de instrumente muzicale, cursă de ambarcațiuni, de cai și de motociclete…

La început e haios, dar întrucât farafastâcurile rămân aceleași,

ajunge să ți se facă sictir – și nu rămân decât *fans* precum Wenda ca să găsească spectacolul nemaivăzut de nemaiîntâlnit.

Întrucât toate au un sfârșit, după două ceasuri și jumătate de asemenea chestii jalnice, Marcelușică își trezește gugumanii. Muia subiecților reprezintă, de fapt, cea mai tare chestie a serii. Sunt zăpăciți bieții să se pomenească desculți ori în chiloți. Luminile rampei și aplauzele feroce ale publicului îi descumpănesc. O zbughesc spre culise, în căutarea pantalonilor indispensabili și a șosetelor găurite.

Béru face o moacă de-ar da dureri de cap și unei cirezi de rinoceri. Își trece două degete puternic angulate prin întredeschiderea izmenelor, ca să-și potolească păduchii turbulenți. Are medianul liniștitor mediumul. Păduchii lui de corp trebuie că sunt alergici la pasele magnetice ale Micului Mapurcel și-și dispută cei o sută zece metri de stufăriș cu o înverșunare pe care ar putea-o domoli doar o aplicare de alifie specială.

În sfârșit, Béru își imită frățânii de pe ceea lume și dispare în culise.

Cortina cade. Cutele ei învăluiesc timp de o clipă, aidoma celor ale unei imense pelerine de muschetar, silueta mărunțică a lui Marcefleoarță.

Muzică antrenantă la pick-up-ul stabilimentului. Salut mecanic al triumfătorului. Lumini în sală și greblare a traveelor libere de către plasatoarele lacome de portofele pierdute.

— Mergem să bem un păhărel la locanta din față, îi spun reginei mele de o zi; și o să mă scuzi două minute, fiindcă trebuie să-i strâng mâna subdirectorului adjunct, care se nimerește a fi verișorul unui camarad de regiment al căpitanului meu.

Îndată ce am instalat-o pe damicelă în fața unui Black and White în întregime galben, mă năpustesc prin intrarea artiștilor, în căutarea lui Béru. Nu mai am răbdare și simt nevoia să urlu la el pentru ceea ce a făcut, fără să mai aștept până mâine.

Îi voi explica de ce, când ești polițist și îți ții fața, poți să te abții s-o faci pe clown-ul de duminică.

Un mașinist îmi arată drumul și debarc într-o cameră învecinată culiselor, unde câțiva dintre subiecți termină să-și recupereze trențele.

— Unde e grăsanul scârbos care era cu voi pe scenă? îi întreb cât se poate de civilizat.

Bătrânul răpciugos îmi răspunde, ajustându-și bandajul herniar, că împricinatul s-a grăbit să-și pună țoalele și s-o taie.

Ghinion, l-am ratat.

Plec mai furios decât am intrat, făgăduindu-mi represalii sângeroase asupra persoanei (un cuvânt la fel de gras ca și Béru) subordonatului meu.

•

Ședința din Bulevardul Richard-Wallace e mai captivantă decât cea de la Alcazar. Cu toată modestia, pot să vă asigur că, după zece minute, gagica Wenda a uitat de toți magii, regii magi, negustorii de elixiruri și de mistere, deochetorii și alți fabricanți de miraje ale creației. O fi Micul Marcel regele supranaturalului, numai că băiatul vostru San-A. este împăratul realității.

Vă zic doar că, la ora la care intru sub tipar, egipteanul se poate întoarce în țara lui, unde de altfel se efectuează eschivările cele mai celebre. I-a ieșit Wendei din minte. Fata asta nu poate primi prea multă lume în același timp.

În ceea ce privește corida, vă rog să vă adresați, pentru detalii, obișnuitului vostru torero. Răposatul Manolete, în comparație cu mandea, părea un paralitic împotmolit într-o oală cu clei țeapăn. Pasele mele de capă sunt demne de cele mai mari glorii ale tauromahiei, înfigerea baderilelor e fără de cusur, serviciul de picador mai presus de orice elogii; cât despre trimiterea la moarte, aceasta declanșează entuziasmul general. Capăt dreptul la cele două urechi, la nas, la gură și la un abonament gratuit la metrou! Delir, îți repet. Mulțimea strigă: bis, ole, bravissimo, plus niște onomatopee intraductibile în argou. Trebuie să spun, pentru justificare, că am dat peste un animal ca lumea. Singurul inconvenient cu animalul ăsta de clasă e că într-o bună zi poți fi sigur că te-ai pricopsit cu niște coarne. Prin osmoză, ce mai!

Primesc deci felicitările juriului, în unanimitate, plus votul meu, și cu aceste noi performanțe îmi iau rămas bun de la Wenda. Cea mai naspa cioacă, în amor ca mai mult în literatură, e înnoirea. Remarcați vă rog: de fiecare dată când agățați o nouă gagică, începeți prin a-i despacheta articolele voastre obișnuite, apoi umblați la rezerve ca să-i puneți pe tapet piesele rare – și vine iute ziua când, ajunși la fundul sacului, ticăloasa, fără să-și arate disprețul, vă zice precum că „a-fost-bine-mersi-o-să-mă-mai-gândesc-eu”. Aceeași nasulie de fapt ca „lăsați-ne-adresa-vă-scriem-noi”. Numai că puteți aștepta un an și-o

vară în fața ghișeului de post-restant, scrisoarea nu vine niciodată.

O să-ți spui, bietule nene, că fără îndoială damicela s-a slobozit insuficient, când de fapt matale n-ai făcut-o destul!

La o asemenea boală există un singur remediu: să dărâmi cel dintâi punțile, ca să scapi cu fața curată. În felul ăsta, tu ai aerul de dezamăgit – și orgoliul îți scapă intact. Iar ăsta din urmă e atât de fragil, că trebuie mereu să-l împachetezi bine.

Legându-mi la loc cravata, mă benoclez la șasiul Wendei, prin oglinda din odaia sa. Persoana e superbă în impudoarea ei satisfăcută. O femeie copleșită e cel mai frumos spectacol la care poate visa un bărbat. Scumpul vostru San-A. se gândește cu amărăciune că, în privința acestei dameze, va trebui să-și agațe arma în rastel. Ne-am oferit, Wenda și cu mine, tot ceea ce am avut mai bun. Când se eternizează, o legătură devine repede ca o ghiulea de picior. Ne prefacem timp de o clipă a mai crede într-însa, apoi o lăsăm să se descompună, fiindcă nu mai avem curajul să ne urăm bună seara.

Mâine, voi înhăța stiloul de ceremonie: corp de galathită, peniță de aur 18 karate, umplere automată, agrafă de siguranță (pentru un copil e ideal) și-i voi scrie misiva 43 tris, cu majuscule, paragrafe, sentimente alese și lacrimi strivite în josul paginii (velină superioară, mă rog frumos). Pe urmă voi pleca timp de câteva zile, recomandându-i Féliciei să paseze linia mea telefonică japonezilor absenți. În rezumat, trebuie să apelez la tehnică.

— La ce te gândești, fiule? bâiguie Wenda, cu o voce mai languroasă ca un apus de soare în Golful Neapole.

— La tine, îi răspund prompt[{6}].

— Juri?

Și întrucât nu sunt sperjur, îi jur.

— Și la ce te gândește despre mine, caraliu adorat?

— La niște chestii pe care le voi pune negru pe alb mai înainte ca orice cocoș să cânte de trei ori, îi promit.

La care îi administrez sărutul princiar al nopților nebune, cu reținere la bază, și mă ușchesc pe extremitățile picerelor.

Afară e răcoare și ceasul meu de mână sună orele patru dimineața. Simt nevoia cumplită de a mă vârî singur într-un pat care să nu fie hamac!

Ce e marfă atunci când ești celibatar e să te întorci la tine acasă după ce ai adus onoruri unei dame.

Uneori, în asemenea cazuri, mă gândesc la alți bipezi, bolnavi de nevastă, care trebuie să se întoarcă la coteț unde balabusta, cu părul pe moațe, îi așteaptă cu o ruladă și care caută pretexte, ștergându-și buzele cu o batistă pe care trebuie să o piardă pe urmă, mestecând gumă Hollywood cu clorofilă și cotrobăind pe sub capota tărăboanței pentru ca hainele să le miroasă a benzină și nu a „Îmbrățișarea Ta” de la Lancome sau Carven.

Mă înfiorez gândind la chinurile acestor amărâți. Detest minciunile ce le fac atâta rău.

Să desfășori atâta energie ca să împrăștii îndoielile doamnei și pe urmă s-o pui repede cu ea, ca să-i arăți că dânsa rămâne Marea Ducesă a inimii tale, că pentru ea ești mereu disponibil și dispus, Casanova ca naiba, după ce nevasta a făcut din tine un Du Guesclin al saltelei Simmons, după ce te-a anexat definitiv și, ieșit din brațele ei, nu poți să răspunzi decât „nu” la orice propunere din afară, fie chiar una de referendum – asta chiar că e o închisoare, una adevărată.

Străbat Bois de-a lungul Senei, trec podul de la Saint-Cloud și, ajuns la sensul giratoriu, cotesc la dreapta, în direcția opusă autostrăzii, ca să urc rampa către Saint-Cloud.

Când mă angajez pe ea, auzul îmi e solicitat de trei claxoane autoritare. La o asemenea oră, când, practic, nu mai e circulație, chestia nu întârzie să mă surprindă. O față palidă se încadrează în portieră.

— Dom’ comisar, face un glas vagamente cunoscut de ale mele trompe ale lui Eustațiu, tocmai veneam la dumneavoastră.

Oprim bord în bord, ca două vapoare dintre care unul l-a inspectat pe celălalt, și-l recunosc pe Alfred, coaforul familiei Bérurier, cel cu bigudiul plimbăreț și cu fierul de cârlionți deocheat. Alături de el o zăresc pe balena Grasului.

Nu-mi trebuie mult ca să-mi unesc sprâncenele deasupra ochilor scrutători (mi-ar trebui mai mult ca să le unesc dedesubtul lor).

— Ce vi s-a întâmplat?

Fiindcă moacele lor palide sunt mai elocvente decât domnul Floriot însuși. Sunt ieșiți din matcă – și când ai o geografie precum cea a Berthei, asta înseamnă inundație nu glumă.

— În legătură cu Benoît…

— Ei bine, ce-i, a suferit un atac?

— A dispărut.

În consecință, mă catapultez din șareta mea și, în chip deliberat, mă duc să mă așez pe bancheta din spate a celei mânate de nea Pomadă.

— Ce-mi tot spuneți acolo, căscăunzilor? le zic, căscând.

In petto, evoc trecutul încă apropiat când Grasul a venit să mă anunțe că matroana i se evaporase[{7}].

— Ei bine o să-ți explic totul, scumpe prietene, susură Balena.

Poartă o rochie de satin mov, împodobită cu un jabou de dantelă albă; în jurul gușei, paisprezece rânduri de mărgele, pe piepți o floare cât un nufăr, cercei culeși de pe o lustră din sala de serbări a arondismentului șapte și, în păr, un superb pieptene de sidef veritabil, împodobit cu încrustații de celuloid.

Părul de pe neg îi tremură precum panașul unui saint-cyrian – și urmele de gălbenuș agățate în mustețe i se amestecă cu lacrimi.

— În seara asta, îmi explică, sărbătoream aniversarea lui Alfred.

Înclinare a lui Alfred, care se pocnește cu tărtăcuța de propriul retrovizor.

— Deodată sună telefonul. Soțul meu răspunde… Se întoarce în sufragerie, zicând că l-ai chemat ca să-i ceri să facă o cursă urgentă. Ne asigură că nu va dura mai mult de un ceas și ne pune să jurăm că nu vom deschide șampania până la întoarcerea lui.

Alfred preia ștafeta, fiindcă Grăsana și-a isprăvit proviziile de oxigen.

— L-am așteptat o oră, pe urmă două…

B.B. și-a umplut bureții și se întoarce la pălăvrăgeală:

— … apoi trei, reia dânsa cu precizie. Atunci am telefonatără la birou, unde nimenea nu-l văzuse, nici pe matale. Pe urmă la domiciliul dumitale de acasă, unde mămica ne-a zis că ieșiseși…

— Atunci am băut șampania, ca să ne ardicăm moralul, dezvăluie Alfred.

— Lăsându-i o cupă și soțului meu, rectifică Balena.

— La ce oră a plecat Béru?

— În jur de orele 20 și 30 de minute, răspunde Alfred, care a avut printre ascendenți un șef de gară. Și adaugă, foarte om de lume: Resimțiți neliniștea noastră, domnule comisar?

— O resimt, afirmă comisarul simțitor.

— Dumeta l-ai chemat pe Benoît al meu? întreabă, perfidă Balena.

I-a venit o idee ticăloasă acestei râioase. Nu cumva Béru încârligase vreo damicelă în vreme ce Grasa însăși își roda la cald

supapele cu supermanul briciului și nu cumva adormise la locul faptei? Horăiala după glodjeală și după delicii îi cam stă în caracter.

— Da, mint eu. L-am trimis la ministrul apărării, cu anumite documente, iar acesta din urmă, ocupat într-un consiliu superministerial, l-o fi făcut să aștepte.

— Până la patru și jumătate? se minunează abominabilul Alfred, totdeauna gata să-i tragă o copită soțului încornorat.

— La ministere, îi spun, e ca la maternități: noaptea nu există.

Cu aceste cuvinte sobru republicane, mă despart de cei doi, recomandându-le să se întoarcă la penații Matahalei pentru a-l aștepta pe împricinat.

Revin la tărăboanță și virez dincotro plecasem, ceea ce nu presupune nicio dificultate, sensul giratoriu fiind balizat în acele locuri.

• CAPITOLUL III

În care Bérurier prelungește un număr de music-hall ce se poate dovedi periculos

Hoinărind prin Bois, unde cotigile de lux, ticsite cu inși luxurioși, bântuie făcând cu ochiurile farurilor, mă gândesc cu mintea limpede la cazul Bérurier.

Grasul nu e un sclipitor, cu toate că are nasometrul ca un cărbune aprins. Nu a inventat nici apa caldă, nici, mai ales – dovadă stând jegul lui –, modul de folosire a acesteia. Dar, în felul lui e un băiat de ispravă; și într-o epocă în care, dacă s-ar hotărî exterminarea ticăloșilor, am risca să mai rămânem puțini supraviețuitori, lucrul ăsta e apreciabil. Telefonul primit în plină fiesta n-a fost pus la cale de el. Deci cineva i-a ordonat ceva în numele meu.

Ce a făcut atunci Bérurier, zis Béru, zis Cenușiul, zis Infamul, zis Umflătură, zis Burdihan, zis Matahală, zis Stacană Solitară? Și-a pupăcit boreasa și i-a strâns lăboanța lui Alfred. Le-a recomandat uneia și celuilalt să lase la rece butelca de vinaț și să nu se atingă de ea până la apropiata lui întoarcere… O.K.?

Bun – după asta s-a dus la Alcazar.

Aici chestia se complică.

Marceluță și-a invitat subiecții. Iar amicul Béru, cu toate că se știa așteptat de muiere, de amantul acesteia și de o șampanie Moel et Chardon, amicul Béru s-a oferit voluntar pentru ședința de hipnotism. A făcut-o pe marioneta timp de peste două ceasuri în fața unei săli aflate cu ochii pe el și unde se găsea – o, ironie! – tocmai persoana care, se părea, îi ordonase să plece de acasă.

Șmecher mare Micul Marcel! Ăsta da mister – de-adevăratelea.

Regăsesc Parisul și luminile lui. Neoanele. Viața nocturnă, bizară.

Mă năpustesc spre Alcazar, fiindcă, vrând-nevrând, acest music-hall este sediul problemei.

Ușa grea, de fier, care dă spre hall e încuiată. Becurile fațadei sunt stinse – dar, grație felinarelor de pe bulevard, se vede pe un panou portretul Micuțului Marcel, cu coada lui de coțofană, nasul lui de

șoim, privirea lui de vultur și tărtăcuța lui de vrabete.

Inspectez încuietoarea grilajului – și nu trebuie să fii Ludovic al XIV-lea ca să-ți dai seama că e al naibii de lesne de deschis. Faimosul meu sesam, cel mai hoț dintre șperacluri, ar strâmba din nas la o asemenea însărcinare. Și pe urmă, dacă folosesc intrarea principală aș risca să atrag atenția rondului de noapte. Doar nu ți-l închipui pe vreunul dintre acești domni luându-mă drept un fur și descărcându-și ciuruitoarea în dedindosul meu!

Prudent, celebrul San-A. (îmi dă mâna, am și de ce) ocolește stabilimentul și se prezintă la intrarea artiștilor (care, cu această ocazie, servește și de ieșire). Această cale intimă se deschide spre o stradă dezagreabilă, în fundul unei curți pavate, unde se îngrămădesc decoruri vechi și beciuclete ruginite.

Primul obstacol – dar unul rizibil: un lănțișor de domnișoară, atârnat de o ușă cu geamuri. Nu-l insult pe sesamul meu recurgând la el pentru un asemenea flecușteț. Deschid lănțugul, care nu oferă mai multă rezistență decât o stridie bătrână pe cale de a se căsca la soare.

Culoar. Scară. Re-culoare (de data asta la plural) și re-scări. Raza anemică a stiloului meu lanternă smulge din întuneric inscripții subliniate cu săgeți și de soiul: SCENĂ, CABINE etc.

Ezit, cu urechea atât de încordată, încât sunt obligat să închid un ochi. Acest templu al glumelor în doi peri e pustiu, dar aici liniștea e sonoră. Descoperi într-însa trosnete misterioase, respirații ciudate, lunecări furișe. O fecioară ar da în bâlbâială. Iar Yul Brinner ar simți cum părul i se face măciucă pe mapamond.

Ajung la scenă. Goală și cufundată în beznă, seamănă cu un sanctuar. Lumina slăbănoagă și vagabondă a lanternei mele scoate la iveală umbre. Îi evoc pe toți tipii care și-au riscat, pe scândurile astea, sărmana piele. Aerul vibrează încă de eforturile lor și mi se pare că bubuiturile alămurilor continuă să plutească prin colțuri. Văd defilând, ca în parada unui monstruos circ Barnum, acrobați ciclișți, pedalând sacadat, jongleri chinezi înconjurați de farfurii zburătoare, trapezișți în tricouri cu paiete, clovni hilari și demni de milă, cântăreți fără voce, dresori de monștri, iluzioniști lipsiți de iluzii…

Tot detectând, cu antenele mele supravoltate, această lume în suspens, îl caut pe Grasul prin meandrele culiselor. Amicul nu pare deloc să se găsească pe acolo. De altfel, ce-ar face la o asemenea oră?

Mă îndrept atunci către cabine. Actualmente, una singură funcționează: aceea a Micului Marcel, fiindcă piticul își compune

singur spectacolele. Numele său, decupat din program, e lipit pe una dintre uși.

Apăs pe clanță, dar ușa rezistă.

Nouă intervenție a ustensilei mele de deschis pușculițele. Batantul se dă de-o parte. Un miros de parfum exotic mă ia de gât. Pipăi în căutarea comutatorului – și clic: lumina țâșnește în valuri.

Retinele mele rănite refuză razele orbitoare și sunt silit să clipesc în mai multe reprize, ca să le adaptez. În sfârșit, mă benoclez la odaie. E o cabină de mari dimensiuni, cvasiluxoasă. Pereții au fost acoperiți cu velur albastru. În fund, o masă de machiaj înconjurată de becuri. Într-un colț, o chiuvetă încastrată în zid și putând fi mascată de o draperie. O canapea, două fotolii și un cuier cu mai multe brațe alcătuiesc mobilierul.

În stânga ușii, telefonul. Și, la nivelul plafonului, un megafon cu grilaj, utilizat de către regizor pentru a anunța iminența intrărilor în scenă.

Totul mi se pare extrem de în ordine. Mă pregătesc să-mi iau tălpășița, întrebându-mă, în intimitate, ce mama naibii caut aici, când privirea mea de linx captează un amănunt insolit.

Insolit și mărunt, judecă și mata. Lângă canapeaua ale cărei volane de velur coboară până la podele se află un șiret de pantof.

San-Antonio se apropie și-l culege. Dar șiretul rezistă. Și înțeleg repede de ce: închipuiți-vă, bandă de ceea ce știu bine că sunteți, că e legat de un pantof. Or, un picior locuiește în pantoful cu pricina. Care picior se prelungește cu un gaibarac, legat de un trunchi (și ce mai trunchi!) ce se termină cu muia lui Bérurier.

Ce ziceți de asta, grămadă de nevertebrate? Nu are drăguțul de San-A. mereu în priză adulmecătorul de mari ocazii? N-a venit el drept la țintă, fără tăgadă? De altfel, nici nu-l cunosc pe T.A. Gada ăsta.

Ridic canapeaua. Îl înșfac pe Grasul de gleznele bovine și-l trag afară din ascunziș. Inimațul îmi face 13-14. Voi constata oare decesul scumpului meu complice grăsan? El și cu mine avem o slujbă în care mai mult culegi morți decât orhidee. În jobul ăsta, când ni se oferă flori, înseamnă că am ajuns la orizontală, într-un pardesiu de scânduri.

Bietul Béru e țeapăn de tot, ceea ce nu-i stă în obicei, după cum vă poate mărturisi și Balena lui.

Îngenunchez lângă carcasa în cauză și examinez valorosul pachet

de carne. Are ochii închiși și gura subțiată, ca și nasul. E cenușiu ca un pachet de țigări Caporal ordinare, dar tufișul de păr care-i iese din cartoafă freamătă ușor, ceea ce dovedește că încă respiră. Îmi trec mâna peste cămașa lui adezivă. Inima îi bate, foarte liniștit, foarte regulat.

Îl palpez atunci pe Matahală pe la toate cusăturile descusute. Găsesc cicatrice, dar nu și răni. Îi pun mâna pe dovlecel; nici aici nu-i nimic în neregulă. S-ar spune că omul zace în catalepsie. Ce să însemne asta? Să fi fost otrăvit ori să fie victima unei crize cardiace?

Simt un nod în gât. Bietul de el, azi dimineață își făcea încă planuri de viitor. „San-A., îmi zicea, mă bate gândul să-mi înalț o cocioabă la țară: ceva simplu, cu obloane verzi. Se pare că, dacă te apuci de construit, ești exorbitat de impozite vreme de douăzeci de ani!”

Și acuma, în locul cocioabei simplуțe, o să capete o garsonieră de un metru jumătate pe doi la Père-Lachaise, cu grădiniță și vedere acoperită către neant.

Îi scutur încetișor bărbia, chemându-l cu glas înecat în lacrimi:

— Grasule! Ei, Béru, mă auzi?

Liniște pe toată linia. Trebuie să fac ceva și s-o fac iute. Mă năpustesc, ca un nebun, afară din teatru și, steaua mea norocoasă fiind de serviciu, zăresc o pereche de agenți la câteva ancabluri. Îi chem. Vin suspicioși, cu lăboanța scotocitoare prin preajma tocului cu pistolul. Legitimația mea îi liniștește și chiar, întrucâtva, îi impresionează.

— Găsiți-mi imediat un doctor în cartier, le poruncesc.

— Prea bine, domnule comisar.

— Și aduceți-l la Alcazar, pe la intrarea artiștilor. Vă aștept la cabine.

După care mă întorc la Grasul și, operând o mobilizare generală a tuturor puterilor, îl aburc pe canapea. Pulsul continuă să-i fie la fel de lent, dar la fel de regulat. Trec câteva minute în sfârșit, cei doi paznici apar trăgând după ei o ființă uluitoare și cârtitoare.

Nu știu de unde au pescuit un asemenea medic, dar dacă l-ar fi luat dintr-un magazin de trucuri pentru scamatori nu m-aș mira. E minuscul, atât de bătrân încât are aerul unui ins uitat de moarte, și plin de ticuri jalnice care îl fac, simultan, să: închidă un ochi, sucească buzele, scuture capul, scoată un mic țipăt onomatopeic, ridice un picior, smucească un umăr, sforăie și scoată pe jumătate

proteza dentară. Acest ultim tic, de mare spectacol, se termină de fiece dată prin împingerea la loc a danturii cu vârful arătătorului. Își expediază dinții la loc în fleancă așa cum îi poruncești unui câine să treacă la culcare, arătându-i cotețul.

Descoperind respectivul fenomen ambulatoriu, îmi spun că ar avea un loc gata rezervat pe scena de la Alcazar. I-ar lega niște zurgălăi de glezne și pe frunte și moșul ar face un mișto număr de om-orchestră.

Are smocuri de păr alb, de o parte și de alta a unui craniu pe cât de plești pe atâta de gălbui, și o bărbuță de pedichiurist chinez. Poartă pe deasupra pantalonilor o cămașă albă de noapte și, peste cămașă, și-a pus o vestă și un fular.

— Ce se… crrrc-triiit… petrece aici?

Îi arăt spre cele două sute cincizeci de livre de prieten.

— Omul ăsta zace fără cunoștință. Nu prezintă nicio rană și mă întreb ce-o fi având.

— Ei bine, o să… crrrc-triiit… vedem, zice stârpitura medico-centenară, descuindu-și trusa.

Procedează la o examinare completă a pacientului. Ia totul la rând: puls, temperatură, tensiune, stetoscopie, malaxare a burdihanului și restul. Îi deschide gura cu ajutorul unei cozi de lingură, îi scoate limba, îi ridică pleoapele…

— E absolut… crrrc-triiit… de neînțeles, declară piticuțul din era terțiară. Nu are nimic. S-ar zice, dar abia dacă îndrăznesc să cred una ca asta, că a fost… Crrr… tiii… hipnotizat!

În adâncul sineului meu (pe dreapta, cum privește stomacul) socoteam la fel, dar nu îndrăzneam să o spun cu glas tare.

— Tocmai că se află în cabina unui hipnotizator. Dumneata chiar crezi asta, doctore?

Doctorul Crrrc-triiit mă privește atent iar vederea mea îi stârnește un sughiț suplimentar, ca și o deșelare laterală dreaptă.

— Îți trece prin cap să negi evidența, băiete? mă întreabă cu glas țiuitor.

Băiatului nici prin cap nu-i trece. După ședința asta, Grasul va fi al naibilor de relaxat. Ca tratament hibernatic e marfă.

— Cum ai să-l trezești, doctore?

— Să-l trezesc… crrrc-triiit! face expiticul spitalelor din Paris și de la periferii, punctându-și propoziția cu un semn de exclamare a cărui antenă e cât pe ce să o primesc în ochi. Să-l trezesc! Nici vorbă de așa ceva. Trebuie să lăsăm această sarcină pe seama celui care l-a

cufundat în starea de acuma. Dacă nu, îi poți pricinui individului de față niște… crrrc-triiit… tulburări psihice grave. Și-ar putea pierde controlul asupra eului secund sau, dimpotrivă, amorsa o dedublare a personalității…

— Păi nici nu are vreuna, zic, cum păcatele să i se mai și dedubleze! Oricum, nu-l putem lăsa în halul ăsta.

— De ce nu? E vorba de un tratament radical al centrilor nervoși.

— Poate, dar dacă nenea care l-a băgat în catalepsie pleacă în vacanță în Tahiti, acest cumsecade alegător n-o să-i aștepte întoarcerea ca să-și poată sorbi cafeaua de dimineață.

Piticania deghizată în mujic cade pe gânduri, ceea ce se soldează cu două-trei ticuri trase pe aiurea.

— Uite ce e, zice în cele din urmă, cel mai bine e să-l lăsăm aici, fiindcă indivizii în starea lui nu… crrrc-triiit… trebuie mișcați când sunt în starea lui. Mergi să-l cauți pe hipnotizator. Dacă nu reușești, mâine dimineață cheamă-l pe profesorul Tessingler{8}, care e un eminent specialist în tulburări sisilo-vesperale cu afluxuri consangvine.

Dă din cap, își încheie trusa, o deschide la loc fiindcă i se prinsese barba în fermoar și întreabă:

— Cine îmi achită onorariul?

Nu șovăiesc nicio clipă:

— Eu, doctore, dacă îmi îngădui.

— Sunt obligat să aplic tariful de noapte.

— Se înțelege de la sine.

Îi dau pițulele. Le vâră în poznar, lansează un tic percutant și se întoarce să se afunde în sânul nopții ce pare să-i fi dat naștere.

— Haios tipul, rezumă unul dintre gardieni. Fiindcă locuia în imobilul de alături…

— Ați făcut bine…

Mă apropii de masa de machiaj, înhaț un pieptene de baga și îmi aranjez coafura în conformitate cu ordonanța.

— Descurcați-vă să-l păziți pe băiatul de aici, le spun celor doi. Unul dintre voi să anunțe comisariatul, ca să asigure o permanență în hogeacul ăsta. Controlați pulsul pacientului și, dacă pare să slăbească, puneți ca nenea să fie transportat la un spital.

— Prea bine, domnule co…

— Încă ceva, le-o tai. E posibil ca…

Fac o pauză și, după un scurt moment de chibzuială, rectific:

— Ba chiar probabil ca vreun individ să vină, în cursul nopții, să se ocupe de el. În acest caz, arestați orice persoană care ar pătrunde în teatru și țineți-o la dispoziția mea. Ar fi chiar o chestie isteață să stabiliți un post de pândă jos, în întuneric, ca să nu-l speriați pe eventualul vizitator. Mă înțelegeți?

Paznicii mei sunt doi tineri solizi, cu un aer destul de descurcăreț.

— Contați pe noi.

— Și mai cu seamă dați de știre comisariatului vostru că deocamdată nu vreau nicio publicitate despre afacerea asta.

Li-l arăt pe Grasul, aflat tot în hoinăreală prin ținutul comei.

— Băiatul de colo e un polițist cât se poate de stimabil…

Gardienii publici rămân cu gurile căscate larg cât intrarea – și ieșirea – tunelului de la Saint-Cloude. Se chiombesc la muia incredibilă a lui Béru: barba nerasă, hanțele ulcerate, vitrina de bețiv calificat la campionatele mondiale de vinațuri pe tejghele de toate categoriile.

— S-a deghizat pentru o filare delicată, le spun ca să le domolesc neîncrederea dureroasă.

Și cu asta îi las în plata Domnului.

Pe ei dar nu și teatrul. Plec în căutarea biroului directorial al domnului Poulatrix, marele boss al Alcazarului, cel poreclit de ziariști „Regele-Soare al proiectorului”, fiindcă a scos la lumină tot ce a produs Parisul în materie de cântăreți afoni, gramofoni și saxofoni dintre ultimul și viitorul război.

O scară de lemn duce într-acolo. O ușă capitonată dă către respectivul bârlog. Timp de o clipă, plin de respect, ezit să tutuiesc încuietoarea. Dar îmi zic că magnatul music-hall-ului se află actualmente în căutare de noi atracții în Volta Superioară (am citit în presa informată relatarea călătoriei lui) și că mi-ar lua ceva timp până să aflu adresa pariziană a Micului Marcel.

Atunci, de o manieră camaraderească, fracturez cu delicatețe zăvorul zis de siguranță.

Iată-mă într-o frumoasă încăpere ultramodernă: pereți zugrăviți într-o culoare deschisă, cu un mic Utrillo din Epoca Roșu Vârtos, mochetă liliachie, birou lung și lustruit ca un chriscraft, o pădure de telefoane, televizoare și clasoare supersonice. Fiecare dintre acestea din urmă comportă câte una sau două litere din aur cromat în întregime. Aleg litera M (Micul Marcel) și apăs. Oblonul culisant se ridică precum fusta unei dameze într-un salon particular.

Mai multe dosare mi se prezintă dinspre muchie. Le citesc titlurile și am bucuria să dau peste Micul Marcel. Este vorba de un contract de adormitor. Aflu că omul meu capătă douăzeci la sută din încasările nete, că în realitate se numește Edwin Zobedenib{9}, că locuiește la Londra și că, la Paris, a tras într-un apartament mobilat din Résidence d'Auteuil.

Notez în minte aceste diferite informații, pun totul la loc și-l scot pe San-Antonio să ia aer prin părțile de la Porte d'Auteuil.

• CAPITOLUL IV

În care se dovedește că magia este,
înainte de toate, o artă a iluziei

Strada Chanez e îngustă și mai mult sau mai puțin rezidențială în promiscuitatea de la Porte d'Auteuil. Se termină la extremitatea sudică sau poate sud-vestică (dacă nu cumva nordică) printr-un sistem de șicane destinat să împiedice ieșirea automobilelor pe benzină. Așa că o las pe a mea în preajma numitei străzi; și asta cu atât mai puține regrete cu cât mă duc la numărul 1 bis, ceea ce nu necesită o epuizantă călătorie pedestră – întrucât, asemeni celor mai mult străzi, și asta de aici începe de la cifra 1.

Precizările de față au menirea să vă dovedească faptul că, și la orele 5 dimineața, după o ședință de magie, o alta de dat în caiace și o anchetă polițienească, scumpul de San-A. continuă să se bucure de toate facultățile sale.

„Rezidența" e un bilding de mari proporții, închiriat cu apartamentul și prevăzut cu ascensoare cu celulă fotoelectrică ce blochează cușca dacă ai veleitățile de a deschide ușa în timpul voiajului.

Jos, în hol, se află o tejghea uriașă, în spatele căreia moțăie un paznic în uniformă. Când îi spulber bucuria nocturnă, e pe cale să viseze că a câștigat două miliarde de franci și cincizeci de centime la tombola organizată de asociația părinților de copii dezmoșteniți iar cu respectivii bani de drum își cumpără o lansetă din bambus despicat, cu mulinetă automată cu fricțiune subcutanată. Mai întâi își freacă un oblon, apoi pe celălalt și bombăne către locul unde mă aflu:

— Ce doriți?

Proferând cele de mai sus, își consultă ceasul (o ceapă patriarhală, de argint cizelat), își dă seama că e 5 dimineața și suspiciunea îi crește.

— Domnul Zobedenib?

— La ceasurile astea?

— Urgent! îi zic, cu o sobrietate care lasă mult în urmă telegraful

morse.

— Apartamentul 1406, etajul paișpe.

— Mersi.

— Să vă anunț vizita?

— Inutil, îi răspund, e ceva ce se mănâncă pe loc.

Îl abandonez la fața locului. Omul ezită oleacă, apoi își blochează bărbia în podul palmei drepte, își închide frumoșii ochi și continuă să viseze că, prin intermediul lansetei de adineauri, a pescuit, între Podul Alexandre III și Podul Concorde, un submarin japonez comandat de un amiral în chiloți de baie.

Îl las să-și administreze doza și pun să fiu ridicat cale de paisprezece etaje, prin grija plină de atenție a casei Roux et Combaluzier.

Ajuns la 1406, mă imobilizez. Înainte să te lansezi într-o afacere delicată, trebuie să faci ca jucătorii de pocher: să bagi niscai cărți în pozânar. În împrejurarea de față, rolul asului din mânecă îl vor juca pușcociul și legitimația de serviciu.

Aștept nițel. Culoarul larg, vagamente clinic ca aspect și verzui ca tentă, se întinde la nesfârșit, într-o lumină pe cât de electrică pe atât de mohorâtă.

Totul e tăcut sau aproape, deoarece se aude, venind din adâncurile bildingului, sforăiturile unui cetățean lovit de vegetații nazale.

În cazul meu, există două eventualități: ori mă prezint oficial, adică drăgălașul San-Antonio al doamnelor aici de față își apasă degetul mijlociu pe soneria Micului Marcel și zice „Bună ziua, domnule, mă scuzați că vă deranjez dar…” ori același preferat al acelorași persoane prezente își folosește sesamul, pătrunde la adormit și-l trezește făcându-i o pasă magnetică pe la tălpi cu țeava lui Trage-Tare. Cea de-a doua formulă mi se pare prea riscantă. Dacă, din întâmplare, Zobedenib e un cinstit negustor de praf în ochi, risc să am necazuri mari. După daraverile noastre cu Egiptul, nu e deloc indicat să creăm noi incidente diplomatice. Cu atât mai mult cu cât Bérurier nu a fost, la urma urmei, victima nici unei maltratări.

Și atunci?

Și atunci am o a treia idee, care nu figura în planning-ul meu. Adeseori ideile din ultima clipă sunt cele mai bune.

Îmi scot carnețelul de randevuuri – pe care notez o grămadă de chestii, mai puțin, firește, întâlnirile – smulg o pagină și scriu cu litere de tipar: REPEDE! LUCRURILE AU ÎNCEPUT SĂ MEARGĂ

PROST.

Ceva destul de laconic și neliniștitor ca să împingă un nene să facă prostii, dacă respectivul nu are conștiința curată.

Strecor pe sub ușă bucata de hârtie și sun, autoritar, de trei ori. După care mă ușchesc spre capătul culoarului, ca să cobor pe scara de serviciu. Imaginea unei uși prost închise mă solicită. Dă spre un oficiu unde femeile de serviciu își ascund gălețile și măturile. Mă catapultez înăuntru și închid ușa, totuși incomplet, fiindcă îmi amenajez un crenel mititel de unde să mă benoclez la reacțiile adversarului.

Trece un timp destul de lung. Pe urmă o rază de lumină subliniază partea de jos a ușii lui Zobedenib. În sfârșit, canatul se întredeschide și silueta firavă a regelui horăielii în comun se proiectează pe dolomitul culoarului. O pauză acordată de arbitru pentru a-i îngădui lui Marceluță să-i cadă fisa. În sfârșit, băiatul apare în coridul larg, pe care îl sondează cu ochii cărora nu li se poate rezista. Nevăzând pe nimeni, se duce la cuștile ascensorului, constată că acestea nu funcționează și se îndreaptă spre scară. Îl văd, cu o anume angoasă, venind spre mine. Oare vizionarul ăsta o să-l simtă prin panoul de lemn pe viteazul San-Antonio?

Nu!

Privirea, deși incisivă, nu-i permite, încă să străbată materia! Nu poate privi decât prin găurile de cheie, atunci când cheile au fost scoase, și prin găurile din șvaițer.

Poartă o pijamoaşcă cochetă, de mătase albastru-ca-noaptea, cu broderii albe, care îi dă aerul unui dresor.

Se apleacă peste balustrada de fier, ciulește urechile, nu percepe decât slabele rumori ale building-ului și se întoarce la penații săi.

Acum se ridică o întrebare mai spinoasă decât o creangă de măceș: ce va face egipteanul? Să așteptăm! Răbdarea e un levier puternic, grație căruia omul răzbește obstacolele cele mai rebarbative și perioadele cele mai scatologice din biata lui trecere prin lume.

Reduta mea miroase a dezinfectant și decapant. Plus niște duhori mai perfide și mai anevoie de identificat. Ceea ce mă face să strănut. Nimic nu e mai dezagreabil decât un strănut avortat. Ați băgat de seamă că, atunci când simți nevoia unui hapciu, e de ajuns să te gândești la asta ca să nu-ți iasă? Și dimpotrivă, când nu vrei să-l slobozești, își ia soarta în propriile lui mâini, împotriva voinței tale. Așa că o pornesc la drum, amortizând în batistă detunătura.

Abia ce am explodat, că ușa lui Marceloanță se deschide din nou. De data asta, băiatul nu mai e îmbrăcat ca dresor, ci poartă un miștocan costum de stradă, din tweed pestriț. Îmi țin respirația, în vreme ce pașii lui de pisică (cu pingele de crep) îl duc spre ascensor.

Coborâre a domnului, într-un mare zumzet de electricitate domesticită. Risc să-l pierd, cum spunea o fecioară virtuoasă, cunoștință de a mea, ai cărei părinți găzduiau în timpul manevrelor doisprezece tiraliori senegalezi.

Să iau celălalt ascensor nici pomeneală, asta i-ar bate la ochi. O singură nădejde: scara; sau mai curând balustrada acesteia. Nu știu dacă v-am spus asta vreodată, dar în frageda mea adolescență am fost campion al Franței la coborârea pe balustradele scării. Am fost chiar campion al Europei la proba de un etaj – distanța mea preferată, din cauza demarajului fulgerător. Recordul nu a fost bătut decât anul trecut – și încă de un îndrăgostit surprins de soțul frumoasei lui.

Să sperăm că nu am ruginit. Mă năpustesc afară din ascunzătoare și mă arunc călare pe balustrada de fier. Străbat distanța de la 14 la 13 în patru secunde, două zecimi (și astea zecimi de la Loteria Națională). Îmi continuu coborârea vertiginoasă. Balustrada mă arde la degete și între picioare. Emisferele de Magdeburg o să-mi ajungă la incandescență. Cu o mișcare a șoldurilor, îmi modific centrul de greutate, ca să fiu prăjit taman cât trebuie pe întreaga suprafață portantă (foarte bine portantă, credeți-mă, doamnelor). Mă tem totuși de consecințele performanței mele. L-ați vedea, frumoaselor, pe valorosul vostru camarad de somieră carbonizat prin subsol? Să am prețioasele ridicole a fost dintotdeauna coșmarul meu.

Cu o ocheadă prin periscop, mă lămuresc asupra poziției unde mă aflu. Lată-mă la etajul 2. Aud, de jos, lunecarea bine unsă a ușii ascensorului, care se deschide și se închide.

— Hai, San-A., dă-i bice!

E o mare performanță să te faci mai greu decât ești. Să recunoaștem, în treacăt, că există o alta încă și mai dificilă, cea care constă în a te ușura. Întrebați-l pe domnul Gabriello ce crede despre asta.

Trebuie că pielea de pe mâini mi s-a jupuit. Și, probabil, cea a giroscopului de asemenea. Un ultim efort. Altimetrul îmi arată că aterizarea este aproape.

Într-adevăr, se și produce, cu oarecare violență, fiindcă rampa nu se termină cu o bilă, ci cu o delicată spirală răsturnată, care mă

catapultează cu toate patru copitele în aer. Nu-i o aterizare, ci o alunizare.

Mă ridic. Poponeața nu mi s-a desfundat, totuși am impresia că tocmai am străbătut, călare, stepele siberiene. Mă reped afară din imobil. Paznicul le soilește ca un preafericit care ar fi luat somnifere. Ușa batantă bate încă.

Mă opresc în prag. Mișcare stânga-dreapta, tip giruetă. Micul Marcel a pornit-o în sus pe strada Chavez, cu pași mici dar repezi.

Îl filez de la distanță. Îmi închipui că se va cocoța în șareta depusă, fără îndoială, prin împrejurimi – dar canci. Domnul virează la dreapta și se îndreaptă către o stradă discretă. Dimineața, cu degete de aur, începe să sfâșie vălurile nopții, cum ar fi scris Victor Hugo cel ce ținea, la marea chermeză a romantismului, raionul de văluri nocturne.

În lumina discretă a zorilor, palpită firma verde a unui hotel. Marceloanță intră pe peronul stabilimentului. Aștept o țâră, apoi avansez la rându-mi. Pe frontonul uzinei unde se pune capul la putrezit, o placă de marmură neagră găzduiește litere aurii: „Hotel Saint-Martin”.

Prin geamurile aburite disting un mic hol clasic, în fundul căruia lucește o lampă de veghe. Execut o Vistavision la fațada hotelului. Toate geamurile sunt stinse, dar la etajul doi, tocmai când făceam remarca de mai sus, un dreptunghi luminos se revarsă în benză.

Micuțul Marcel s-a dus să-i facă o vizită matinală unui pretin. Ce trebuie să întreprindă într-un asemenea caz amicul vostru San-A.? Neavând la îndemână manualul *perfectului micuț San-Antonio pe cărarea războiului*, improvizez. Adicătelea, cu o dextră decisă, împing ușa.

Într-un fotoliu de răchită, un tip cu păr alb și ochi negri șade cu papainoagele vârâte într-o cuvertură. Mă privește cu atâta entuziasm cum intru, de parcă aș veni să-l anunț că trebuie să-și facă ablațiunea ficatului și a splinei. Ca să evităm pălăvrăgelile inutile, îl pun în prezența legitimației mele, orientând-o pe cea din urmă către lumină ca să o poată citi comod.

— Sunt prezbit, zice omul.

— Și eu am un coleg american care are prezbiterian, îi replic retrăgând bucata de carton.

Tipul citește și dă din cap. Știe muzica. Nu e nevoie să-i fac un grafic cu comentariile înregistrate la magnetofon.

— Insul care tocmai a intrat a întrebat de domnul Landowski, zice. Camera 203, ca și Peugeotul. E cazul să vă anunț?

Are umor fosila. La ceasurile astea incerte, îmi scot pălăria în fața lui.

— Inutil, tată-moșule. Nu-mi place să deranjez lumea.

Inspectez rastelul cu chei și văd că, printre altele, aceea de la 204 figurează în cuiul ei.

— 204 e liberă?

— O puteți lua.

Înhaț cheia și mă îndrept spre scară.

— Când băiatul va coborî, e inutil să-i spui despre vizita mea.

În chip de răspuns, venerabilul bătrân ridică din omoplați. Cu labele încrucișate pe ghiozdan, mă privește escaladând pantele abrupte, așternute cu lemn și mochetate, ale hotelului. E un filosof. Tot închiriind omenirii igienice bideuri, a ajuns să se dezintereseze de contemporanii lui.

Cu pași de pisică, pătrund la 204. Nu acționez lumina. Caut pe peretele din dreapta ceea ce figurează în aproape toate hotelurile din Franța și mai cu seamă în cele din Paris: niște găuri. La țară, carii fac astfel de găuri în despărțituri. La Paris, sunt acele insecte bizare numite în manuale „voyeuri” (pe latinește ginitorus sfredelitorus). Îndată ce intră într-o odaie învecinată cu altă odaie, își pun în acțiune burghiul. Regii pilei de unghii! Nimic nu le rezistă: nici cărămida, nici ipsosul, cu atât mai puțin lemnul.

Inspectarea peretelui își arată roadele. O rază de lumină nu mai groasă decât o gămălie de ac iese din zid, aidoma unui imperceptibil izvor de viață. E vorba de o gaură de bleojditor, acoperită cu gumă de mestecat mestecată. Să o măresc e joacă de copil.

De copil vicios.

Ochiul inchizitor mi se adaptează la gaură precum un chipiu la capul unui jandarm.

Nu obțin decât o viziune foarte parțială a sălașului de dincolo. Totuși suficientă pentru a-l recunoaște pe interlocutorul Micului Marcel. Care nu e altul decât asistentul numitului: matahala care frânează căderea liberă a subiecților în catalepsie.

După operarea acestei identificări, înlocuiesc la orificiu, mintenaș, ochiul cu urechea. Băieți pălăvrăgesc, nu glumă, dar într-o limbă pe care nu o cunosc – ba mai mult, pe care nu o identific. Se poate să fie egipteană; și la fel de bine aztecă vulgară sau eschimosă gutunărită.

Eu, care am toate darurile, sau aproape, inclusiv pe acela de a le face pe dameze să uite de certificatul de căsătorie ce mucegăiește în poșeta lor, nu-l posed pe cel al limbilor. În sfârșit, cel al limbilor scrise sau vorbite, fiindcă în privința limbilor culisante, am oarece notorietate. Până într-atâta, încât am refuzat catedra de profesor al Facultății de Salivă de la Bouches-du-Rhone, pe cuvânt! Așa că sunt obligat să las să-mi pătrundă în pâlnii silabe imposibil de controlat.

Ședința nu durează mult. După câteva minute, omul care înlocuiește cloroformul o taie iar San-Antonio rămâne în expectativă (și în camera 204). Oare să continuu urmărirea Micului Marcel ori să mă consacru lui Landowski?

Decid să-i dau ștafeta celui din urmă și-i aștept reacțiile. O nouă aruncătură de ochi prin gaura din perete mă lămurește. Domnul se înțolește, cu acceleratorul. Își trage costumul peste pijama, își pune un fular ca să mascheze veșmântul de noapte și-și împodobește dovlecelul cu o șapcă cumpărată de la Londra sau înainte de război. Ca un fin copoi ce sunt, deduc că va ieși; or, așa cum știți, fiindcă mă citiți de ceva vreme, cel mai bun mijloc de a urmări un nene constă în a-l preceda.

Mă grăbesc să mă tot duc, nefăcând mai mult zgomot decât un gând libertin în craniul unei bigote. În hol, moșneagul așteaptă, fără a-și face griji, urmarea evenimentelor. Că sunt transmise în direct ori apar pe prima pagină în *Parisien* pentru el e tot un drac. Și încă preferă să citească faptele diverse de iarnă în *Parigot*, fiindcă e mai comod și mai romanțat.

Arunc cheia pe tijghea, îmi așez indexul perpendicular pe buze și ies în dimineața răcoroasă.

Acum ziua aproape că a sosit. Coboară de pe acoperișuri, de-a lungul fațadelor cenușii. Nenici morocănoși, aduși de spate, merg să-și câștige bisăptămânala mălăiște. Unii trec pe triciclete de marfă, alții pe scutere, alții târându-și picerele. Câțiva umblă pe bicicloanță. Gândindu-se la frumoasa zi în pregătire pentru cei care ard gazul. Au văzut în seara de duminică trecută filme pline de terenuri de tenis, de cotigi decapotabile decapotate, de fete în șorturi și de Mediterană și asta i-a scos din sărite, retrospectiv, fiindcă au cucerit Bastilia ca să ajungă aici. Diseară, la televizorul-încă-neplătit-în-întregime, vor afla ce se va fi întâmplat în lume: grămezi de chestii imprevizibile și surprinzătoare; dar știu că, în afara unui accident de muncă sau de circulație, ziua de azi va fi pentru ei asemeni tuturor celorlalte. Vor

face aceleași gesturi, în aceleași locuri și la aceleași ore, în tovărășia acelorași ocnași. Tot ce poate face Dumnezeu pentru ei este să le cadorisească un pic de soare, pentru ca toate astea să aibă un aer mai puțin dezgustător. Și întrucât e milostiv, bunul Dumnezeu începe să dea cu ploaie dis-de-dimineață. Soarele și l-a lustruit peste noapte. O să facă din el ceva lipsit de vlagă.

Abandonându-mă acestor reflecții deosebit de sociale, îmi ascund cărnița sub un portal. Două minute trec pe lângă mine fără să mă remarce. Landowski iese din hotel și procedează precum cele două minute cu pricina. Imediat San-Antonio își face plăcerea cu el.

Omul merge grăbit, dar fără un țel anume. Privește în jur; nu ca unul temător, ci asemeni cuiva care caută ceva sau pe cineva. Și nu întârzii să aflu ce. Un bistro îi trebuie. Reperează unul care tocmai a deschis și dă năvală într-acolo, cu tot avântul. Stabilimentul e luminat. Are încă scaunele așezate pe mese. Un nasol cu șorț albastru scrie 8.8888.888 pe dușamele, cu o pâlnie cu apă. Un chelner înțolit stil pinguin își lustruiește cu țingvais percolatorul, fluierând o arie de Manuel de Falla.

Landowski intră, se duce la bar, comandă un suc și încă ceva. Chelnerul lasă pielea de căprioară și se duce să scoată din sertarul casei de marcat o fisă de nichel care-i va îngădui pretinarului meu de matahală să dea un telefon. Prudentul ăsta n-a vrut să folosească telezbanțul hotelului.

Îndată ce a dispărut din sală, intru și eu. Matematiciantul activ își oferă o nouă serie de opturi cu pâlnia lui proaspăt umplută. Calculează numărul de ani-lumină care îi despart propriul portofel de marele câștig al tragerii loto speciale. În ceea ce-l privește, specială îi e moaca, fiindcă băiatul e hidrocefal. O fi din cauza apei împrăștiate pe mozaic?

— Un deți de vin negru! Exclam.

Servantul se oprește din cântat și repetă ca un ecou:

— Un deți de vin negru!

Îmi iau aerul grăbit al unui ins dominat de nevoia de a se izola.

— Umblătoarea e încoace? îl chestionez pe ocolite.

— La subsol, ușa din fund.

O rup la fugă, cu coatele lipite de corp. Mecanicul cafelei expreso se umflă de râs. El unul are intestinul liber, ceea ce îi conferă o autoritate de care este conștient. Nu-și mai amintește că a fost ca mine și nu vrea să se gândească că va fi din nou. Tot umorul i s-a

condensat în aceste secunde de ironie, toate facultățile îi juisează la această evidență; cineva se duce la deșertare!

Cobor o scară în spirală. Și, exact cum bănuiam, jos sunt patru uși: ușa pentru Doamne, ușa pentru Domni, cea a telefonului și cea a bucătăriei. Cabina telezbanțică e luminată. Omul meu vorbește din abundență – dar vai, tot nu pe franțuzește.

Mă arunc în chichineața marcată „Doamne”; nu sunt una de-alea de care credeți și n-am intrat aici ca să-mi potrivesc jartierele, ci fiindcă e calea spre adăpostul cel mai apropiat.

Îmi închipui că gogeamitul meu va urca îndată înapoi, dar nici vorbă. Își oferă compartimentul de fumat, de alături. Și intervertește ordinea lucrurilor. Adică imediat ce a închis ușa începe să rupă niște hârtii. Trebuie că le rupe mărunt și o face în grabă. Apoi trage apa, mai întâi o primă oară. Așteaptă ca bazinul să se umple și o mai trage o dată. Și încă o dată! Și iar încă o dată. E un Landowski nautic.

Mă prind la lucrătura lui: scapă de hârtiile compromițătoare și le evacuează de maniera asta.

Părăsesc secțiunea doamnelor singure și mă trezesc nas în rât cu fabricantul de opturi. Carele e siderat să mă vază ieșind din toaleta damelor. Îi vaporizez un zâmbet gentil.

— Mă cheamă Claude, îi explic, e un prenume lipsit de sex și îmi îngăduie accesul peste tot.

După care îl abandonez încremenirii lui și ies la suprafață.

Cafeaua mea e pe cale să se răcească. O sorb din vârful buzelor, cer încă una și mănânc un croissant cald, ca să încerc combatarea breșelor.

Landowski își face din nou apariția. Îmi aruncă doar o privire distrată. Mă complac în a-l studia prin oglindă. Adevărat șifonier băiatul ăsta. Cu umeri uite atâta, mușchi uite așa și un maxilar care ar face să-i curgă balele de gelozie unui dog german. Fruntea îi e joasă, dar lată ca un pat nupțial. Fire de păr rare i se încrucișează pe deasupra, fără a se înmulți. În vârful nasului i se lăfăie o cicatrice adâncă, ceva de felul unei lovituri cu sabia. Privirea îi e înceată, limpede, atentă. Un simulacru de brută. Deține înfățișarea unui docher dar este, cu siguranță, mai șmecher decât un vânzător la mâna a doua de mașini de ocazie.

Ia două guri de suc, plătește și dispare.

Îi fac semn chelnerului cu haină neagră să-și apropie urechea captatoare: îi arăt cartea de vizită. Iată ceva ce ar trebui imprimat în

oțel inoxidabil. Din pricină că o plimb pe sub ochii miopi sau prezbiți ai contemporanilor mei, a ajuns în cele din urmă într-o stare de plâns, sărmănica.

Bunul chelner se umflă precum o broască. Nu poate pricepe că un caraliu a vrut să meargă la vespasiană. Chestia îl catastrofează. Avea despre poliție o idee mai măreață. Credea într-însa ca instituție. Nu și-o închipuia sub raport organic.

— Drace! face el, ceea ce, în franceză, s-ar putea scrie altfel dar cu același număr de litere.

— Nimeni să nu folosească, până la noi ordine, toaleta bărbaților! îi poruncesc. Voi anunța serviciu de resort să facă acolo niște sondaje.

— Sondaje, intonează el, la fel cum adineauri repetase: un țoi de vin negru.

— Yes, Sir.

Crede că s-a prins și muia i se luminează cu neon.

— V-a scăpat înăuntru ceasul?

— Nu chiar, dar ești foarte pe aproape, bătrâne. Abulează o fisă și continuă să te gândești; dacă peste un an și o zi nu va veni nimeni să solicite ipotezele dumitale, acestea îți aparțin.

După care, înarmat cu fisa de nichel, efectuez o nouă coborâre.

• CAPITOLUL V

În care voi încerca să dovedesc
ceea ce nu am făcut-o în capitolul precedent: că, adică,
magia este, înainte de toate, o artă a iluziei

Instrucțiunile mele au fost date, cum zicea un învățător pe care nu l-am cunoscut. Specialiștii în pomparea problemei sunt în acțiune. Mă pot deci ocupa de altele, așteptând ca ei să descopere documentul ferfenițit de Landowski.

În schimbul unei sume relativ modice, îmi cumpăr un nou jeton și mă duc să telefonez la Alcazar. Portarul teatrului s-a trezit și-mi răspunde. Pare foarte tulburat de prezența polițiștilor în culisele onorabilului stabiliment.

— Dă-mi-l pe unul dintre agenții aflați la voi! îi cer.

Deși telefonez la un teatru, nu primesc replica.

— Din partea cui? întreabă cerberul.

— Din partea mea însumi, zic; grăbește-te, bătrâne, îmi dă laptele în foc.

Omul bombăne de formă și merge să-mi caute un sticlete. Un glas puternic, bine timbrat cu 0,50 franci, nu întârzie să-mi ciripească în clăpăuge un melodios „Alo!”

Mă recomand, glasul de asemeni. E cel al unuia dintre agenții mei. Băieții n-au fost încă înlocuiți.

— Ce-i nou? întreb în chip abrupt și peremptoriu.

— Absolut nimic, îmi răspunde sergentul de stradă îmbrăcat în gardian public. Colegul dumneavoastră continuă să doarmă și nimeni n-a încercat să se introducă în teatru.

Sunt oleacă surprins.

— Foarte bine. Puneți ca adormitul să fie transportat acasă.

Îi pasez adresa Grasului.

— O să vin și eu acolo, adaug, cu o persoană calificată și competentă.

Închid și, timp de o clipă, mă clatin în cabină. Somnul începe să mă copleșească. Aș da zece la sută din veniturile voastre pentru un

pat bun, aromind a lavandă. Horăiala mi se pare bucuria supremă, fundătura fericirii.

Dar momentul e grav.

Revin la aer liber, după ce i-am chestionat pe scafandrii haznalei dedați scotocelilor lor. Aceștia mă anunță să sunt pe punctul de a reuși.

Mă duc să mă lungesc pe o banchetă din camera din fund a bistroului, goală la asemenea oră, și-mi ofer o moțăială-expres. Întins pe mușamaua rece, plonjez direct în lumea reputat mai bună. Corpul mi se destinde, devine mai ușor. Dar subconștientul își continuă trebușoarele. Îmi spun că toată afacerea e o mare încurcăleală. Mi-am vârât nasometrul într-un viespar și s-a pornit o mare zbârnâială prin domeniul magiei.

De ce s-a urcat Grasul pe scenă? Cui i-a dat telefon asistentul Micuțului Marcel? Ce documente a distrus? Ce înseamnă talmeș-balmeșul ăsta? De ce a fost adormit Grasul și abandonat în culcușul lui Marceliniu?

Semnele de întrebare plouă pe somnul meu, îl scufundă, îl înecă.

Mă duc la fund ca un bolovan. Din fericire, o mână salvatoare mă înșfacă. E pumnul chelnerului, care mă scutură.

— Domnii aceia au isprăvit…

Mă ridic în capul oaselor, casc și arunc asupra existenței o privire speriată. Când mă gândesc că există nătărăi care se simt plini de veselie la trezire! Tipi destinși care, benoclându-se la viață, după o soileală ca lumea, îi găsesc o moacă apetisantă și-și ling buzele dinainte.

La mine e absolut dimpotrivă. La ieșirea din soamne, am noțiunea acută a perfidiei acestei nașpe. O cântăresc pe loc – și un fior îmi coboară de-a lungul șirei centrale. Îmi trebuie o mare porție de energie ca să mă agăț iar de ea, să cred în ea, să mă prefac că ar fi primitoare, binevoitoare și celelalte, cu delicii la colțul fiecărui minut și un covor de fericire derulat cât vezi cu ochii în calea pașilor mei.

— Unde sunt domnii în cauză?

Regele filtrului de cafea se înclină ca o foaie de tablă ondulată.

— Se spală pe mâini.

Îmi regăsesc specialiștii în jurul chiuvetei. Se pare că maica Maria Antoaneta amușina a violete; nu e și cazul lor. Sunt de părere că acești supermen ai conductelor scatostatice ar trebui luați în primire de Balenciaga.

— Rezultate? îi întreb.

Ei îmi arată o placă de sticlă pe care se etalează un document. Iar documentul ăsta, bandă de așa și pe dincolo ce sunteți, e bilețelul mâzgălit către Micul Marcel pe o foaie din carnetul meu. Dacă n-ați avea cârnați în devlă, m-ați ajuta să înțeleg că am aerul unui cartof germinat.

Să fac tot acest chiloman, să-i deplasez pe băieții de față, să mobilizez umblătorile bistroului pentru a recupera cele câteva rânduri așternute de mandea – iată ceva ce sfidează orice concurență, nu?

Există slăbănogi care-și fac complexe pentru mai puțin de atât! De-aș avea o putere și de-aș fi omul-șarpe, mi-aș trage șuturi acolo unde cu gândul gândiți. Dar vai, șerpii nu au picioare, cum spunea o viperă ridicând din umeri.

— Sunteți satisfăcut? mă întreabă amicii de la plonjonul haznos, curățându-și unghiile.

— Pe deplin, prieteni, le răspund cu un aplomb realizat grație participării active a unui fir cu plumb. Ați făcut treabă bună. Pe lângă voi, pescuitorii de perle sunt niște amărâți.

Le ofer o cinzeacă de vin alb, pe care ei o fac să dispară pe îndelete, cu sentimentul de a-și fi îndeplinit datoria de la orele 7 dimineața. În vremea asta, fiindcă totuși mi-am păstrat simțul umorului, mă duc să arunc în toaletă biletul atât de laborios pescuit și reconstituit. Trag lanțul bazinului, dorindu-mi să fiu înghițit pentru totdeauna sub această cataractă tumultuoasă.

•

Și acum, am umblat destul prin porumbiște. Am vrut să-l scot la iveală pe Micul Marcel, să studiez comportamentul magului și l-am cam neglijat pe viteazul și sublimul Bérurier, care continuă să hoinărească, la firul ierbii, prin regiunile neexplorate ale celui de-al doilea eu. A venit timpul să pun capăt stării lui letargice.

Mă întorc la foarte apropiata stradă Chanez și, după o mică ședință de ascensor, ajung în fața ușii fachirului. De data asta, la naiba cu șmecheriile manuscrise, mă grăbesc să sun mai înainte ca vreuna dintre ideile mele geniale să vină *in extremis* să mă viziteze. Trece un timp destul de lung. Îndrept din nou arătătorul preferat al mâinii drepte către buton, cu intenția fermă de a-l apăsa, când un foșnet se aude de după ușă. Așa că îmi întrerup gestul.

Cineva descuie – și batantul se deschide parțial. Mă așteptam la

Grouchy, e Blücher[{10}]. În locul muiei în formă de dovleac a egipteanului, am dreptul la feţişoara comestibilă a unei delicioase roşcate. Domnişoara posedă, *natürlich*, ochi verzi, pistrui adorabili şi buze cărnoase ce te trimit cu gândul la fructele din Provence. Îi inspir adânc parfumul ameţitor. Şi mi-ar plăcea să săvârşesc cu ea păcate la fel de îmbătătoare.

— Da? mă întreabă cu sobrietate.

— Aş vrea să vorbesc cu domnul Zobedenib.

Domnişoara îmi ia măsurile fără să se grăbească, îmi admiră talia subţire, statura de vlăjgan elegant, privirea catifelată, sensibilă, iar uşorul zâmbet vrăjit ce-mi înfloreşte în colţul buzelor n-o lasă indiferentă.

— E în oraş, zice.

— La ora asta! crede de cuviinţă să se mire delicatul San-A.

— Asemenea ore nu sunt mai puţin potrivite pentru ieşirea în oraş decât pentru vizite, ciripeşte făptura.

Trosc! Încasez o livră şi jumătate şi cer ca restul să fie pus în frigider, pentru mai târziu. Chestia asta se numeşte spiritul apropoului. Fata de dinaintea-mi posedă tot ce trebuie ca să nu lase să i se sufle în borş.

— E ceva urgent! replic, adoptând o gravitate de bun-gust care reprezintă un compromis între condoleanţele întristate şi felicitările juriului.

Şi întreb, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, distilându-i ocheada numărul 18 tris, cea care mi-a adus diploma de onoare decernată de fraţii Zonetes cu ocazia premiului Lissac:

— Unde-l pot găsi?

— La Londra, răspunde ea fără ezitare.

— A plecat? bâiguie comisarul San-Antonio, omul care nu se sperie de muşte şi care-şi amestecă cafeaua cu o linguriţă cu acelaşi nume.

— Ca să mergi la Londra, trebuie să pleci, subliniază ea.

Ador zeflemiştii, dar fără exagerare, fiindcă am glanda colerică delicată.

— S-a dus pentru mult timp?

— Până mâine. La Londra se ţine Congresul Internaţional de Hipnotism.

— Prin urmare, nu are spectacol la Alcazar?

— În seara asta nu, fiindcă oricum e relaş, continuă să mă

ironizeze fermecătoarea roșcată.

Continuăm a sta eu pe coridor și ea în pragul ușii.

— Dacă mi-ai îngădui să intru, zic, aș putea explica, eventual, ceea ce mă aduce aici…

Duduia pare să ezite oleacă, dar acest timp mort e de scurtă durată. Se dă la o parte și murmură:

— Vă rog.

Intru într-un mic living bun la toate. Tipul de cameră mobilată, pentru oamenii care nu stau acolo prea mult. Confortabil, cu destul bun-gust, dar anonim. Nu descopăr nicio notă personală, niciun detaliu intim – cu excepția unui infernal furou de dantelă aruncat pe un scaun și căruia îi ține companie un slip din același material. Gagica înșfacă iute aceste obiecte detașate și le vâră în sertarul întredeschis al unei comode. Apoi îmi desemnează un fotoliu îmbrăcat în pluș grena.

— Vă rog, zice din nou.

Depun în fotoliu mai multe kilograme de bărbat în perfectă stare de sănătate și-mi spun, în aparteu, fiindcă vorbesc curent limba respectivă, că bine ar fi să-mi petrec ziua în acest hogeac și cu o parteneră de acest format.

— Pot să vă întreb cum vă cheamă? se interesează dulcele copil.

La lumina zilei, părul îi scoate vâlvătăi, ca un incendiu; ai adora să fii pompier, pe cuvânt!

— Comisarul San-Antonio, zic.

Ea încuviințează fără să se emoționeze. Apoi remarcă:

— Nu prea semănați…

— A copoi? închei eu fraza. Mi s-a spus asta.

— Bineînțeles că îmi puteți face dovada identității și a calității dumneavoastră?

Oftând, îi întind cartea de vizită.

— E mai mult un defect decât o calitate, o asigur.

În momentul ăsta, adulmecătorul meu intră în acțiune. Simt pe nepusă masă o senzație bizară, ca atunci când ești privit pe neașteptate iar privirea în cauză te copleșește. Cu un aer distrat, mă benoclez împrejur. În fundul camerei, o ușă în semicerc dă spre odaia principală, după toate probabilitățile. O a doua, la stânga, se deschide spre o chicinetă pe care o văd bine deoarece canatul e întredeschis.

Dacă sunt spionat, înseamnă că se folosește gaura cheii de la ușa

din fund. Damicela ia o ceașcă de cafea ce aburea pe o măsuță joasă.

— Mă scuzați, zice, când ați sunat tocmai îmi luam cafeaua de dimineață.

Îi spun că eu trebuie să-mi cer scuze; și îmi spun că, dacă ar fi fair play, mi-ar oferi și mie o ceașcă, să mă remontez. O oglindă îmi reflectă, în grabă, vitrina alterată. Trebuie să recunosc că nu sunt mândru de ea. Barbișonul mi-a crescut iar pielea îmi bate în cenușiu. Am sub ochi două valijoare stil Air France și pleoapele atât de grele, că ar trebui să le susțin cu scobitori.

— Cu ce ocazie îi face poliția lui Edwin cinstea de a se interesa de el? întreabă dulcea copilă.

— Nu se interesează propriu-zis de el, declar punctând propoziția cu un mic rictus voios, ci mai exact are nevoie de el.

— Nevoie de el?

— Pentru a-l trezi pe unul dintre spectatorii de ieri seară. Băiatul a urcat pe scenă. Domnul Zobedenib nu l-a scos bine din starea comatoasă ori e vorba de un subiect de excepție – fapt este că azi noapte, în cursul unui rond, a fost găsit adormit în culisele teatrului și că tare ne-ar plăcea să-l restituim realității.

— Fantastic! exclamă puștoaica. Niciodată nu s-a petrecut un asemenea lucru. Edwin își cunoaște meseria și nu are obiceiul…

— Nici nu spun că ar fi un obicei, o rectific.

E rândul meu să te contrez, puicuțo. Ironiile tale de adineauri mi s-au pus la pipotă.

Acum sunt aproape sigur că în camera vecină se află cineva. Tocmai am auzit un ușor trosnet al parchetului. S-ar putea ca frumoasa roșcovană să mă ia în balon.

— La ce oră a plecat domnul Zobedenib?

— Abia de douăzeci de minute. Vrea să prindă avionul de la ora 8.

Îmi consult ceasul. Care arată că e 7 și 35. Aș avea încă timp să-l interceptez la aeroport.

— E sigur că omul de care vorbiți se află în catalepsie? insistă damicela. Nu cumva i s-o fi făcut rău?

— Nu. Doctorul a fost categoric.

De data asta, hotărârea mea e nestrămutată. Arăt spre telefon.

— Îmi îngădui să folosesc acest instrument?

— Faceți-o, răspunde ea cu o indiferență cam prea afectată.

Mă duc să ridic receptorul. Toate aparatele din bilding trec printr-o centrală. O voce de femeie se neliniștește cu privire la dorințele

mele.

— Dă-mi, cu prioritate, comisariatul din Orly, zic.

Roșcățica se îneacă o țâră bând restul de zeamă.

— Ce vreți să faceți?

— Să întârzii plecarea lui Zobedenib. De fapt e soțul dumitale?

— Patronul, rectifică ea. Sunt secretara lui.

— Particulară? adaug fără să pufnesc în râs.

— Particulară, admite ea în loc să mă ia de sus cum ar fi îndreptățită. Și adaugă: Micul Marcel (rostește cu respect numele) primește multe scrisori.

Ca dovadă a spuselor sale îmi arată o avalanșă de misive într-un coș de răchită. Atunci remarc o mașină de scris portabilă, așezată pe o mobilă.

— Și, cu toate că vorbește franceza, nu poate citi și încă și mai puțin scrie, continuă fata. Eu răspund numeroșilor săi admiratori.

— Văd, îi răspund. Și mai văd că-ți începi serviciul la o oră foarte matinală.

— Astăzi e un caz deosebit; am venit foarte devreme tocmai din cauza plecării lui.

Îi arăt halatul cu care e îmbrăcată.

— Și îți pui o ținută foarte comodă ca să lucrezi…

Fata roșește și-și întoarce privirile.

— Asta mă privește, bombăne ea.

Glasul centralistei mă anunță că am Orly la telefon.

— Sunteți comisariatul? întreb repede.

Tot pălăvrăgind, supraveghez ușa dinspre cameră. N-am greșit, cineva se află în spatele ei. Sunt sigur că închizătoarea s-a mișcat ușor. M-ar agasa să plec fără a fi aruncat o privire prin partea locului.

Și fata roșcovană supraveghează camera de alături. Cu o mișcare foarte firească și parcă discretă, se îndreaptă într-acolo.

— Alo, zic la telefon, comisarul Metéaud{11} e acolo?

— Nu, mi se răspunde.

— Atunci dă-mi-l pe adjunctul lui; aici comisarul San-Antonio.

Sunt bine cunoscut în curcănărie și-mi impresionez colegii. Mi se răspunde că O.K.!

Așez binișor receptorul pe comodă și, în vârful picioarelor, mă duc la ușa odăii. Ca să înșel vigilența celor de acolo, îmi pun mâna în dreptul gurii și emit câteva „Alo!” nerăbdătoare.

Ușa e încuiată, dar e rândul lui mandea să o facă pe valetul. Îmi

plasez ochiul cel mai scormonitor la nivelul găurii cheii. Travling optic. Zăresc două picioare bărbătești. Totul fulgerător ca un trăsnet.

Din doi pași, mă întorc la telefon. Adjunctul lui Metéaud a răgușit tot spunând că e la aparat. Îl asigur că și măndelovici se află în aceeași ipostază.

— Un anume Edwin Zobedenib se pregătește să ia avionul Paris-Londra, cu plecarea la ora 8, îi zic.

— Ora 8 și 4 minute, rectifică acest orologiu vorbitor.

— Fie! Interceptează-l și pune să fie condus de urgență la adresa următoare (și-i pasez indicativul băiatului Béru)[{12}]. Dacă protestează, spune-i că va putea lua avionul următor. La ce oră pleacă un altul?

— La 10 și 41, replică orarul sonor.

— O.K.! Faceți cele de trebuință.

Închid. Ca prin minune, puștoaica se întoarce de dincolo.

— Ai auzit? o întreb.

Face pe mirata.

— Nu, ce să aud?

— Am întârziat plecarea onorabilului dumitale patron. Și cu asta, mă duc să-l întâlnesc. Ai ceva să-i transmiți?

— Nu, nimic…

— Te numești domnișoara..?

— Solange Roland.

Îmi scot stiloul cu cerneală, dat fiind că am o idee prin bostănel. Trec numele în carnet și, ca din întâmplare, acționez pompa de cerneală a stiloului. Obiectul începe să scuipe pe hârtie și-mi mânjește ca lumea vârful degetelor.

Atunci fata devine palidă. Iar eu nu-i las timp să recupereze.

— Baia e pe acolo, presupun? rostesc repezindu-mă în direcția odăii alăturate.

Fata tresare.

— Nu! strigă. Veniți mai bine la bucătărie, acolo e totul în dezordine…

— O, nu-ți face probleme. Polițiștii, ca și doctorii, sunt obișnuiți să vadă paturi desfăcute și perii de păr pe tava cu micul dejun.

După care, fără multe fasoane, împing ușa…

Și cine se amărăște văzând cum dau buzna în odaie? Neica Landowski. Încearcă să se refugieze în baie, dar își dă seama în ce măsură o asemenea tentativă ar fi superfluoasă și se așază pe

marginea patului.

Se află în situația domnului despuiat pe care un încornorat inopinat îl descoperă în grandirop. Nasol momentul. Nu poate pretinde, în chip decent, că ia o gură de aer proaspăt, fiindcă se află într-un dormitor cu ferestrele ermetic închise și știe bine că nu-l voi crede nici dacă mi-ar povesti că așteaptă autobuzul.

— O, pardon! zic. Nu mi-am dat seama că era cineva aici.

Mă întreb dacă mă recunoaște. Fiindcă, una peste alta, m-a văzut acum două ceasuri la tejgheaua bistroului. Și e posibil să nu-l fi impresionat. Totuși mă scrutează cu un aer gânditor, ca și cum și-ar fi amintit pe nepusă masă. Prin gaura cheii, mă văzuse prost. Acum se află în loja de gală pentru a mă admira.

Gagica Solange a venit, clătinându-se, până în ușă și ne privește. Urmează un moment de nehotărâre. Fiindcă degetele îmi sunt tot pătate de cerneală, mă duc în baia minusculă și vagamente arhaică. Mă săpunesc, benoclându-mă la cei doi prin oglinda de la chiuvetă. Niciunul nu scoate o vorbă. Așteaptă ca mandea să ia inițiativa operațiunilor.

Care va să zică, o și iau. Cu amândouă mâinile.

— Cine ești dumneata?

— Asistentul Micului Marcel, răspunde matahala, cu un accent polonez la înălțimea așteptărilor.

— Și ce faci aici?

— Presupun că e normal să vin la patronul meu.

— Dar nu și să te pitești în odaia lui.

— Am făcut-o din discreție, mă asigură nerușinatul.

Are tupeu. Nu e genul de băiat căruia să faci să-i dispară sughițul strigându-i în spate că „Hu!” Ca să-l poți speria, trebuie să te scoli de dimineață și să-ți aduci accesoriile.

— Mi se pare, îi replic cu răceală, că ai tot interesul să te explici…

Mă privește, îmi citește în ochi hotărârea nestrămutată și declară:

— Ca să vă spun totul, Solange și cu mine…

— Am văzut, zic.

Solange și cu el se au cât se poate de bine. Băiețică a venit să i-o pună îndată ce Zobedenib și-a luat tălpășița, dar vizita mea matinală le-a întrerupt transportul în comun. Iată de ce secretara era în neglijeu.

— Contez pe discreția dumneavoastră, domnule comisar…

— Ia te uită, rânjesc eu, ai auzul bun.

Și, fiindcă pare bine dispus, îi plasez lovitura secretă de sabie.

— L-ai văzut în dimineața asta pe Micul Marcel?

Face din cap că da.

— A venit la mine la hotel.

Entuziasmul mi se fleșcăie ca un buchet de reseda în plină Sahara.

— Într-adevăr?

— Da. Un glumeț de prost gust l-a trezit în toiul nopții și i-a strecurat pe sub ușă un bilet ridicol. Fiindcă patronul meu nu citește în franceză și era neliniștit din cauza mesajului, a venit să mă vadă la hotel ca să-i spun ce scria în bilet.

— Nu s-a gândit să se adreseze portalului de noapte?

— Zobedenib e un om foarte temător. Tocmai s-a întrebat dacă nu cumva portarul de noapte îi vârâse mesajul pe sub ușă.

Tot pălăvrăgind, ne-am întors în living.

Am dulapul plin de amărăciune, plus un stoc în odaia din spate a subconștientului. Crezusem că mi-am vârât nasul într-o afacere nasoală cât cuprinde – și iată că totul e de o simplitate derutantă.

Întreb, de formă:

— Și cine era autorul mesajului?

Landowski râde cât îl ține gura.

— Haideți, domnule comisar, zice, *îl cunoașteți bine de vreme ce chiar dumneavoastră l-ați scris*.

Și-mi arată carnetul pătat de cerneală și lăsat pe masă.

— Recunosc hârtia, adaugă.

Muia indescriptibilă a faimosului San-Antobleagă.

Și șmecherașul nu se oprește aici.

— Vă recunosc și pe dumneavoastră. M-ați urmărit până la cafeneaua unde m-am dus să telefonez dis-de-dimineață.

Din ce în ce mai bine. Peste un multă vreme, o să mă ia de maimuțoi. Atunci, ca să mai schimb lucrurile, o dau și eu cotită; totdeauna dimineața simțim nevoia să o dăm cotită.

— De ce n-ai telefonat de la hotel?

Își arată fasolele.

— Fiindcă linia de la Sain-Martin e deranjată; întrebați la hotel, vi se va confirma.

San-Antonio e regina balului. Împăratul găgăuzilor. Și când mă gândesc că am pus să fie desfundată umblătoarea unui bistro cinstit, fiindcă mintea îmi plecase cu sorcova. Uite că mi se spun tot felul de istorii, iar eu mă port ca și cum ar fi veridice! Maica ta Hristachi! De-

ar afla Bătrânul cioacele astea, l-ar lovi criza aia din ziua Day (cea mai naşpa, fiindcă e englezească).

— Cui i-ai telefonat?

Zâmbetul nu-l părăseşte. Dezarmant; înnebunitor. Nu ştiu de ce, în prezenţa tipului ăsta am o senzaţie de inferioritate.

— Lui Solange! răspunde. I-am dat întâlnire aici.

— Vorbeai într-o limbă străină.

— În poloneză, limba mea maternă. Solange e şi ea poloneză după mamă, nu-i aşa, iubito?

Şi-i debitează o tiradă interminabilă, la care dameza răspunde cu o tiradă de acelaşi calibru.

Nu pricep polineza, dar sunt gata să pariez pe un firicel de oţet contra vocii lui Aznavour că şmecheraşii ăştia vorbesc despre mine. Iar ceea ce spun e mai puţin decât gentil. Dacă mi s-ar traduce palabrele lor, aş vrea să mi se pună o albeaţă pe creieraşi.

— Aţi văzut? face Landowski.

Ce să mai spun? Sunt mototolit pe toată linia şi dincolo de ea. Urmează o scurtă tăcere cât se poate de tăcută, pentru ca sărmanul vostru fleştenogit de San-A. să-şi adune ideile confuze în pachete de câte şase şi să le aranjeze în naftalină.

În fond, în tot circul ăsta un singur lucru e cert: cazul Béru.

Poate că Little Marcel's brothers and sisters au conştiinţa albă ca o campanie publicitară pentru Persil, numai că Grasul a fost asfixiat la propriu şi l-am găsit sub un divan din cabina Micului Marcel. Lucrul ăsta, vrând nevrând, fie că mi se vând chestii cu toptanul, ca la Roma, fie că mi se înşiră verzi şi uscate ca la Napoli, este adevărat, există, e constatat, real, autentic, controlat, admis, irefutabil, oficial.

Béru şi-l sărbătorea pe amicul Alfred. Ţinea la rece o butelcă de Mouette sau de Veuve Clitor. Râgâia deja de plăcere şi de nerăbdare, când un telefon misterios l-a pus în legătură cu Alcazar, unde s-a grăbit să slujească drept medium unei neică pe care nici nu-l cunoştea. Ştiind că, în lipsa lui, Bertha şi coaforul aveau să-şi verifice transformatorul de energie!

Pentru numele unei anemii unsuroase, ăsta e sau nu e mister?

Fiindcă ne jucăm de-a cărţile pe masă, mandea îşi etalează toate cele cinzeci şi două de cioace, cu jockeri cu tot.

— Eşti la curent cu grasul adormit care zăcea în cabina venerabilului dumitale patron?

Haidamacul cască nişte lampioane uite-aşa de mari, mai aiurit

decât domnul care a comandat un Cadillac și căruia i s-a livrat o mătură cu coadă.

— În cabină! exclamă. Adineauri i-ați spus lui Solange că se afla în culise!

— Ei bine, nu precizasem. Individul de care îți vorbesc (aici adresez înfricoșătorului Béru un gând emoționant) era culcat sub canapea.

— Cine l-a găsit? întreabă Landowski.

Continuu să-i aiuresc, ca să nu-mi pierd bunele obișnuințe.

— Un paznic de noapte.

— Totuși cabinele sunt închise cu cheia…

— Cel adormit pesemne că s-a întors ori a gemut…

— Dacă într-adevăr se afla în catalepsie, lucrul ăsta e cu neputință.

— Pe scurt, cea ce contează e că a fost descoperit și că vreau să-l trezesc. Nu ești la curent cu ședința asta particulară?

— Pentru nimic în lume.

— De multă vreme o faci pe asistentul Micului Marcel?

— De aproape patru ani.

— Și niciodată nu s-a mai produs un astfel de incident?

— Niciodată. Firește, ni se întâmplă ca, la terminarea spectacolelor, să primim vizita unor inși sceptici și care cer să fie adormiți. Micul Marcel îi adoarme în opt cazuri din zece, dar îi trezește imediat. Niciodată nu i s-a întâmplat să abandoneze vreun client aflat în transă.

— După părerea dumitale, ar fi posibil ca vreun client deosebit de receptiv să adoarmă la loc prin propriile sale mijloace?

— Nici vorbă, e ridicol…

Se gândește o clipă, apoi, categoric:

— Am auzit-o pe Solange spunându-vă adineauri că omul despre care vorbiți poate că nu era magnetizat. Până la proba contrarie, îi împărtășesc părerea. Trebuie să fie vorba de o deficiență cardiacă sau de ceva asemănător. Ați avut dreptate cerându-i Micului Marcel să intervină, el vă va lămuri în privința asta.

— Ceea ce nu ne-ar explica pentru ce individul se găsea în cabina voastră, bombăn eu.

— Poate că e sub influența unui anestezic administrat de cineva care are interesul să-l neutralizeze. Acest cineva îl va fi târât în cabina Micului Marcel, ca să îndrepte bănuielile pe o pistă falsă.

Calculul lui era bun. Într-adevăr, când găsești un ins adormit în

cabina unui hipnotizator, primul gând ce-ți trece prin minte, indiferent dacă ești sau nu polițist, e că hipnotizatorul l-a adormit.

Îmi spun, la puterea o mie, că omul are dreptate. Și-mi mai spun că între un pateu cu crustă și San-Antonio nu e o diferență mai mare decât între Bérurier și un încornorat. Să fim logici, loiali și pozitivi: de la bun început mi-am vârât degetele în ochi până la omoplat. Caracteristica omului puternic, a zis nu știu care tembel, e să știe să-și recunoască greșelile. San-A. și le recunoaște pe ale sale. Atunci când trebuie, San-A. se bate cu pumnii în piept până-și rupe coastele. Uite așa e San-A. și altminteri nu.

Se prinde, în sfârșit, că magia e o artă a iluziei. A crezut că aceasta avea un cuvânt de spus în somnul bérurian și constată că totul a fost o iluzie.

Și atunci San-A. face marșarier. Știe să danseze polca de-a-ndărătelea.

— Scuzați deranjul, zic. Dar trebuie să-l duc pe patronul vostru la căpătâiul pacientului.

Solange îmi numără cu ochiul stâng zece picături de extaz iar cu cel drept douăsprezece de extaz în plină forță.

— Dacă ați avea bunăvoința să nu-i spuneți că…

Strecor către farmecele ei o privire nostalgică.

— Contează pe mine, răpitoare persoană. Chiar dacă ești polițist, nu înseamnă să nu fii băiat bun.

Mă întreb totuși de ce gagicuța roșcățică se teme atât de mult ca adormitorul public *number one* să nu fie la curent cu legătura dintre ea și Landowski. Sau, mai degrabă, nu mă întreb deloc – știu de ce. Micul Marcel nu îi e doar patron. Și dacă ar ști că și-o trage cu asistentul, i-ar face o scenă în mare exclusivitate mondială.

Fie zis între noi și terenul de fotbal de la Garenne-Colombes, nu e nicio scofală să fii supermanul subconștientului și habar să n-ai că puicuța ta te încornorează clasa una.

Îi las pe cei doi porumbei, ca să mă propulsez pe terenul lui B.B.

• CAPITOLUL VI

În care se adevereşte că harul lui Marcel
e cu sens unic

În imobilul Matahalei e chiloman. Chelnerul bistroului de la parter şi-a părăsit tijgheaua şi domneşte peste scară ca un suveran absolut, ţinând în chip de sceptru o perie pleşuvă pentru spălat sticle. Portăreasa, o importantă persoană a cărei circumferinţă a taliei nu are egal decât în importanţa acordată de dânsa subjonctivului, descrie sosirea lui Béru pe o targă, vorbind cât o ţin bojocii, fiindcă vecinului de dedesubt i se descarcă bateria aparatului auditiv.

— Bietul om, atât de palid, se lamentează castelana de la Promontoriul Cerber, el pe care îl ştii mereu congestionat, acuma e cadaveric. Şi nimeni n-a fost acasă ca să-l primească. Grăsana lui s-a dus să-şi petreacă noaptea la cine ştii, din cauză că, probabil, o atrage mirosul parfumurilor!

Îmi croiesc drum prin populaţie, cu dalta mea de spart gheaţa, daltă portabilă, dispunând la tăiş de injecţie de apă caldă şi lateral de roţi cu tracţiune submultiplicată şi urc cu paşi urgenţi treptele ce conduc la Béru. Număr patruzeci şi cinci, câte are Ricardul pe care Grasul îl bea cu dragă inimă la ceasul nobil al aperitivului.

Uşa de la a sa *home* e deschisă iar domnii de la jandarmeria călare execută un du-te-vino prin apartament. Sunt trei la număr, printre care unul dintre cutezătorii gardieni de noapte, făcând ore suplimentare cu o cutezanţă şi o abnegaţie demne de uniforma ce o poartă.

Omul vine, în fuga mare, să-mi raporteze.

— L-am adus aici conform instrucţiunilor dumneavoastră. Nu era nimeni în apartament. Din fericire, am găsit cheia într-unul din buzunarele lui.

Mă duc în dormitor. Care îmi aminteşte de o crescătorie de porci ce mi-a plăcut mult; asta totuşi e mai puţin modernă şi cu mult mai puţin curată. Amicul Béru zace în patul conjugal, mai desfundat decât un drum de ţară după trecerea unei divizii de panzere. E în

aceeași atitudine ca atunci când l-am descoperit. Până la urmă, o să semene cu propria lui statuie. Te aștepți să găsești la picioarele culcușului o placă de marmură pe cât de explicativă, pe atât de comemorativă: „Lui Benoît Bérurier, martir al legilor căsătoriei. Patria milostivă”.

Îi pipăi pulsul. Funcționează la fix în strașnica lui carcasă. Dacă se va mai trezi vreodată, Grasul se va simți nou-nouț, ca un costum dat la întors. Până atunci, încep să mă neliniștesc pentru barosana lui persoană. Îmi revin în memorie povestiri despre tipi care au soilit-o mai mulți ani la rând. Îl vedeți pe Béru în aceeași situație? Vi-l închipuiți pe huiduma asta de subaltern al meu horăind până la vârsta pensionării și pe urmă trezindu-se ca să se ducă la culcare?

Berthe s-ar da în bărci nepedepsită, cu nea Bigudiu și cu comisionarii în trecere prin partea locului. Și-ar instala soțul, într-un pat de campanie, în colțul hogeacului – și să te ții pe urmă crăceli în chip de roza vânturilor!

În condițiile astea, mi-ar conveni și mie căsătoria: sunt amator de Frumoasa din pădurea adormită. Doar că aș fi mai puțin fraier decât Făt-Frumos și aș umbla în vârful picioarelor ca să n-o trezesc.

Un tărăboi mă face să ciulesc urechea dreaptă. E faimosul Zobedenib, care se anunță, escortat de doi caralii din Orly. Și e oricum vreți egipteanul, numai mulțumit nu. Intră în odaie orăcăind ca un narcoman căruia un traficant de prafuri i-ar fi vândut, în loc de cocaină, bicarbonat de sodiu.

— Asemenea procedee sunt incalificabile, face nenicul într-o franceză ușor anglo-egipteană. Mă voi plânge superiorilor dumneavoastră.

Atunci temerarul San-Antonio face doi pași în față.

— Vă ascult, zic susținând privirea hipnotică a Micului Marcel. Eu sunt unul dintre superiorii în chestiune.

Credeți-mă dacă vreți, iar dacă nu vreți dați fuga să vă operați de apendicită, dar cel ce-și pleacă ochii este adormitorul. Poate că și eu am felinarele pline de fluid? Ar merita o încercare.

Nu vreți să-mi fac groggy interlocutorii doar cufundându-mi în obloanele lor raza magică? Oricum păpușicile se umezesc toate când le arunc câte o strălucire de proiector! O, băieți, dar nu cumva să mă antrenez în fața oglinzii! Dacă mi se întâmplă să mă adorm singur, înseamnă că am înaltă tensiune în razele X, nu?

În oraș, Micul Marcel e și mai mititel decât pe scenă. Dacă ar fi

oleacă mai mărunt, ar semăna cu un pitic.

Poartă un costum în carouri alb cu negru, care-l face să semene cu un eșichier umblător. Are cămașă verde și papion de culoarea matostatului; iar bostănelul îi e împodobit cu o ciupercă drăgălașă, imitând blana de cârtiță, și cu panglica împletită ca un șnur. E mai tirolez decât întreaga Austrie, dragă doamnă. Ar fi trebuit chiar să poarte un pămătuf de coadă de viezure pe o latură a găinii; dar Marceloață l-a scos – fără îndoială fiindcă vreunul dintre cei apropiați i-a atras atenția că avea astfel un aer peste măsură de tembel, dacă nu cumva omul l-a folosit ca să-și săpunească barba.

— E inimaginabil! protestează egipteanul. Trebuie să iau avionul spre…

— Știu, i-o tai. Eu am ordonat să vii aici.

— Și cu ce drept, domnule?

— Pentru început, cu ăsta de aici! mă răstesc plimbându-i pe sub parbriz cartea mea de vizită.

Băiatul îi aruncă o privire.

— Nu văd cu ce drept se amestecă poliția în treburile mele. Culmea e că oamenii ăștia…

Și-i desemnează pe escortatorii mei.

— … oamenii ăștia nu aveau niciun fel de hârtie ca să acționeze…

— În ceea ce privește hârtiile, ne vom ocupa mai târziu, îl asigur cu glas rece. Acum să facem ce e mai grabnic.

— Ce e mai grabnic sunt eu, fulmină domnul Bleojdeală magică, pocnind din degete. Sunt așteptat la Londra…

— Poți pleca îndată și chiar telefona până atunci, ca să te scuzi.

Îl împing în direcția culcușului bérurian.

— Îl recunoști pe omul ăsta?

Micuțul se aproprie și se chiombește la Grasul prăbușit în crivatul lui. Imediat încetează s-o mai facă pe nebunul. Nu pălește, fiindcă deja are tenul verzui, dar sprâncenele groase i se unesc într-un mod semnificativ.

— Păi, bâiguie, e unul dintre subiecții mei de ieri seară?

— Exact.

— Ce-a pățit?

— Te-am convocat aici tocmai ca să mi-o spui dumneata, dragă hipnotizatorule…

Mă privește cu o moacă aiurită.

— Nu înțeleg!

— Omul ăsta n-a mai ieșit din teatru după reprezentație. Și a fost găsit sub canapeaua din cabina dumitale.

Aștept o secundă și jumătate, după care îi urlu în plină muie.

— Explicația?

Micul Marcel tresare. El unul nu e temerar. Când se duce la grădina zoologică, nu-și vâră lăboanța printre gratiile cuștii leului ca să-l mângâie pe coamă. Și când, în bistroul unde își bea lichiorul, se încinge o încăierare, dă fuga la cabina telefonică să întrebe automatul cât e ora.

— Nu știu nimic! se lamentează magul.

— Drace, rânjesc eu, pentru un tip care citește gândurile nu e deloc grozav.

Micuțul nu pricepe sarcasmul.

— Începe prin a-l trezi pe domnul ăsta, îl sfătuiesc, o să stăm la taclale după aceea.

Imbecilul ăsta de adormitor mă calcă pe bătături până la os. Se apropie de zăcătoarea lui Béru și se înclină asupra lui. Îi pocnește din degetele în orificiile clăpăugelor, ca pe scenă, atunci când își trezește nătăfleții. Dar la fel de bine și-ar fi ușurat beșica într-o vioară. Grasul nu se mișcă niciun sfert de zecime de fir de păr.

Marceloanță îmi aruncă o privire pierdută.

— Nu… Nu se trezește! îmi dă de știre.

— Nu-ți bate joc, bătrâne! bombăn. Nu cumva harul dumitale e, uneori, unilateral? Pe scenă, când îți adormi voluntarii într-ale horăielii, îi trezești pe urmă cu un bobârnac.

La care el strigă:

— Dar înțelege-mă, domnule comisar: nu eu l-am adormit!

E o asemenea disperare în strigătul lui, un asemenea avânt, încât sunt ispitit să-i dau crezare. Simțindu-mă atent, el continuă!

— Dacă l-aș fi adormit l-aș mai fi instalat la mine în cabină?

Argumentul e de greutate, cum spune un halterofil alterat dintre cunoștințele mele. De altfel, Landowski mi-l și adusese.

— Ei bine, zic, omul ăsta e sau nu în stare de hipnoză?

Micul Marcel încuviințează.

— Fără nicio îndoială…

— Și nu-l poți trezi?

— Nu, fiindcă nu a fost adormit de mine. Eu nu trezesc decât subiecții care adorm la ordinul meu, e lesne de înțeles.

Accentul lui mă scoate din pepeni.

— În concluzie ești neputincios?

— Absolut neputincios.

— În cazul ăsta, ce mă sfătuiești?

— Să consulți un neurolog.

Raționamentul lui se adaugă celui al bătrânului doctor de azi noapte. Ce specialist îmi recomandase moșneagul cu bărbuță? Fac apel la darurile mele mnemonice. L-am găsit, profesorul Tessingler.

Mă duc la telefon și cer de la informații numărul acestei somități. În mai puțin timp decât îi trebuie unui veterinar să facă dintr-un motan un celibatar pe viață, obțin cabinetul profului. Asistenta lui îmi zice că în prezent omul se află la clinică, dar că va trece pe la cabinet la începutul după-amiezei.

Grasul continuă să le soilească în neștire.

Le spun sticleților prezenți că se pot întoarce la bazele lor, cu excepția unuia singur, destinat să joace rolul de gardă de hipnotizat.

— Nu are și el o nevastă? întreabă agentul de noapte, care îi simte ceva legături secrete cu mandea.

— Ba are una, în participațiune, îl lămuresc. În momentul de față, respectiva trebuie că se află la celălalt acționar; e inutil să o anunțăm, că se va întoarce oricum destul de devreme.

Îi ating brațul Micului Marcel.

— Vino cu noi, o să pălăvrăgim ceva, în așteptarea următorului dumitale avion.

— Unde? întreabă fachirul, speriat.

— La mine la birou, acolo vom avea liniște.

El se uită la ceas.

— Dar…

— O să ajungi, îți promit!

Și o tăiem, braț la braț, ca doi draci de pretinari.

De altfel, există diavoli, măi băieți?

În calitate de drăcușori, Zobedenib și mândelovici avem fiecare sfera noastră. El e diavolul lumii de dincolo iar San-A. diavolul de pe aici, din lumea noastră (și cea mai bună, încercați să o adoptați).

Urcăm în șareta mea. Micul Marcel începe să vocifereze. Spune că pierderea asta de timp îi aduce prejudicii și că dacă vreodată presa o să afle despre amestecul lui cu poliția nu-i mai rămâne decât resursele de a merge să-și exercite harul în maternități, asistându-le pe femei în timpul nașterilor.

La care eu îi replic că ar fi un mod mult mai uman de a-și utiliza

cunoștințele. Atunci el se strâmbă la mine. Și, într-o atmosferă extrem de tensionată, pătrundem în curcănărie.

• CAPITOLUL VII

În care fac dovada că n-aș fi avut nimic de învățat de la Sherlock Holmes

Nu, nu mai avea nimic să mă învețe acel superman al deducției, deoarece atunci când San-A. se pune pe treabă în materie de meninge, nu se teme de nimic și de nimeni, nici măcar de o meningită.

Dacă stau să mă gândesc, mi se pare că, dacă nea Sherlock s-ar fi întors printre noi, drăgălașul de San-A. al vostru, doamnelor, l-ar fi învățat pe ăla niște chestii. Ba chiar mai mult decât niște chestii: cioace.

Drace, băiatul era englez. Care va să zică, n-avea de unde știi să gătească tuluzana iahnie de fasole cu ciolan afumat. Și tot fiindcă era englez, în privință de amor nu rupea inima târgului! De altfel, dacă nu vă temeți că vă ia cu amețeală, vă voi livra, franco, adâncul gândirii mele: Sherlock era poponautilus. Trebuie să știi să citești printre linii, ca nevestele șefilor de gară.

Păi relațiile lui cu Watson, ce să mai vorbim. Sunt praf în ochi, explicații pentru găgăuți! Pretteneraii de nedespărțit – știm noi ce vrea să zică asta! Pidosnic Holmes, da!

Îmi spun toate astea urcând scara plină de trepte ce duce spre biroul meu. Egipteanul mă urmează penibil, bombănind niște hieroglife.

Deschid ușa și-l las să intre primul. Omul Nilului se oprește. Atunci descopăr obiectul stuporii lui: Pinaud cel grozav, cel scump, cel demn, cel blând, cumsecadele Pinuchet se dedă unei ocupații fără nimic polițienesc – se dă, prin birou, cu ciclomotorul. Mai exact, încearcă să se dea; fiindcă, pentru moment, strădaniile lui sunt puțin concludente.

Apariția noastră îl face să tresară. Trage maneta de accelerație în sens invers și, în loc să se oprească, dă buzna peste noi. Micul Marcel, care trebuie să fi văzut ceva coride, face un salt în lături, iar Reverendul se răstignește pe ușorul ușii. Ciclomotorul își continuă de

unul singur plimbarea pe culoar, zigzagând de la un perete la altul. Și-l percutează pe Honoré Padebalzac, băiatul de serviciu, care tocmai își făcea apariția ducând, în fața impozantei lui moace, un teanc de dosare înalt cât Pelvoux.

Honoré sloboade un zbieret care face să freamăte tot etajul și dispare sub o furtună de hârtiuțe.

În vremea asta, Pinaud, trântit pe parchet, își revine din emoție.

— Scuzați-mă, i se adresează egipteanului, dar la început velomotorul te trădează.

— De unde ai luat mașinăria asta? vociferez eu.

— Nevastă-mea zice cu umilință Deșeul.

— Ea ți-a oferit-o?

— Nu, a câștigat-o la un concurs de cuvinte încrucișate. Cucoana mea e foarte tare. Și fusese vorba de un cuvânt dat naibii, te asigur. Se întoarce spre mag: „Ale cărei stamine prezintă două antere". Vă dați seama cât sunt de vicioși organizatorii de concursuri. Ei bine, doamna Pinaud l-a găsit: era vorba de dianteră, în opt litere.

Îl dau afară în trei litere, ceea ce pulverizează recordul doamnei maici Pinuchet și, pe când el se duce să-și recupereze bolidul pentru a se antrena la saltul mortal, eu îl sfătuiesc pe Zobedenib să se așeze pe un fotoliu pivotant, în fața biroului.

Odaia duhnește a gaze de eșapament și a benzină. Vă jur că niște echipieri ca Pinuche și Béru nu se găsesc decât la Marea Baracă.

— Nu va durea prea mult, nădăjduiesc?

— Nu. Hai să începem cu începutul. La sfârșitul reprezentației de ieri, după ce ți-ai trezit subiecții și ai salutat publicul, ce-ai făcut?

— M-am dus în cabină ca să mă dezbrac.

— Cabina e numai a dumitale?

— Firește.

— Și asistentul?

— A, nu-i trebuie cabină, fiindcă intervine în costum de stradă, fără machiaj de scenă. Rolul trebuie să fie cât mai eficient cu putință, înțelegi?

— Înțeleg. Atunci să spunem că te-ai dezbrăcat?

— Într-adevăr. M-am demachiat și mi-am pus hainele obișnuite.

— Nu l-ai revăzut pe grăsan?

— Nu. Știi, îmi trebuie mai mult timp decât pacienților mei ca să mă pregătesc de plecare. Trebuie să-mi scot costumul de scenă, să-mi deschei manșetele etc. Când am ieșit din teatru, nu mai eram decât

eu și portarul.

— Ce-ai făcut apoi?

— Ei bine, mi-am încuiat cabina. I-am spus la revedere portarului care făcea ordine în cabina subiecților și a trecut pe la ieșirea artiștilor.

— Luând cheia cu dumneata?

— Nu, punând-o, în trecere, pe vizeta cabinei.

— De unde oricine ar fi putut s-o ia?

— Desigur – dar mai târziu, înainte să plece, portarul agață cheia în cutia din ghereta lui, pe care la rându-i o încuie, așa încât…

Îl întrerup:

— Perfect. Și după aceea?

— După aceea? Păi am fost să iau cina.

— Te pot întreba unde?

Zobedenib își coboară, nemulțumit, sprâncenele groase.

— Auzi, domnule comisar, ăsta e un adevărat interogatoriu.

Să te însori, nu alta, cum zicea un eminent gramatician dintre cunoștințele mele (el a inventat paranteza hidraulică, punctul și virgula suprajoase și trăsura de unire cu cremalieră; și tot el a pus să fie desenat, de către Loewy, „L” cu apostrof aerodinamic, de linie italiană, și a întreprins cercetări în scopul de a-i reda lui „e” mut darul vorbirii).

— Spune-i cum poftești, i-o întorc lui Maurice.

Și-i servesc clasicele una caldă-alta rece, adică trec de la stilul glumeț la cel supergrav, cu o instantaneitate care îl asfixiază.

— Numai că omul ăla a fost descoperit, de fapt, pe teritoriul dumitale, și e normal să procedez la o anchetă; sper să fii de acord că afacerea nu e deloc clară?

La care dumnealui nu mai insistă.

Când mă pregătesc să continuu, ușa se întredeschide și prin crăpătura ei vetustul Pinaud își vâră muia vlăguită, de dinozaur constipat.

— San-A., mi se adresează, am a-ți vorbi. În legătură cu velomotorul meu, într-un sens…

Fulminez, întrucât am sertarul cravatei plin de bombe fumigene.

— Tai-o și lasă-mă, fir’ar de colo până dincolo! Cațără-te pe mașinăria ta și coboară scara!

El bombăne proteste sau invers, totuși se evacuează.

— Să reluăm, îi zic lui Nibedezob: unde ai cinat?

— La Matignon Matuvu[13].
— Singur?
— Frizezi indiscreția, domnule comisar, bâiguie el.
— Am bigudiuri speciale. Așadar?
— Nu, eram însoțit.
— O femeie?
— Fiindcă insiști, da.
— Numele ei?
Încurcătura i se preface în ocluzie intestinală.
— Sunt un gentleman, se indignează regele prafului în ochi.
— Ce se potrivește, îl aprob, și eu sunt un altul – așadar suntem făcuți să ne înțelegem… Spuneai deci că doamna în chestie se numește?
— Solange Roland.
Nici nu clipesc.
— Să rămână între noi, oftează magul.
Evoc în fugă volumele gagicii.
— Cu plăcere, nu mă pot împiedica, la rându-mi, să oftez. Și după cină?
— Insiști prea din cale-afară, domnule comisar.
— Cu insistență, așa-i.
— Ne-am întors la mine acasă.
— Strada Chanez?
Se fâțâie oleacă.
— Da.
— Și v-ați petrecut acolo toată noaptea?
— Da.
— Ați plecat apoi la ce oră?
— În dimineața asta, pe la 7, să iau avionul.
Cuvântul avion îl trezește la realitate. Se benoclează iar la cadranul solar. O tăcere angoasantă coboară în birou, abia ușor tulburată de pârâiturile furioase ale ciclomotorului lui Pinouche de pe coridor.
Am impresia că pe bună dreptate l-am luat din scurt pe împărțitorul de horăieli. Care îmi vinde cu camionul gogoși de sezon. Bălmăjelile lui nu se leagă absolut deloc cu spusele secretarei și ale asistentului. Landowski nu a încercat nicio clipă să tăinuiască vizita nocturnă a lui Zobedenib, nici chestia cu mesajul misterios…
Stați nițel, băieți, că trebuie să mă gândesc foarte adânc. Și

giroscopul meu cu baie de ulei se cam blochează. Asistentul pretinde că patronul său nu citește franțuza. Or, cioaca e falsă fiindcă, adineauri, la alde Béru, când i-am arătat cartea mea de vizită, egipteanul a luat cunoștință de conținutul ei și a început să-mi spună comisare.

Landowski mai spune că lui Solange s-a dus să-i telefoneze de la bistro. Or Zobedenib mărturisește că puicuța și-a petrecut noaptea cu el și la el acasă.

Ăsta zic și eu pachet de noduri! Ca să-i vii de hac, îți trebuie unghii ascuțite și multă răbdare.

Nouă irupție inopinată a lui Pinaud.

— Te asigur, San-A., că trebuie neapărat să…

Atunci, fără să ezit, îi strig un celebru cuvânt de șase litere care, în caz de nevoie, i-ar putea fi de folos doamnei Pinuche la concursurile ei cu cuvinte încrucișate.

Delicatul Deșeu se retrage ca marea în reflux.

Iar eu, San-A. îmi reiau firul și filmul raționamentelor.

Trei personaje. Un artist de music-hall, asistentul lui și secretara particulară. Când îi interoghezi separat, au aerul unor îngerași și se justifică lesne. Numai că justificările astea se contrazic între ele. Cine minte? Sau mint tustrei?

Sunt înclinat să cred ultima ipoteză.

Zobedenib minte când pretinde că nu a plecat de acasă. Dar minte și când afirmă că și-a petrecut noaptea cu Solange? Landowski minte când susține că bossul lui nu le are cu franceza…

Măcar de s-ar putea trezi umflatul de Béru! Mi-ar dezvălui niște chestii Grăsanul.

— Tare-aș vrea să pot să plec, domnule comisar.

— Citești în franceză, domnule Zobedenib?

— Vai, nu! Înțeleg perfect franceza, o vorbesc destul de bine, dar nu o pot citi. Mi se trage, cred, de la faptul că vorbesc multe limbi…

Am un zâmbet de triumf. Ah, înger-îngerașul meu, o să te strâng cu ușa îndată. Ai să pricepi pentru care firmă lucrez.

— Și totuși, domnule Zobedenib, n-ați întâmpinat dificultăți, adineauri, să citiți cartea mea de vizită.

Mă aștept să-l văd pălind, dar dimpotrivă, domnul izbucnește într-un râs cât se poate de voios.

— Citesc în engleză, care e aproape limba mea maternă. Or, cuvântul *Police* este același în engleză ca și în franceză, iar cuvântul

comisar se scrie *commissary* în limba bătrânului Will…

Zece din zece și mai aduceți o porție de trufe pentru împuținatul San-Antonio. Vedeți dumneavoastră, nostim la protagoniștii acestei afaceri misterioase e faptul că totdeauna cad pe gaibaracele lor, cu ușurința unor motani vagabonzi. Până la urmă, totul devine un coșmar. Au un fel de a te adormi în oraș, fără nicio legătură cu adormirea practicată pe scenă.

Aici, un punct pentru Landowski: Zobedenib nu citește în franceză. Bun, dar dacă Lando e în regulă, egipteanul continuă să mă aiurească în privința nopții petrecute cu Solange. Roșcățica nu a fost cu el pe Strada Chanez. Altfel n-ar fi fost nevoie ca magul să apeleze la polonez pentru citirea mesajului meu, exact?

— Domnișoara Solange Roland este și secretara dumitale, așa-i? Cel puțin asta pretinde.

— O cunoști? strigă Zbdnb.

— Altfel de unde aș fi știut că pleci la Londra cu avionul de 8?

O lovitură în ușă.

— Intră! zic cu glas tunător.

Re-reapariție pinescă. Cu muia plină de ulei și partea de jos a crăcilor de la pantaloni lipsă, fiindcă de fiecare dată și i-a prins în lanțul pedalierului, ceea ce justifică proverbul: unde e lanț nu e plăcere (Vermot dixit).

— Ascultă, San-A., sunt obligat să merg la doctor pentru o radiografie de pilor pe care trebuie să o fac din cauza gastritei…

— Destul! De vreme ce tot te duci acolo, fă-ți și o radiografie a mansardei care, după câte cred, e ticsită de gărgărițe!

— Bine, bine! La urma urmei, sunt prea bun ca să mă supăr. *Bun* și *bou* încep cu aceeași literă.

Îl iau peste picior, ca la sârba popilor:

— Tot ce te privește începe cu aceeași literă, Pinuche; dar marea ta greșeală e să crezi că e vorba de un B, din care cauză ești mereu în întârziere cu o gaură!

Un vehement pocnet de ușă îmi dă măsura nădufului său.

— Miss Roland, continuu, pretinde că nu și-a petrecut noaptea la dumneata, ci că a sosit acolo foarte devreme.

Piticul ridică din umeri.

— E delicat pentru o fată să mărturisească faptul că e amanta patronului ei.

— Va să zică a dormit în Strada Chanez?

— Da.

— Nu ai fost deranjat de nimic în cursul nopții?

Aici am dat lovitura. Omul se tulbură ca un pahar de Pernod scos în ploaie.

— Ba da.

— Povestește-mi…

— Un mesaj, în toiul nopții. Și la ușă nu era nimeni.

— La ce te-ai gândit?

— Nu știu. M-a neliniștit, fiindcă nu puteam citi ce scria acolo.

— Ce-ai făcut atunci?

— M-am dus la asistentul meu, care locuiește în apropierea apartamentului unde stau.

— De ce n-ai pus-o pe Solange Roland să citească biletul? Ar fi fost mai simplu.

Își freacă obrajii.

— Dormea. În plus, m-am gândit că scrisorica se referea la legătura dintre noi și n-am vrut să o sperii.

Poftim de vedeți, tipilor! Uite cum se intersectează oamenii buni! Încă o dată, totul se explică. Cine să fie oare celebrul autor care pretindea că misterul nu există? Mi se pare că San-Antonio, dar nu sunt sigur…

Ultima minciună în suspensie: cea a lui Landowski care afirmă că i-ar fi telefonat lui Solange ca să stabilească o întâlnire. Dacă gagica se afla cu adevărat la Zobedenib, nu putea răspunde la telezbanțul personal.

— Perfect, domnule Zobedenib, zic, pentru azi e de ajuns. Voi pune să fii condus înapoi la Orly și îți doresc un very good voiaj (sprâncenat).

Moaca i se luminează.

— Sper că vei găsi repede soluția acestei enigme, recită anestezicul ambulant, și că subiectul aflat în stare de hipnoză își va recăpăta…

Nu mai ascult urările lui de sfârșit de an. Telefonez la serviciul cărăușilor ca să cer o mașină pentru folosul sirelui Zobedenib.

Și ne despărțim cu o strângere de cartilaje, spunându-ne că „pe curând”.

• CAPITOLUL VIII

În care continuu – după părerea mea –
să-l mistific pe Sherlock Holmes

Unul pe care încă nu l-am văzut și pe care vreau să-l văd este portarul de la Alcazar. N-am avut parte decât de glasul lui la telezbanț și estimez că chestia asta e absolut insuficientă; așa că, îndată ce Zobedenib mi-a arătat călcâiele, mă propulsez în grota respectivului.

Unde dau peste un gorobete de ispravă, care fusese instalator și s-a lansat în portăreală, asemeni Mariei-Antoaneta, ca urmare a unui accident în cursul căruia și-a pierdut trei degete și jumătate la mâna dreaptă și unul și jumătate la mâna stângă; ceea ce, per total, reprezintă o mână întreagă împărțită la doi. Recunoașteți că sunt dotat pentru matematică.

E văduv, înalt, sexagenar, tuberculos și chelbos. Când mă prezint în sălașul lui, cerberul e ocupat să-și confecționeze două ouă ochiuri, ceea ce, după mine, e cel mai bun mijloc de a utiliza două ouă atunci când posezi, pe deasupra, încălzire cu gaze, o tigaie și un pachet de Astra-anticomplexe.

— Vreți să v-o spun pe șleau? zice după ce am făcut cunoștință. Vreți să v-o spun?

Vreau. Și el o face:

— Talmeș-balmeșul ăsta nu e deloc clar.

Acestea fiind zise, sustrage fesele tigăii de pe limba albastră a gazului, o stinge pe cea din urmă și se instalează la o măsuță acoperită cu o pânză cerată, pentru a consuma neîntârziat și sub ochii mei cele două puicuțe nesorocite.

— Ce înțelegi prin „deloc clar”, mă hazardez.

— Vreau să zic deloc clar și cu asta basta.

Își toarnă o înghițitură de cărțălău, privind cum sfârâie ouăle în tigaie.

— Hai să vedem, îl îndemn, ce ai făcut după reprezentația de ieri.

— Am stat în culise, ca să supraveghez lumea ce se îmbrăca și să

le pasez ceva bonuri de ședință.

— Ce înțelegi prin bonuri de ședință?

— Ei bine, nenicii care o fac pe marionetele pe scenă nu văd spectacolul, fiindcă sunt adormiți și, de fapt, spectacolul sunt chiar ei. Atunci, fiindcă și-au plătit biletul, și direcțiunea, deloc proastă, nu vrea să le restituie banii, le dăm o intrare gratuită pentru altă dată. O chestie isteață. Oamenii revin cu prietenii lor…

— L-ai văzut pe insul adormit pe care îl păzeau gardienii publici?

— Grăsanul ăla?

— Da.

— Urcase pe scenă…

— Da.

— Îl știu, l-am văzut când ieșea cu ceilalți.

— I-ai dai și lui o contramarcă?

— Nu.

— Ești sigur?

— Sigur. Am făcut împărțeala, dar când am isprăvit nu l-am mai văzut…

— N-ai fost surprins?

— Nu prea. Tot timpul se cară câte unii fără să mai aștepte.

Își atacă ouăle, fiindcă nici ele nu mai așteaptă.

— După care?

— După care ce?

— După împărțirea tichetelor ce s-a întâmplat?

— Ei bine, am măturat vestiarul. Tembelii ăștia se cred îndreptățiți să-și arunce chiștoacele peste tot.

— Când ai terminat această delicată operație, mai rămăsese cineva în teatru?

— Da, domnul Nibedezob.

Portarul își oferă un gălbenuș întreg și îl mestecă delicat, fără să acorde atenție gălbenușului celălalt, care se legase ombilical de primul și care și-a părăsit camaradul doar ca să se refugieze în șlițul portarului, șliț ce mi se pare un loc de desăvârșit repaus.

— L-ai văzut plecând?

— Bineînțeles. Totdeauna pleacă ultimul, fiindcă e meticulos și îi ia mult timp să-și schimbe țoalele.

— Era singur?

— Absolut singur.

— Și asistentul lui?

— O, ăsta nu șomează. Nici măcar nu așteaptă să coboare cortina. Imediat afară!

— Mașiniștii?

— Nu mai există. Cortina e acționată de un electrician. Când ai un tip care îți asigură de unul singur întreg spectacolul, mergi cu echipă redusă…

— Și electricianul ăsta a plecat înainte de Micul Marcel?

— Cu mult înainte.

— N-a intrat nimeni în cabina Micului Marcel în timp ce acesta se dezbrăca?

— Nu. Oamenii care cer ortografii sau lămuriri îl așteaptă în salonul anume amenajat, aproape de loja mea. E un avizier la intrare.

— La plecarea lui Zobedenib ai ieșit și dumneata cu el?

— Nu, am rămas să sting luminile.

— Și cheia cabinei lui?

— A pus-o aici, pe măsuță. Iar eu, la întoarcere, am agățat-o colo.

— După aceea ce ai făcut?

— Am încuiat hardughia și m-am dus la culcare. Am o cameră mare, la etajul șase, în imobilul de alături.

— Vrei să-mi aprinzi lumina peste tot? Mă duc să dau o tură prin culise.

— Cum doriți, consimte el, recuperând cel de-al doilea ou din poziția sa strategică.

Se ridică și mă precede până în fundul coridorului, unde se găsește tabloul cu întrerupătoare. Îmi oferă proiectoarele de gală.

— E nevoie să vă însoțesc?

— Inutil, pentru genul ăsta de investigații prefer să fiu singur.

— Atunci spor la investigație; eu mă duc să mănânc mai departe.

•

Mai e nevoie, bandă de ceea-ce-sunteți, să vă descriu preumblările mele prin teatrul domnului Poulatrix, campionul olimpic la aruncarea discului (specializat în tot felul de șmecherii)?

Mai trebuie să vă vorbesc de ușile și cabinele pe care le deschid și le închid? De scrântelile de gât pe care le încasez tot mergând cu capul plecat? Să vă mai fac o dare de seamă asupra traseelor parcurse, în patru labe, prin praful culiselor și al coridoarelor? Mai e necesar să vă povestesc despre ascensiunile prin portanți, despre inspectarea birourilor regizorului și al marelui boss, despre intruziunea în cabina electricianului? Nu mai e nevoie, așa-i?

V-aș face să căscați, ceea ce ar însemna să vă derog de la obiceiurile voastre, fiindcă, în general, nu deschideți gura decât ca să spuneți tâmpenii. Nimic mai plictisitor decât această minuțioasă inspecție, destinată să mă facă a găsi ceva despre care nu am nicio idee. Încă unul dintre alineatele slujbei, cum spune Béru când nu s-a hrănit cu soporific. În cea mai mare parte a timpului, nu știm ce căutăm – dar căutăm acel ceva. Și – ce ironie! – ni se întâmplă să-l și găsim.

După un ceas, renunț. Totul pe aici e O.K., nimic nu dă de bănuit. Niciun indiciu! Sunt frânt de oboseală. Papainoagele mi-o fac pe vibromasorul și înăuntrul meu totul se prăbușește ca o carieră de nisip. Simt că, dacă nu mă odihnesc oleacă, puterile îmi vor fi uzurpate{14}. Neica San-A: decide, în consecință, să-și acorde un mic antract.

Mă întorc la loja paznicului.

Și el trebuie să o fi horăit prost azi noapte. Își digeră ouăle prăbușit într-un fotoliu de răchită, cu mâinile pe burtă, cu ochii închiși.

Îmi pare rău să-l trezesc. Dar îmi spun că trebuie să-l înștiințez de plecarea mea – dacă nu, deșteptându-se, va fi gata să cheme o caravană de ajutoare ca să pornească să mă caute.

Intru în lojă și slobozesc un șuierat de viperă. Ceea ce nu trezește nicio reacție la agățătorul de chei.

— Hei, patroane! îi strig. Poți stinge luminile din han, că eu plec.

Tot niciun răspuns. Mă apropii de el să-l scutur, dat fiind că are somnul de o profunzime insondabilă. Și atunci înțeleg de ce nu reacționează.

Frățiorul n-o să se prea mai trezească. Un băiat îndemânatic i-a înfipt în inimă o țepușă de oțel terminată cu o buclă, de genul celor folosite de geometri pentru măsurarea terenurilor. Treabă deosebit de curată. Nicio picătură de sânge pe hanțele portarului. Domnul care a îndeplinit operațiunea le avea cu anatomia.

O pipăi pe proaspăta mea cunoștință. Omul e cald. Cald, dar mort. Pulsul lui dă de știre că prăvălia s-a închis definitiv.

Iată pe cineva care-și spune că trăiește o poveste tare nostimă – și ăsta e comisarul San-Antonio, băieți! Foarte bine a fost inspirată Wenda inimii mele să mă târască ieri la music-hall! Numai mie mi se pot întâmpla asemenea feluri de cioace, vă dați seama! De altfel, din fericire – fiindcă altfel nu v-aș putea povesti decât despre moartea lui

Ludovic XVI; și întrucât cei mai mulți dintre voi știu că susnumitul nu a pierit de pe urma rujeolei, treaba ar fi lipsită de suspens.

Mă chiombesc în jur of me, cum n-ar spune un englez. Totul se află în starea în care l-am lăsat în urmă cu o oră.

Nu mai știu ce să cred. Cine l-a putut răci pe portar? Cineva care știa că el știa ceea ce acel cineva nu voia să se știe?

Rămâne de văzut.

O tai, după ce trag perdeaua lojei, o încui pe cea din urmă și vâr cheia în pozânar.

Degetul meu mic, care e un bun sfătuitor atunci când nu se strecoară în corsajul vreunei dameze, îmi șoptește că a venit sorocul să mă duc să sporovăiesc cu Bătrânul despre aceste multiple incidente. Până acum nu știam dacă afacerea cu pricina e cu adevărat o afacere. Nu aveam ca semn de întrebare decât somnul amicului Béru. De aici înainte și începând din prezent e ceva serios. Există un cadavru; unul adevărat, în carne și oase.

Mă întorn așadar la stabilimentul copoiesc, întrebându-mă dacă voi mai apuca, într-o bună zi, să o horăi și eu. În chestia asta cu adormitori și adormiți, un singur tip nu poate pune capul la putrezit – și, *natürlich*, ăsta e San-A. al vostru cel voluptuos, doamnelor! Mă deplasez ca într-un vis, cu tărtăcuța plină de câlți și gaibaracele din spumă de cauciuc. Îmi zic că, de nu am parte de vreo două ceasuri de soileală, plus, la trezire, de un duș rece, un bol de cafea și un escalop fie milanez, fie bolognez (nu sunt sectar), o să vedem un sticlete întins în rigolă.

Întoarcere la *Turkey's House*. Îi cer centralistului să mă anunțe la Moșneag. Funcționarul adoptă mina cea mai gravă, rezervată înmormântărilor cu muzică, mobilizării generale și tragerilor speciale de Paște ale loteriei, ca să mă anunțe că Tunsul e în conferință cu ministrul de interne și cu șeful privății din Gara Lyon. A dat ordin să nu fie deranjat.

Nu sunt contrariat decât pe jumătate. Acest timp mort îmi va îngădui să recuperez.

— Mă duc să trag un pui de somn la mine în birou, îl înștiințez, fiindcă stau în picioare de mai bine de treizeci de ore. Îți interzic să mă deranjezi. Dacă Pinaud revine, cu a sa patruzeci și nouă de centimetri cubi, ca să se antreneze pentru Cupa de Aur, trimite-l *ad patres*.

Centralistul se leagănă în scaun:

— Nu e făcut pentru chestiile motorizate, zice. Și-a mai cumpărat o dată un scuter. Nu s-a putut folosi de el nicicum, așa că-l ia nevastă-sa când face piața.

Ridic din umeri. Bietul Pinaud nu e făcut pentru vehiculele cu două roți. Nici măcar pentru cele cu patru roți. La o adică, pentru una singură, treacă-meargă, cu condiția să fie aceea a unei roabe…

Mă apropii, cu pași târșiți, de scară.

— Auziți, domnule comisar, apropo de Pinuche, l-ați văzut?

— Da, adineauri…

— Care va să zică, v-a spus…

Mă opresc. Mă gândesc la multiplele intervenții ale Deșeului în cursul convorbirii mele cu Zobedenib.

Brusc, mă prind – cunoscându-l pe Pinaud des Charentes – că într-adevăr încercase să-mi spună ceva. Ceva fără nicio legătură cu drăcăria lui de velociped motorizat.

— Nu mi-a zis nimic, fiindcă am fost ocupat și l-am trimis încotro vedea cu ochii.

Mă apropii de manipulatorul de fișe.

— Ce avea atât de important să mă încunoștințeze?

— Nu știu exact, face mocofanul, ceva în legătură cu un hipnotizator, vă căutase încă de ieri; în disperare de cauză, negăsindu-vă, a telefonat la Bérurier.

Sar în sus.

Mii și milioane de cocoane! Și eu care…

— Unde e Pinaud? croncănesc, fiindcă în perioadele de exaltare vorbesc curent corbeanca.

— La doctor, în legătură cu gastrita lui, s-a dus să-și facă fotografii pe dinăuntru, râde centralistul.

— La care doctor?

— Drept în față, la numărul 14, doctorul Fugelune.

Încă n-a terminat să-și anunțe culoarea, că San-Antonio, recuperându-și întreaga energie, a și țâșnit afară din Marea Baracă. Își croiește drum pe trotuarul aglomerat.

Numărul 14! Un portal, o placă: doctorul Fugelune, șef de clinică la Spitalul Vermi, etajul unu; covor roșu pe scară…

Mă cațăr. Sonerie. O deschizătoare de uși își face meseria. Are bluză albă, păr alb, ten palid. Dacă pereții nu ar fi zugrăviți în ocru, nici nu ai vedea-o.

Îi spun cine sunt și ce caut; îmi răspunde că domnul Pinaud e îi

sala de radiologie. Insist să-i vorbesc de urgență. În cele din urmă, își anunță patronul. În camera întunecată răsună vociferări; dar Pinaud îi explică fotografului cine sunt și acesta mă lasă să intru.

O lumină roșie, foarte slabă, creează o atmosferă angoasantă. Doctorul e un nene solid, de patruzeci de carate, care poartă un șorț de piele, din cauză de radiații.

În spatele unei rame de sticlă șade inspectorul principal Pinuchet. Muia tristă, cu mustețe ratate, i se ițește pe deasupra ramei. Dedesubt se află scheletul lui Pinaud; și trebuie să spun, în treacăt, că n-am văzut vreun schelet mai scheletic decât al lui. Adresez o privire îndurerată organelor sale, supuse, pentru întâia oară, admirației mele.

În partea de jos a ramei, regăsesc coapsele ca de barză ale nobilului funcționar. Are papainoagele slăbănoage, cu genunchi stil Ludovic XV, glezne varicoase – el care nu are nimic dintr-un prevaricator. Labele îi sunt plate, osoase, ticsite de bătături – și numai penumbra ce domnește la fața locului mă împiedică să admir marmorajele de jeg care le agrementează.

Mă uit cum îi freamătă plămânii. Haios ca efect.

— Se pare că aveai ceva să-mi spui cu privire la un hipnotizator?

— Cu adevărat. Numai că tu n-ai vrut să mă lași să scot o…

— Mă lăsați o clipă? fulminează medicastrul. Tare aș vrea să-mi termin treaba, am și alți clienți care așteaptă. Aici nu-i comisariat de poliție!

Pinaud a înghițit niscai terci – și stomacul i se desenează în chip admirabil pe ecranul de sticlă.

— Credeți că e ceva grav? se neliniștește Căzătură.

— Radioscopia ne va lămuri.

Eu îmi pierd răbdarea.

— Spune repede, Pinuche, ar putea fi ceva foarte important, o problemă de viață și de moarte.

Doftorașul urlă la mine să tac. Face un clic! și pe urmă un clac!

Îi poruncește lui Pinuche să se lase în jos, apoi să se ridice; în sfârșit, să se întoarcă de profil. Și gata. Se aprinde lumina. Pinaud își încheie ședința de strip-tease. Își acoperă carnea slăbănoagă, înșirată pe scheletul din spițe de umbrelă. Fesele ca niște picături de ulei îi dispar într-un chilot cu dungi mov. Lucru curios, din momentul când și-a tras izmenele, capătă aerul unui sanculot.

— Ciripește, ocultule Pinaud!

— Ei bine, iată, spune el. Ai auzit vorbindu-se de Casa Bourgeois-Gentilhomme.

— Macaroanele?

— Da; publicitatea lor sună așa: „Cu ou și-n formă de baton, cine-s eu? Macaroana Bourgeois-Gentilhomme”.

— Știu. Și?

— Fondatorul macaroanelor cu pricina, domnul Bourgeois-Gentilhomme, are acum optzeci de ani.

— Încântat. Și încă o dată: și?

— V-ar deranja dacă v-ați duce să vorbiți în altă parte despre micile voastre macaronerii? se zborșește doctorul. Am nevoie de teren.

Pinaud pătrunde în pantaloni – apoi, cu restul boarfelor sub braț, mă urmează pe coridor.

Doamna în-alb-pe-fond-ocru e foarte surprinsă de această intruziune pe domeniul ei. Cușca toracică concavă a lui Pinaud, picioarele lui îndoliate și umerii de sârmă galvanizată o galvanizează; de altfel, numărul ei de telefon e Galvani 69 de două ori. Îl bagă pe Pinuchet în bucătărie, unde să se poată înțoli în voie.

— Să ne întoarcem la strămoșul macaroanelor. Spuneai că are optzeci de mugurași pe ramură. Pe urmă?

— Nevasta i-a murit de câțiva ani și, de atunci, bătrânul se dedă spiritismului. E pasionat de tot ce înseamnă magie…

Pinuche își pune cămașa și, distrat, o îmbracă pe dos.

— Vorbește o dată, pușculiță ce ești!

— Așteaptă, îți fac un expozeu succint… Au avut un fiu, mort în ’40, în fruntea regimentului său. Acest fiu a avut și el o singură fiică, măritată cu un american care face conserve la Chicago…

Tace și se străduiește să execute o mișcare bizară, căutând cu mâna ceva prin spate.

— Ajută-mă să-mi trag bretelele, zice Deșeul în cele din urmă.

Mă execut și el consimte să continue:

— Americhenul și jumătatea lui fac să meargă macaroanele, în timp ce tata-mare face să se învârtească mesele.

Și izbucnește în râs. Orice nimica toată îl face pe Pinaud să râdă. O inimă curată, ce mai! Trebuie să ai sufletul spălat cu Persil ca să te poată face fericit orice fleac.

— Termină cu spiritele. Și mai departe?

— În ultimul timp, bătrânul care, ți-o spun în treacăt, se cheamă

Céleste, s-a înhăitat cu un tip pe nume Micul Marcel.

Pipota mea își încurcă picioarele în splină și amândouă s-ar prăvăli în intestinul subțire dacă pancreasul nu le-ar reține.

— Repede, Pinaud, continuă!

— Cei din anturajul bătrânului au descoperit că acesta din urmă s-a schimbat grozav în ultimele zile. Părea că mințile i-au luat-o razna. Vorbea fără încetare de Micul Antoine…

— Marcel!

— Nu mă cheamă Marcel, se minunează Pinaud.

— Micul Marcel, nu Micul Antoine…

— Scuze. Și închipuie-ți că ieri dimineață a dispărut. Când valetul i-a adus dejunul, a găsit patul desfăcut. În timpul nopții, Céleste se cărăbănise. Ușa de la stradă a locuinței nu era încuiată. Moșul se burdușise cu toate diamantele familiei, aflate într-un seif din birou. Nepoata lui, care actualmente șade în Franța pentru a conduce uzina, estimează că bătrânul a luat cu sine cel puțin o sută de milioane – în franci vechi{15}, de acord, totuși e o pierdere!

Acum străbunul meu sclav a isprăvit să se înțolească și-l târăsc spre Marele Coteț.

— Cum de ai aflat toate astea?

— Prin Bătrânul. Nepoata lui Céleste, cea măritată cu americanul, mistress Blanckett, e prietenă cu fata Bătrânului. Știi cum se petrec lucrurile în marile familii. Le e teamă de scandal celor din locurile suspuse. Fata nu vrea ca afacerea să răsufle. Bătrânul te însărcina cu o cercetare discretă. Dar n-a fost chip să dăm de tine. Te-am căutat toată ziua de ieri…

Îmi vine să-mi trag șuturi în sertarul de jos.

Și când mă gândesc că n-am sunat deloc la birou! Ce ți-e și cu întâmplarea asta, nu? Dacă ieri seara, când mă întorceam acasă, n-aș fi fost strigat de Berthe Béru și de pinguinul ei, Félicie mi-ar fi vorbit de apelurile telefonice iar lucrurile s-ar fi desfășurat altfel.

— Atunci, continuă Pinaud, am sunat la Béru, ca să câștig timp. I-am spus să meargă să ancheteze cu discreție asupra cetățeanului Micul Charles, pretextând că execută un ordin al tău.

Iată cel puțin un punct lămurit: plecarea precipitată a lui Béru.

— Și pe urmă?

— Asta e tot, afirmă Pinaud; m-aș fi ocupat eu însumi de toate astea, dar gastrita îmi dădea de furcă. Am trimis o circulară cu semnalmentele bătrânului negustor de macaroane, pentru

eventualitatea că ar fi fost reperat; dar întrucât ni se cere discreție absolută, nu putem lucra în forță, înțelegi? Chestia asta ne frânează. Când anchetezi în sferele înalte, ai tot timpul încurcături. Am așteptat în dimineața asta știri de la Béru cu privire la Micul Louis, dar Béru încă n-a venit. Sper să nu doarmă pe el. Hei, încotro te duci? strigă Pinaud văzând că o iau din loc.

• CAPITOLUL IX

În care abandonez metoda Holmes,
ce se dovedește, hotărât lucru, negativă
pentru metoda San-Antonio

— L-ați găsit? mă întreabă centralistul.

— Da. Sună, cu apel prioritar, aeroportul din Londra.

Mă chiombesc la ceas.

— Fuga! E chestie de minute.

Avionul luat de Zobedenib a decolat la 11 fără 19. În clipa asta e pe cer și, dacă e să mă încred în estimările mele, va ateriza pe pista engleză peste patru sau cinci minute.

Nicio clipă de pierdut.

Mă năpustesc în biroul colegului meu Stephanovitch, care vorbește curent engleza.

— Mi se va da aici legătura cu aeroportul din Londra, îi spun. Ridică receptorul și cere biroul de poliție. Spune-le că un anume Edwin Zobedenib, artist de music-hall, va coborî din următoarea cursă de Paris. Cere-le să-l urmărească discret. Zi-le că e ceva foarte important. Să nu-l slăbească din ochi nicio frântură de clipă pe acest pelerin…

N-am terminat bine de vorbit, că telezbanțul clopoțește. Stephanovitch începe să pălăvrăgească ferm. Sporovăiește cu vehemență și autoritate. Prind pe ici pe colo câte o frântură de frază, dar engleza mea nu e de *first quality*, așa că mă zăpăcesc de-a binelea. În cele din urmă închide telefonul.

— Ce ți-au spus?

— Păsărica era pe cale să ceară permisiunea de aterizare, ai întârziat. Se vor ocupa îndată de clientul tău și, din două în două ore, ne vor informa despre activitățile lui englezești.

— Bravo!

Mă prăvălesc într-un fotoliu.

— Știi, Stephano, îi zic, englezii au ars-o pe Ioana d'Arc și nu știu să gătească, ceea ce merge una cu alta, dar în materie de poliție sunt

brici.

Mă lovește o scurtă picoteală.

— S-ar zice că ți-e somn, zâmbește colegul meu.

— Vrei să spui că pic pe jos…

Iese de după birou și-mi așază un scaun în fața picioarelor.

— Lungește-te, eu tocmai plecam. O să trag draperia și o să cer să fii lăsat în pace, e bine?

— Până la două fără un sfert, îl implor.

Fiindcă la ora două e o reuniune la alde Béru, cu profesorul Tessingler, ca să încercăm deshibernarea Grasului.

Stefano face ce a zis. Biroul lui e tocmai în fundul clădirii, departe de zgomotul străzii și de hărmălaia din curte.

N-a apucat să închidă bine ușa, că mă și prăbușesc într-un somn adânc. Ancheta asta se află sub zodia somnului, nu-i așa, băieți? În hogeacul lui, Bérurier le horăie. În loja sa, portarul de la Alcazar procedează la fel; numai că el unul își doarme somnul de pe urmă.

Cățea de viață! Plutesc, vreme de o clipă, în gândiri metafizice; apoi totul se face negru, totul dispare. Nu rămâne în biroul tăcut decât un minunat specimen al speciei umane. Un specimen de propagandă! Un specimen adormit.

•

Drrrrring!

Departe-vorbitorul. Timp de o miliardime de secundă, visez că mă aflu la mine acasă și că sună deșteptătorul. Dar îmi recapăt cunoștința – și realitatea mă pătrunde. E vorba de telefonul lui Stephano.

Întind o mână plutitoare și, după mai multe tentative infructuoase, ajung să ridic receptorul. Zeflemist, centralistul îmi zice, cu un glas cât se poate de treaz – norocosul:

— Ei, ați dormit bine, domnule comisar?

Domnul comisar are impresia că obloanele i-au fost lipite cu scotch. Și, apropo de scotch, domnul comisar își spune că al naibii și-ar mai oferi unul.

Ca într-o piesă cu intrarea personajelor minuțios pusă la punct de către Raymond Rouleau, ușa se deschide. Și Aldebert, barmanul bistroului de alături, se prezintă în spațiul meu vital cu o tavă purtând o ceașcă de cafea și un whisky încărcat ca un șlep ce se îndreaptă către Paris.

— Din partea comisarului Stephanovitch, îmi dă de știre; mi-a spus

să urc la dumneavoastră exact la două fără un sfert!

Scumpul de Stephano! Ăsta zic și eu coleg! Are maniere, stil și eleganță. Bucuria îmi e atât de mare, încât îi dăruiesc chelnerului o bumașcă de cinci piaștri. Barmanul se conformează, confuz, și o taie.

Cât ai clipi înghit cafeaua, apoi whisky-ul – și imediat am satisfacția să constat că sunt într-o formă nebună. Popeye după ce și-a rumegat porția de spanac, ce mai!

Mă duc la mine în birou, unde e un aparat electric de ras. Mă fac frumos. Un strop de apă rece pe mutra mea proaspătă. Un bobârnac în nodul cravatei și aveți la dispoziție un veritabil tip, doamnelor. Un tip ca lumea, gata de orice doriți și chiar de ceea ce nu doriți.

Îmi iau tălpășița, ca să mă întâlnesc cu celebrul profesor Tessingler la Animalul din pădurea adormită{16}, adică Béru.

Când trec prin fața centralei telefonice, funcționarul mă strigă.

— Un mesaj de la Londra, dom' comisar!

Îmi întinde o fișă. Citesc:

„Edwin Zobedenib bine recepționat. A tras la Hotelul Mayfair unde se află și în prezent."

— A sosit acum o jumătate de oră, mă anunță centralistul.

— O.K. Continuă să înregistrezi și celelalte mesaje.

Hotărât lucru, colegii englezi sunt la înălțime. În timp ce colegii lor francezi pică de somn (la Béru e vorba de un somn astronomic), ei lucrează la fix.

Mă instalez la volanul tărăboanței și mă transport până la *Béru's Office*, ca să mă scutesc de cheltuielile pe taxiuri inutile.

•

Grăsana Grasului tot nu s-a întors la bază. Balena asta cumsecade se joacă de-a represaliile. E morocănoasă scumpa dameză, fără să aibă habar că bietul ei negustor zace într-un soi de semi-comă.

Profesorul Tessingler, dimpotrivă, a sosit. În clipa când împing ușa camerei ca să intru, el șade în genunchi pe pat, alături de Grasul, ca un terra-nova care să pregătește să sfâșie un cetaceu.

Nu spun nimic, în așteptarea diagnosticului său…

Tessingler e un nene atletic, uite atât de înalt și chiar ceva mai mult. Cu mușchi de luptător de *catch* și fără gât. Muia pătrățoasă îi e așezată direct pe umeri, ca un ulcior – dar nu la fel de decorativ – pe un cufăr.

Îi ridică pleoapele lui Béru, îl trage de părul din nas, îi pipăie pulsul, îi ia tensiunea arterială, îi suflă în gură, îl gâdilă la tălpi

(doftorul ăsta e un intrepid, un martir al științei) și în cele din urmă îi înfige în braț un ac lung și subțire.

Totul durează o bună jumătate de ceas. După care specialistul se întoarce spre mine.

— Ești din familie? mă întreabă.

— Așa s-ar zice! evazivez eu. E ceva grav, doctore?

— Deocamdată nu. Pacientul se află în plină hipnoză cataleptică. Apropo de Leipzig[17], ai văzut ultimele campionate mondiale pe șosea? Van Loy ăsta e totuși o forță! Pe scurt, ce spuneam? A, da!… În plină hipnoză. După știința mea, puțini oameni pe lume sunt în stare să cufunde un subiect în această stare. Metoda hindusă, dragul meu… Oamenii ăștia nu au ce să mănânce, dar sunt plini de resurse…

— Pe scurt, i-o tai foarte pe drept nerăbdător, ce poți face pentru el?

— Cinstit vorbind, nu prea mare lucru. Trebuie să așteptăm să se trezească. Preconizez nițică muzică. Mozart, de pildă. *Flautul fermecat*[18]! Apropo de asta, sunt încântat să vă cunosc, domnule. Ce spuneam? A, da!… Muzica se insinuează în retrospectivul concentraționar al pacientului și-i pregătește întoarcerea la normal, înțelegi matale?

Nu mă pot împiedica să râd. Trebuie într-adevăr să fie *out* Matahală ca să-l îndopi cu Mozart. Fiindcă în afară de cântecele lui Pierre Dupont și, la extremă rigoare, câteva ferăstraie circulare de-ale lui Vincent Scotto, nu are timpanele adecvate pentru așa ceva.

— Crezi că trezirea cu pricina poate întârzia?

— E variabil.

— De la cât la cât?

— Își poate reveni dintr-un minut într-altul, la fel de bine ca peste un an sau o lună. Apropo, ai citit ultimul Sagan? Școlăresc, nu? Ce spuneam? A, da!… Te costă zece mii de franci.

Oftând, îi votez o efigie a lui Bonaparte pe fundalul Arcului de Triumf. N-am avansat cu nimic.

— Starea asta poate fi periculoasă pentru subiect?

Tessingler îl examinează pe subiectul în chestie.

— Are constituție puternică, afirmă apoi, în stilul „m-am prins ce vrei să zici”. Organismul lui posedă resurse… Sistemul cardiovascular e conform… Cura asta de somn nu poate decât să-i fie profitabilă omului aici de față. Îi regenerează organele, asigurându-le o relaxare

totală. Apropo de Total, ce fel de benzină folosești? Eu iau Azur. Chestie de părtinire, dragul meu, eu rulez franțuzește. Da, de părtinire. Apropo de preț[19], mi-ai dat banii?

Simt că peste un multă vreme o să-l înhaț de turul pantalonilor și o să-l arunc pe fereastră fără să o deschid. El vâră mâna în buznar, scoate bumașca de la mine și-și cere scuze.

— Unde mi-o fi capul?

— Exact întrebarea asta mi-o pun și eu! zic.

Zâmbește.

— Sunt atât de dat peste cap, dragul meu…

— Dacă n-o tai, doctore, cât te-ai dat peste cap până acuma o să fie nimica toată față de darea peste cap care va avea loc.

— Ce înțelegi prin asta? protestează Tessingler.

— Apropo de asta, asta-i ușa pe care o să ieși! hămăiește mandea.

Agentul de pază are parte de un spectacol pe cinste. De-ar asista la un *show* al lui Fernand Raymond sau chiar la o ședință a Parlamentului n-ar râde mai abitir.

Eminentul profesor evacuează sălașul bérurian.

— Credeți că o să i se pună Mozart colegului dumneavoastră? se neliniștește agentul.

— De ce să nu-i chemăm Filarmonica din Berlin?

Îl înșfac pe Béru de un braț și încep să-l scutur.

— Hei, Grasule! mugesc. Scoală-te, am ajuns la destinație!

Dar el rămâne tot de lemn Tănase.

Cineva sună la ușă.

— Du-te să deschizi! îi poruncesc agentului. Și dacă e tot nefericitul ăla de doctor, nu ezita: aruncă pe el o găleată de apă.

— Aveți toată încrederea!

Încerc iar să-l reanim pe Grasul. Îi ridic nițel capul, care e greu ca o vacă moartă.

Întoarcere a agentului, escortat de medievalul Pinaud.

— De la Baracă mi s-a spus că ești aici, îmi explică.

— Drăguț că ai venit, zic. Dacă m-ai putea ajuta să-l trezesc pe Grasul…

— Dă-i pe la nas cu nițel trăscău, mă sfătuiește Plăpândul.

Ideea e valabilă, mai ales când e vorba de o personalitate ca Béru. Scotocim prin bufetul Henric II din sufrageria Lévitan I și descoperim o butelie de calvados. Plasăm sub nările pline de fân ale adormitului gâtul, larg căscat, al respectivei butelci. Niciun freamăt.

Circumspect, Pinaud se scarpină între picioare. Apoi aprinde unul dintre cumplitele lui chiștoace galbene, care seamănă cu niște libărci moarte. Vârful musteței îi ia foc. E obișnuit cu așa ceva. Fără să-și piardă cumpătul, potolește sinistrul.

— Ei bine, bătrâne, e grav! face arătând spre valorosul nostru echipier. Știu bine că se dădea în vânt după soileală – și totuși!

— Simt nevoia să-l trimit la o clinică, gândesc cu glas tare.

— De ce? se miră Panaud. Stă bine aici. La clinică n-o să aibă un pat mai bun și-l va costa trei sau patru mii de mangoți pe zi.

Are dreptate.

Plecăm, după ce i-am spus agentului să ceară să fie înlocuit, la căpătâiul Matahalei, de un gardian specialist. Pe scară e aceeași efervescență. Portăreasa, chelnerul de la bistro, surdul de la etajul superior – toată lumea e în alarmă.

— Ceva noutăți? mă întreabă cu toții.

— Să juri că e mulțimea febrilă care asediază Buckingham Palace atunci când regina Angliei e pe cale să-și asigure descendența, îi spun lui Pinuchet.

La care el, fără să-și dea seama, adoptă ticul profesorului Tessingler.

— Apropo de regina Angliei, am noutăți despre Bourgeois-Gentilhomme.

— De ce nu mi le-ai spus mai devreme?

— A plecat la Londra, mă asigură Pinaud.

Plin de gravitate, își scoate chiștocul dintre buze, îl răsucește într-o foiță de țigări nouă și-l aprinde la loc, gândindu-se, candid, că va renaște din propria-i cenușă.

Eu, San-Antonio, rămân absolut paf.

— De unde știi? șoptesc.

— După ce te-am lăsat adineauri, zice, sau mai degrabă după ce tu m-ai lăsat pe mine în felul acela cavaleresc, m-am dus la negustorul de macaroane. Unul dintre servitori tocmai descoperise că, la plecare, patronul luase propriul lui pașaport – al servitorului adică. Așa că am făcut un tur prin gări. Din prima, norocul a fost de partea mea, fiindcă la liniile principale din Saint-Lazaire, de unde începusem, am căzut peste un impiegat…

— Ce-ai făcut?

El ezită și răspunde:

— Pardon: am dat peste un impiegat care și-a amintit că, ieri,

eliberase un bilet pentru Londra unui bătrân ale cărui semnalmente aduc întru totul cu acelea ale lui Celeste Bourgeois-Gentilhomme…

— În Anglia… fac eu gânditor.

— Te contrariază? se tulbură Deșeul omenesc.

— A nu! zic. Dimpotrivă, Pinuche, îmi convine.

Pinaud scoate din cioc chiștocul de chiștoc, îl stinge de talpă și murmură:

— Tare aș vrea să-ți pun o întrebare, San-A.

— Dă-i bice.

— Mi-ar face plăcere să mă chemi pe numele meu adevărat. Care e Pinaud, P-I-N-A-U-D, îmi permit să-ți reamintesc. Din punct de vedere ierarhic, sunt inferiorul tău, fie. Dar am beneficiul vârstei…

Încuviințez.

— Facă-se voia domniei-voastre, domnule inspector principal Pinaud. Și, ca atare, de aici înainte vă interzic să mă mai tutuiți…

E la pământ scumpa de prăpastie a imbecilității.

— Ești un nătărău, oftează; dacă nici să glumească nu mai poate omul…

• CAPITOLUL X

În care devin din ce în ce mai mult partizan
al metodei San-Antonio

În picioare, în fața tejghelei unui bistro și a unui pahar de scotch în care se topește leneș un cub de gheață, fac un rezumat al situației[{20}].

De data asta, din greșeală, Micul Marcel se află în budă până la sprâncene.

Tipul e un șmecheraș. M-a tras pe sfoară în prezența lui Béru, făcând-o pe neputinciosul. Dimpotrivă, e dotat cu o putere hipnotică cu mult mai considerabilă decât s-ar fi crezut. Sunt gata să pariez cu voi pe o mustrare de conștiință contra unei coacăzate cu apă că l-a vrăjit pe taica-mare macaronistul și că i-a șoptit să-și ia diamantele și să se ducă să i le dea la Londra. La care împricinatul, date fiind vârsta lui înaintată și debilitatea mintală, s-a supus. Și, în chiar clipa asta, o tranzacție murdară e, fără îndoială, pe cale să se opereze la Londra. Iată de ce magul ținea atâta să nu rateze tăblăria plină de aripi a companiei Air France.

— Dă-mi o fisă, mă adresez barmanului, care îmi respectă meditația buchisind gazeta *Détective*.

Mă duc să sun la amicul meu centralistul. O pereche de ore a trecut de la primul raport al curcanilor londonezi (in english *the London's turkeys*). Și fiindcă englezoii întruchipează exactitatea devenită monarh, am absolută încredere că ne-au trimis vești noi.

Și nu mă înșel.

— Tocmai au sunat, mă anunță funcționarul. Se pare că Zobedenib ar fi primit un telefon la hotel. A luat un taxi și, actualmente, e pe drum către o destinație necunoscută. Dată fiind situația, băieții de la Yard, care sunt stăpâni pe situație, anunță că vor reveni înainte de următoarele două ore, pentru cazul când ar urma să primească anumite dispoziții…

— Mersi.

Închid. Degetul meu mic cu megafon mă anunță că peste un mult

timp evenimentele se vor precipita. Încotro încă nu știu deloc, dar se vor precipita.

Mă întorc să-mi beau whisky-ul. Trebuie să fii la înălțime. Bine. Gândește pe îndelete, San-A. Știi bine că din reflecție țâșnește lumina. Una peste alta, ce e cu povestea asta? Un bătrân-bogat-imbecil-ramolit, cuprins de admirație pentru științele oculte, face cunoștință cu un profesionist în materie. Profesionistul își dă seama de profitul pe care îl poate obține și începe să-i malaxeze subconștientul. Chestie recunoscută ca posibilă.

Bătrânul client dispare cu pietrele prețioase ale familiei. Mare agitație prin partea locului. Se solicită în mod oficios serviciile mele pentru a întreprinde o anchetă. Grasul se duce la teatru. Un curajos acest Béru. Un nene solid, fără frică în priviri.

Urcă pe scenă ca să-l vadă pe Micuțul Marcel în exercițiul ciudatelor lui funcțiuni. Marceloanță descoperă că are de-a face cu un caraliu. După ședință, îl adoarme pe Béru. A doua zi nu au loc spectacole, așa că Grasul nu va fi descoperit. Iar când or să-l găsească pe colegul meu, domnul Zobedenib va fi recuperat diamantele moșneagului. Nici urmă de delict. Tăgârță fiind plecat cu sorcova, îl vor trimite la o casă de glumeți. Și Marcelinul rămâne nevăzut necunoscut… Înmânarea bolovanilor având loc pe pământ străin, omul n-are treabă… Chiar de s-ar face o apropiere între cele două călătorii, nimeni nu poate dovedi că…

Până aici, mă prind la figură. Totuși e ceva ce nu se potrivește. Și acest ceva e portarul de la Alcazar. Când a fost răcit, Zobedenib se afla la cinci mii de metri altitudine. Concluzie – nu Micul Marcel l-a tras în frigare pe paznic. Și fiindcă nu el a făcut-o, înseamnă că are un complice.

Ce ziceți băieți, în locul meu v-ați duce să pălăvrăgiți o țâră cu bunul Landowski, nu?

Ba da?

Ei bine, de data asta sunteți mai puțin nătăfleți decât credeam!

Pe cai!

Îi lansez barmanului o hârtiuță și, așteptând restul, trag spre mine un jurnal proaspăt desfăcut pe colțul tejghelei. În josul paginii, citesc o notiță anunțând că azi se deschide la Londra Congresul internațional al magiei.

Și-a aranjat bine lovitura Zobedenib.

Isteț număr de magie, vă zic. Pe care va trebui să-l manipulez cu

prudență.

•

Iată-mă din nou pe Strada Chanez. Moleșită în apatia după-amiezei. Mă năpustesc spre Résidence. Paznicul de noapte a fost înlocuit cu o persoană fermecătoare, al cărei bust seamănă mai mult cu o hartă în relief a munților din Alsacia decât cu câmpia de la Crau.

O întreb dacă se află cinevașilea la Zobedenib, ea îmi răspunde că da și atunci îi dedic zâmbetul numărul *76 tris*, modelul „decomandă-ți randevu-urile, că mă întorc îndată”. După care dau buzna în ascensor, peste călcâiele unei bătrâne doamne cu fața atât de tencuită încât, ca să zâmbească, e silită să-și desigileze gura cu ajutorul dălții de spart gheață. Ca să o scutesc de cheltuielile de manipulare, mă abțin să fac vreo glumă și, cu pași ușori, atac dalele de pe culoar.

Apartamentul 1406! Cioc-cioc-cioc.

Cine-i acolo? Scufița Roșcovană sau lupul cel rău? Câte uși mi s-au deschis de-a lungul carierei mele? Mii… Milioane poate. La urma urmei, adevăratul meterez al omului, după șoriciul lui, e ușa. Un panou de lemn închis cu o broască de pușculiță – și indivizii își închipuie că se află la adăpost. Adevărați tembeli inconștienți.

Bocănesc încă oleacă pe, în jurul și prin partea locului soneriei, fără să obțin niciun răspuns. Carevasăzică, portăreasa mi-a vândut brașoave: nu e nimeni în apartamentul prea celebrului Zobedenib! Guguștiucii s-au dus să se guguștiucească pe aiurea.

Ori nu vor să deschidă?

Hai să vedem!

Cu sesamul în lăboanță, tutuiesc încă o dată încuietoarea și, întrucât dânsei îi plac din cale afară familiaritățile, se deschide ca un pepene răscopt.

Imediat adulmecătorul meu intră în acțiune. În apartament domnește o miroazną bizară. S-ar zice că una de gaz de iluminat…

Pișcat pe la oușoare de o legitimă neliniște, mă reped în odăi.

Măiculiță! cum s-ar exprima Bécassine. Ce spectacol fioros!

Landowski și gagica Solange zac de-a curmezișul divanului, mai neînsuflețiți decât două fileuri de morun în vitrina unui băcan. Ușa bucătăriei e deschisă iar zgomotul gazului mortal se face auzit fără întrerupere.

Mirosul înțepător mă face să mă clatin. Dau fuga într-acolo și constat că toate robinetele aragazului sunt deschise. Mai întâi le închid, apoi tropăiesc către ferestre, pentru a stabili un solid curent

de aer.

Merită să-l vezi pe San-Antonio în caz de urgență! Mai prompt decât trăsnetul! Mai rapid decât toată herghelia Boussac. Mai hotărât decât campionul la parașutism!

În primul rând, o înhață pe puștoaică pe sub aripi, o trag afară pe culoar și strig după ajutor. Se crapă mai multe uși. Câteva mecle aiurite apar în întredeschideri.

— Chemați poliția de intervenție! mugesc. Doi accidentați cu gaz!

O întind pe fată pe coridor și mă întorc în căutarea polonezului.

Când perechea a fost lungită lângă perete, mă aplec peste cele două turturele. Nu mai e cazul să fac un grafic colorat. Roșcovana a tras linie. A respirat prea mult timp chestia cu care se prepară ouăle ochiuri. Inima ei drăgălașă n-a putut rezista. Așa că a pus biletul cu închis din cauză de deces.

Rămâne Lando drept premiu de consolare. Nici el prea strălucit, dar în viață. Un horcăit hârâitor îi iese din piepți. Răsuflă scurt și mă tem să nu predea ortul cât ai zice pește.

O cocoană vine în goana mare, orăcăind că e infirmieră și că știe să execute respirație artificială. Îi abandonez așadar clientul, sfătuind-o să-și facă asupra lui temele pentru vacanță.

Curajos ca zece mii de cercetași, mă întorc în apartament. Tenacele miros de gaz continuă să fie prezent, plutind de colo-colo prin aer. Evit să-l respir, ceea ce reprezintă unele dificultăți. Zăresc, pus la vedere pe masă, o foaie de hârtie pe care au fost așternute în grabă câteva rânduri. Citesc:

> „*Împotriva dumitale, Maestre, dragostea noastră e cea mai puternică. Adio*.”
>
> Și totul e semnat: *Solange Roland* și *I. Landowski*

Deci nu a fost accident, ci sinucidere concertată. Ce înseamnă oare această frază ciudată: „Împotriva dumitale, Maestre”?

Iată ceva de meditat, nu?

Vâr biletul *in my pocket* și mă întorc pe coridor, unde tipii de la poliția de intervenție dau buzna, înarmați cu o brancardă pliantă pe care o depliază. Mă prezint domniilor lor. Și-i sfătuiesc să-l ia mai întâi pe bărbat, fiindcă doar pentru el se mai poate face ceva. Pentru fată, totul s-a sfârșit.

Băieții îmi răspund că bingo. Și pornesc cu băiatul spre Beaujon. Fata va avea parte de frigiderul colectiv. Cum zicea o portăreasă amică de-a mea: asta e viața!

În vreme ce domnii de mai sus își văd de treabă, micuțul San-A. cel de familie bună face un tur al proprietății.

Se preumblă prin apartament. Parcurge baia, dormitorul, livingul. Scotocește, adulmecă și se gândește la toate alea în timp ce se dedă diverselor operațiuni implicate, ceea ce e aproape la fel de anevoios ca a cânta la basul helicon în timp ce mergi.

Bagă de seamă că nu numai robinetele aragazului erau deschise, ci și cele ale băii. Alimentată mai abitir decât își permite scurgerea să evacueze, cada dă al naibii pe răscoale – și o imensă băltoacă s-a întins pe pardoseală, infiltrându-se până în cameră.

Da, San-A. se gândește. Deocamdată reia metoda lui Holmes. Iar materiei sale cenușii îi cade fisa. Fosforizează ca o fabrică suedeză de chibrituri.

Iar când crăticioara începe să i se bălăngăne, își ia tălpășița, neținând să-și încheie ziua într-unul dintre bufetele frigorifice ale morgii. Dar mai înainte examinează dulapurile, șifonierele, sertarele. Mai vrea. Mai cere.

În cele din urmă, copleșit de o migrenă afurisită, se propulsează mai din gios, să ecluzeze o dușcă reparatorie.

Face o stație facultativă la dameza cu informațiile. Care, sărmănica, e toată întoarsă pe dos din cauza dramei.

— Ia spune-mi, fermecătoareo, îi zic masându-i umărul ca pentru a o reconforta (operație în cursul căreia îi insinuez un deget intrepid în direcția bustului, *because* trebuie totdeauna să le-o faci damicelelor), ia spune-mi, n-a venit nimeni azi în vizită la 1406?

— Nimeni, face ea.

— Nu i-ai văzut ieșind nici pe secretara, nici pe asistentul Micului Marcel?

— Nu.

— N-au primit niciun telefon?

— Ba da; unul singur.

— La ce oră?

Face un mic tur de orizont intim.

— Pe la 10 și jumătate, mi se pare.

— N-ai recunoscut vocea solicitantului?

— Cred că era domnul Zobedenib…

— Mersi.

Ticălosul a sunat de la Orly. Și ceea ce a spus a determinat totul.

E șucară rău micuța branșatoare de fișe în formă de banană. Credeți ce vreți (cum spunea un general dintre amicii mei, vorbind despre fratele lui, ăsta e cel mai mic dintre necazurile mele{21}) dar tare aș lua-o într-un tur de pistă pe cadrul bicicletei.

Ar fi taman bună, ca mișcare intermediară, pentru a o înlocui pe Wenda. În relațiile cu sexul frumos, totul e cum dozezi șeptelul. După o damă din lumea bună, trageți-o repede cu o slujnică de han; și după o artistă alegeți-o fără ezitare pe secretara controlorului vostru de impozite.

Fătuca de acilea are tot ce-i trebă, băieți, ca să te râzi nebunește în societatea dânsei. E puicuța care își dă jos penele îndată ce ai suflat ceva mai tare spre persoana ei.

— Auzi, sufletelule, gânguresc, aș avea să-ți pun o grămadă de întrebări discrete și indiscrete. Și fiindcă mi se pare că muncești în draci, am putea cina împreună diseară? Așa am îmbina inutilul cu plăcutul, hm?

— Dar nu vă cunosc, protestează moale fermecătoarea.

— Ar fi cea mai bună ocazie să facem cunoștință. Eu sunt comisarul San-Antonio, ca să-ți spun totul…

În corsajul damicelei se produce un scurtcircuit.

— Cum? Dumneavoastră sunteți? De multă vreme tot aud de dumneavoastră.

— Vino la Pam-Pam de la Operă, la opt și jumătate, și-ți voi dovedi în ce măsură sunt chiar eu.

O mică mângâiere promițătoare pe sub țâțilici, ca să verific dacă sunt umflate la 1,5 atmosfere, și mă car.

Direcția – birou. Ne aflăm în punctul anchetei în care căpitanul trebuie să stea pe dunetă ca să determine poziția navei și să-i controleze radarele.

Sosesc în plină efervescență. Centralistul mă anunță:

— Repede! Vă caută patronul, are niște noutăți grozave. O să vă explice el.

E ziua pregătirilor de luptă{22}.

Ascensor. Care e hidraulic, după cum vă amintiți, și mă înalță cătinel până la sălașul Bătrânului.

Noutăți? Vreți să punem pariu că îmi va da de știre că secretara și asistentul lui Zobedenib s-au sinucis cu gaz de iluminat? De câte ori

nu m-au căutat serviciile mele ca să-mi dezvăluie ceea ce tocmai mi se întâmplase!

„Ăstea sunt alineatele meseriei", cum spune Béru, regele-ales al gastronomilor. Omul care își amestecă în farfurie maioneza cu cremă Chantilly; *gourmet*-ul care pune zahăr pudră pe caltabosul la grătar și muștar (preferabil de Dijon) pe bananele flambate cu *grand marnier*.

Îl găsesc pe domnul patron în atitudinea *404 bis* (a nu se confunda cu *404 Eric*). La el, asta e atitudinea supremă. Adoptată numai în marile ocazii. Atitudinea pentru catastrofele internaționale.

— Ei bine, dragule, rumegă el, cu spatele proptit în caloriferul stins. Ești de negăsit, după câte se pare?

— De azi dimineață tot vin și plec din instituție, replică dragul, căruia nu-i place deloc ca mecla lui să fie luată drept un dos de maimuță. Am cerut de curând să vă vorbesc, dar mi s-a spus că erați în conferință cu ministrul.

— Vorbesc despre ziua de ieri, ripostează sec Sucitul, masându-și supozitorul sclipitor.

— Ieri a fost ziua mea liberă, domnule director, îmi îngădui să-i amintesc.

El își trosnește degetele uscate și manichiurate.

— Hai să vorbim despre cum l-ai lăsat pe Zobedenib să plece în Anglia.

— Nu aveam niciun motiv să-l împiedic, domnule director.

Simt că, în felul cum merg lucrurile, n-o să apară nicio constipație între noi. Dacă Scalpatul caută motive să se înfurie, o să găsească unul numit San-Antonio, căruia nu-i place să i se tropăie, chiar și cu picioarele goale, pe prostată (doamnele fac excepție).

— Trebuia să găsești unul, dragule.

— A, da? Totuși am crezut întotdeauna că vă repugnă arestările arbitrare!

— Iar eu, mă ia la vale Pletosul, mi-am închipuit întotdeauna că posezi un al șaselea simț cu virtuți preventive…

Dacă își dă drumul în versuri libere, ne-a bătut fericea. Dau fuga să cumpăr un Claudel, ca să-i pot replica; înarmat cu *Galoșul de brad* sau cu *Jeannot măcelar* voi fi pregătit pentru orice.

— Vă pot cere să-mi explicați ce înțelegeți prin asta?

Pleacă de lângă calorifer, vine la birou, își proptește pumnii plăpânzi pe mapa de scris ca să-și ia avânt și-mi dă cu flit în plină muie:

— Așadar, pe deasupra, nici nu ești la curent?

— La curent cu ce?

Și iată revelația naspa. Chestia care ți se trage în plin portret. Și în cazul de față, faci plinul în rezervor și-ți mai rămâne și cât să pui în canistră.

— Nu știi, poate, că magul dumitale ratat tocmai l-a ucis la Londra pe domnul Bourgeois-Gentilhomme?

• CAPITOLUL XI

În care, ca întotdeauna,
comisarul San-Antonio uimește până la urmă
pe toată lumea

Uluiala îmi e atât de mare, încât mă văd în situația penibilă de a-i cere să repete.

— Zobedenib l-a asasinat pe fabricantul de macaroane?

— Acest fabricant de macaroane are un nume, te rog! fulmină Bătrânul.

Niciodată nu l-am văzut pe Moș Ciufulici atât de strașnic de furios. De-ar fi aflat, în aceeași zi, că nevasta îl înșală, că administrația îl concediază și că s-a pricopsit cu un cancer la colon și tot n-ar fi așa de capsat. E pe nasoale, San-A.; miroase a demisie pe aici. Dacă nu te stăpânești, ireparabilul riscă să se producă.

— Grozav aș vrea să aflu niște amănunte, risc o intervenție.

El se așază în fotoliul pivotant, ia un creion și, mânios, desenează pe sugativă o frunză de *Welwechia mirabilis*.

— Domnul Bourgeois-Gentilhomme plecase la Londra.

— Știu.

— Nu contează!

Îmi strâng atât de tare pumnii, că îmi aud cartilajele trosnind.

— Trăsese la hotelul *Queen Victoria*. La începutul după-amiezei, Zobedenib i-a făcut o vizită. Ce s-a întâmplat exact? Mister… Fapt este că, peste câteva minute, bătrânul se arunca pe fereastră și, după o cădere de patru caturi, se zdrobea de marchiza hotelului.

Clatin din cap.

— Și pe urmă? întreb.

Mi-a venit rândul să-l contrez pe Moșneag. Credea că o să mă ia cu leșin și o să cer săruri de deșteptare? Ei bine, o s-o încaseze în părțile găurite Găunosul.

— Cum și pe urmă? Găsești că toate astea nu sunt de ajuns?

— A recunoscut că-l aruncase pe geam pe scumpul domn?

Bossul ardică din umere.

— Pretinde că a fost sinucidere.

— Poate că asta a și fost.

— A, da? Yardul a găsit asupra Micului Marcel un colier de perle aparținând lui Bourgeois.

— Cum îi explică acesta proveniența?

Râs acrișor – dar ce zic? oțețit – din partea Tataiei.

— Domnul Céleste Bourgeois-Gentilhomme i l-ar fi dat înainte să se năpustească pe fereastră… Îți închipui așa ceva?

Îi susțin privirea sardonică.

— Foarte lesne, patroane.

— Ce tot zici?

— Zic că dau crezare declarațiilor Micului Marcel. Apropo, și eu am noutăți. Secretara și asistentul lui s-au sinucis.

Bătrânul își trece un deget printre gâtul ca de curcan și gulerul din celuloid cu întăriturі.

— Serios?

— Mai cu seamă în privința fetei, care a și murit. Acum, dacă veți binevoi să sunați la Spitalul Beaujon, vom afla ce s-a întâmplat cu tipul.

EI ezită, apoi ridică receptorul și cere legătura cu spitalul.

— Domnul se cheamă Landowski, îl informez.

Îl las să pălăvrăgească cu diferitele servicii care-i barează trecerea; când închide, moaca severă i s-a destins întrucâtva.

— Se pare că o să scape, anunță apoi. Constituția lui robustă…

— Cu atât mai bine, oftez; faptul că, pentru el, am ajuns la timp mă consolează. Îmi permiteți să sun la morgă de la telefonul dumneavoastră?

— Te rog.

La prăvălia Carne-Rece, solicit să stau de vorbă cu doctorul de la intrări. Îl cunosc, e un bătrân farsor care nu se complace decât în tovărășia mortăciunilor. Cu cât acestea sunt mai vechi, cu atât el e mai fericit.

— Doctorul Nécrofage?

— Cine-i la telefon? se neliniștește vocea bolovonoasă.

— Cel mai frumos comisar din Franța și de la periferii.

— A, dumneata erai, San-A.?

— Nu te-am rugat eu s-o spui! râd.

În fața mea, Bătrânul își trosnește oscioarele, ca să-și semnaleze enervarea.

— Ți-am expediat o roșcată mai adineauri, ai recepționat-o?

— Foarte bine, nu-ți face griji pentru ea, nu i s-a întâmplat nimic pe drum.

Are un umor cât se poate de negrotei doctorul ăsta. Și trebuie să spun că pacienții lui nu riscă să se formalizeze.

— Ai examinat-o oleacă?

— Atunci când am dezbrăcat-o, da. Însă n-am practicat autopsia.

— După părerea dumitale, de cât timp a murit?

Nécrofage nu răspunde imediat, fiindcă nu e un zăpăcit. Poartă mereu cu el o balanță Robert Val, pentru a cântări argumentele pro și contra.

— Hai să vedem! se gândește. Mi-a fost adusă de o jumătate de oră. Acum e 4 fără douăzeci… Trebuie să fi răposat pe la unsprezece dimineața sau la amiază.

Tresar.

— Chiar așa? Ești sigur?

— Și încă cum!

— Era cu ea un nene. Care a scăpat, după spusele colegilor dumitale de la Beaujon.

— Cu atât mai bine pentru el.

— Nu ți se pare extraordinar ca fata să fi murit și bărbatul ba?

— Nu. În poveștile de asfixiere cu gaz, totul depinde de organism… E firesc ca un bărbat să supraviețuiască unei femei, mai ales când omul e în plină forță.

— Să poată supraviețui chiar mai multe ore?

— Se întâmplă frecvent.

— O.K., mulțumesc.

Pun, cu delicatețe, receptorul în furcă.

— Ai niște concluzii de… începe Big Boss.

— Nu încă, dar o să fie. Vă cer permisiunea de a mă retrage, patroane. Vă voi da noutăți în cursul zilei.

— Contez pe asta.

Mă ușchesc. Astăzi atmosfera din biroul Moșului e irespirabilă.

Cobor în viteză scara și mă năpustesc la mine.

Ceea ce face ca viața să fie liniștitoare sunt repetițiile. Moș Pinuche se joacă iar de-a zidul morții prin încăpere, lovind câte un clasor ori răsturnând câte un scaun.

— Stop! îi strig.

El își flutură brațul și urlă:

— Mereu mi se întâmplă la fel – nu-mi mai aduc aminte ce trebuie să faci ca să te oprești.

— Împinge în față maneta de gaz, ramolitule!

Îmi dă ascultare, și mașina i se oprește, după o tuse de bronșitic.

— Spală-ți mâinile murdare și mișcă-ți fundul, Pinuche.

— Unde?

— La spital.

— Dar mi-am făcut radiografia în dimineața asta.

— Nu mergem pentru tine, vizităm un amic.

•

Medicul-șef e un ins aferat, care nu simte deloc nevoia să participe la o anchetă polițienească. Totuși mă ascultă cu deosebită răbdare și, după ce am terminat să-i expun ale mele *desirata*, cum zicea Doña et Caetera Y Trema Con Comlaluna, face un semn de încuviințare. Apoi apasă butonul unei sonerii. Apare un infirmier.

— Vezi ce dorește domnul, îi spune medicul-șef, arătând spre mine cu un deget dezinvolt. Și încearcă să-i dai satisfacție.

Nici nu cer mai mult. Îmi înșfac de haripă pretinul și-l târăsc pe coridor, ca să-l câștig de partea mea.

Nou-sositul e un zdrahon simpatic, cu ochi zâmbăreți și al cărui ten tinde să stea dovadă faptului că omul se hidratează cu altceva decât apă distilată. Îi explic, punct cu punct, ceea ce doresc, de la el.

— Tipul e în stare să vorbească? îl întreb.

— Cred că da.

— Bine. Transportă-l într-o rezervă cu un singur pat unde, în prealabil, o să mă ascund.

— N-o să fie comod.

— Aranjează să se agațe un cearșaf, în spatele căruia să stau.

— Prea bine.

— La câtva timp după ce-l aduci acolo, spune-i că vrea să-l viziteze un domn care se pretinde polițist. Și gândește cu voce tare, mirându-te pe tema asta, ceva de genul „nu pare deloc să fie de la poliție”… Ai priceput?

— Nu prea înțeleg unde vreți să ajungeți, zice infirmierul.

— Esențialul e să înțeleg eu, nu? râd.

Omul admite – și totul se derulează cum s-a cerut. Peste cinci minute, mă ascund în spatele unei draperii de nailon alb, în care am practicat o gaură. Șed pe un taburet de metal și nu-mi mai rămâne decât să aștept.

Camera fiind prevăzută cu un aparat de radio, l-am branșat pe acesta din urmă pe un post ce difuzează muzică lină, care îmi acoperă zgomotul respirației.

Năvodul e instalat – peștele n-are decât să se arate. Și se arată, într-un cărucior împins de către infirmierul meu, asistat de unul dintre colegi. Îl întind în pat pe Landowski, îl întreabă dacă dorește ceva și ies.

Pândesc în micul meu teatru de marionete. Lando rămâne mult timp nemișcat. Apoi deschide un oblon și se chiombește împrejur. Îl deschide și pe celălalt. Din locul unde mă aflu, îl văd în semiprofil. Și pot să vă afirm că privirea polonezului nu are nimic comatos.

Omul e în alertă. Am impresia că îmi „simte" prezența. Asemeni unui vânat adulmecându-l pe vânător, se crispează, atent.

Un cioc-cioc la ușă.

Scenariul continuă să se desfășoare. Iată-l din nou pe infirmier. La cel de-al doilea cioc al cioc-ciocului, Landowski a închis din nou ochii.

Omul în alb revine la căpătâiul gazatului.

— Ascultați, zice infirmierul. E afară un caraghios care insistă să vă vadă de urgență. Pretinde că e de la poliție, dar mă întreb dacă o fi adevărat; are o asemenea față…

Cu prețul, parcă, al unui efort suprem, Landowski a redeschis ochii. S-ar zice că e la un deget de a-și da sufletul.

Actor de *first* clasă.

— Să-l las să intre câteva minute? întreabă infirmierul. Știți, nu sunteți obligat să răspundeți la întrebările lui…

Ușoară încuviințare din partea neichii Lando.

Interludiu comic: intrarea lui Pinuche.

Pinaud e orice vreți: lânced pe la colțuri, diminuat – dar are simțul împrejurărilor. Nătărău, fără îndoială – dar eficient în tot ceea ce privește meseria.

Bunul Pinuche! Îi voi da acolada, ascultând cum debitează, cu glasul lui behăit și convins, tot soiul de scorneli. Ce bine-și știe lecția! Cu câte inteligență profesională o turuie, pregătind efectele, luând-o pe îndelete, clipind din ochii urduroși ori netezindu-și mustața de firele căreia atârnă tremurând resturile ultimelor paisprezece mâncăruri halite!

— Îmi cer scuze că vă vizitez într-un asemenea moment, domnule Lando…

Scumpul de el! E adevărat că a jucat pe scenă. A debutat odinioară în *Cărătoarea de pâine* (el făcea pâinea); și bine a zis cine a zis că chestia asta e ca Școala normală superioară sau ca sifilisul – mereu îți rămâne ceva de pe urma ei.

— Cine ești dumneata? suspină valorosul lui interlocutor.

— Numele meu nu v-ar spune nimic. Sunt detectiv particular. Le-am zis răspicat infirmierilor că sunt polițist, fiindcă trebuia să vă văd înainte de adevărata poliție, care nu va întârzia să se arate…

Să fie o părere? Am impresia că celălalt s-a încruntat. Povestea îl interesează – și se gândește mai puțin să o facă pe agonizantul. Îl ascult pe frățâne-meu și-mi spun *in petto*, fiindcă în toiul reflecțiilor mele vorbesc latina, că într-adevăr Pinaud aduce a detectiv particular. Ochiul din bideu! Adulteruri de toate soiurile, cu apă caldă și rece. Filatură. Discreție asigurată…

— Pe scurt, continuă Moș Deșeu, am fost însărcinat de familia Bourgeois-Gentilhomme să-l supraveghez din umbră pe bătrânul domn. La vârsta lui… păi nu? Era prudența întruchipată. Numai că, în timp ce-l filam la Londra, Céleste m-a prins asupra faptului. Nu aveam asupra mea nici măcar banii de drum. De altfel, trebuie să vă spun că patronul nostru își mănâncă de sub unghie… Am înfundat pușcăria, cum mă vedeți și cum vă văd… Vă povestesc toate astea, bietul meu prieten, ca să știți… Așa încât, după ce el a dispărut, ce puteam face mai bun decât să mă ocup de dumneavoastră, de vreme ce vă interesați de Céleste? Talmeș-balmeșul din noaptea asta – m-am întrebat cum se va termina pentru dumneavoastră. Totuși s-ar zice că nu v-a mers prea rău, nu?

Urmează o îndelungată, o interminabilă tăcere, în timpul căreia Lando asimilează (are metodă).

Totul va depinde de reacțiile lui.

Și el nici nu se clintește.

Situație delicată, chiar de nesuportat pentru Pinaud. Trebuie să ai calmul lui ca să reziști. Și el rezistă. Mai mult: își continuă atacul.

— Vedeți, sărmanul meu domn, supraveghindu-vă, ceva îmi spunea că nu-mi pierd timpul… În concluzie, în ciuda deghizării dumneavoastră v-am văzut ieșind de la 1406 și dând lovitura cu portarul de la Alcazar pentru a pune cheia la loc… Adică…

Aceeași mutenie absolută a adversarului. Băiatul San-A., cel ce nu poartă Legiunea de onoare dar seduce toate fetele seductibile, simte cum partea nobilă și sentimentală a persoanei sale se înmoaie, ceea

ce e păcat. Să fi comis cea mai monstruoasă greșeală a frumoasei lui cariere? Hm? Răspundeți voi la asta, turmă de tăntăloi, fiindcă nenicul îndreptățit să o facă tace.

Pinaud al meu scoate din pozânar o indescriptibilă batistă în pătrățele, maculată cu unsoare și o mie de alte trucuri mârșave. O despăturește, ceea ce scoate un zgomot ca atunci când o vacă mestecă un măr verde – și-și șterge colțul ochilor.

Nu se emoționează în continuare deloc Pinuche. E în misiune. Pe care o îndeplinește. Dacă i-aș ordona să se ducă să smulgă firele de păr din urechile ministrului Afacerilor în curs de anulare, ar face-o cu aceeași seninătate suverană.

După ce și-a decojit vitrinele, își curăță nasul. Pe urmă își șterge mustețele, fără a deplasa nici cu un milimetru nas-sufletele. După care își încheie serenada.

— Bine aranjată și lovitura cu gazul. Ca alibi, e foarte reușită. O lichidați pe puștoaică fiindcă începuse să știe prea multe și, întrucât toată lumea se bazează pe ora morții ei ca să determine momentul scăpării gazelor, v-ați dezvinovățit și în chestia cu portarul, nu? Vă puseseți ochelari negri, o pălărie tiroleză…

Memoria îi joacă o mică festă. Vârsta și vinațurile își spun cuvântul. Nu-și mai amintește prea bine ce l-am dăscălit. Îi e teamă să nu calce în strâchini. Și are dreptate să ezite. Dar amintirile îi revin.

— În timp ce fata se asfixia, dumneavoastră stăteați în baie, în fața ferestrei deschise. După ce fata a murit, ați închis gazele și v-ați dus la Alcazar. Pe urmă v-ați întors, ați deschis din nou robinetele și iar ați intrat în baie, *lăsând să curgă apa pe pardoseală pentru a astupa crăpătura de sub ușă* și astfel a rămâne la adăpost de gaze. Când caraliii au sunat la ușă, v-ați grăbit să vă întindeți lângă fată, înghițind cât mai mult gaz cu putință, ca să vă intoxicați olecuță. Ei bine, asta e tot. V-am spus întreaga poveste ca să înțelegeți că nu blufez. Aștept propunerile dumneavoastră.

De data asta Landowski hotărăște să deschidă mestecătoarea.

— Ce propuneri? întreabă cu glas suav.

Pinaud clatină din cap, plin de cumsecădenie.

— Am gusturi modeste și nevoi rezonabile. Prefer să vă las să faceți o ofertă. Dacă e prea mică, voi încerca să obțin ceva mai mult din partea familiei…

— Nu te-ai uitat deloc la mine…

Într-adevăr, Pinaud nu-și privește niciodată interlocutorii. Ochii săi inocenți vagabondează prin încăpere, în timp ce proprietarul lor vorbește sau nu vorbește.

Cu o voce ciudat de dulceagă și convingătoare, Lando repetă:

— Hai, uită-te la mine și ai să înțelegi…

Pinaud, deloc contrariat, îl privește. Și iată că, pe nepusă masă, încetează să-și mai fluture pleoapele. Ochii îi rămân înfipți în cei ai lui Lando. Niciodată Moș Pinocchio nu s-a bleojdit astfel în felinarele vreunui nene. De regulă, vitrinele lui își lasă obloanele după o secundă și două zecimi. Ce vrea să spună asta?

Ei bine, băieți, asta vrea să spună că am văzut just. Dar să nu anticipăm.

Landowski vorbește.

Tonul îi e jos, silabele se târâie interminabil.

— Nu ai aflat nimic, zice el. Niimiiiic… Ai visat…

Pinuche e imobil, încremenit. Celălalt își continuă ședința.

— Ai inventat totul. Ești murdărit de păcate. O, cât ești de murdar! Cât ești de murdar!

Și minunea se împlinește. Pinuche iese din biata lui batistă, cu ochii proptiți mai departe în cei ai lui Landowski. Cu mișcări încete și amorțite, de somnambul, își freacă biata muie cu batista, ceea ce nu o face mai curată, ci dimpotrivă.

— A nu… Nu! zice arar Landowski. E inutil… Numai apa Senei te poate curăți. Apa e frumoasă în Sena. Apă frumoasă și limpede, caldă, moale… Moale ca pielea de femeie. Ai să te duci acolo. Ai să te arunci în ea… Ai să închizi ochii și ai să rămâi nemișcat, iar apa o să te spele… Să te spele… Să te spele… Ai să fii curat… Apoi să strălucești… Pielea dumitale o să capete un luciu admirabil… Trebuie să te duci acolo. Să te duci în Sena! Hai, repede!

Nenea Pinuche se ridică. S-ar zice că e un automat. Face stânga-împrejur ca la armată și se îndreaptă spre ușă. E momentul să intervin.

— Pinaud! mugesc. Oprește-te, fraiere, capsomanul ăsta te-a hipnotizat!…

Recunoscându-mă, Landowski pălește. Încearcă să sară din pat, dar ca din întâmplare bărbia lui nimerește taman în pumnul meu drept, care se repezise în întâmpinarea ei.

Omul începe să se răstoarne. Îl ridic cu stânga. Îi adaug peste muie doi pumni de câte un quintal fiecare – și băiatul adoarme la rândul

lui.

Mă năpustesc pe urmele lui Pinaud. Fiindcă Pinaud nu s-a oprit. Ajunge la capătul coridorului – și degeaba îi urlu să ia seama; continuă să meargă. Mai mulți infirmieri sosesc în goană. Li-l arăt pe Pinuchet.

— Iute! Legați-l, o să se arunce în Sena!

Băieții dau năvală. Eu mă întorc în odaie, să port o mică discuție cu Landowski.

• CAPITOLUL XII

Și ultimul.
În care le deschid ochii și celor care
ar fi primit vizita lui Moș Ene

— Bine lucrat, băiete Lando, numai că am fost mai tare ca tine, mă scuzi. Ai depășit măsura când l-ai aruncat pe fereastră pe bătrân, la Londra. Asta a fost o crimă mai mult ca perfectă. Jos pălăria!

Zâmbește. Îi evit privirea, fiindcă nu simt nevoia să dau de naiba. Dar fiindcă sunt un loial, nu mă pot împiedica să mă benoclez la interlocutori; și, de fiece dată când ochii mei se întâlnesc cu ai lui, simt ceva ca o mică descărcare electrică.

— În urma contactului cu Micul Marcel, ți-ai dat seama de puterea ta hipnotică, punem pariu?

— Într-adevăr.

— El nu e decât un biet șarlatan, în vreme ce la tine, fără putință de greșeală, e vorba de un har. Am asistat la ședința de ieri. Colegul meu cel gras nu s-a lăsat operat de Micul Marcel; e un sceptic. Urcase pe scenă ca să caște ochii mari, nu ca să-i închidă. Atunci, pe neobservate, Micul Marcel a făcut apel la tine, fiindcă în caz de urgență interveneai tu. O.K.?

— O.K.!

— Trebuie că plesneai de invidie văzând numele stăpânului tău pe afișe și fotografia lui în programe și auzind publicul cum îl aplaudă, în vreme ce tu reprezentai drogul. Nu?

— Un pic.

— Așa că, într-o bună zi, ai găsit rezolvarea în persoana bătrânului negustor de macaroane. O pradă ușoară, nu? Te-ai ocupat de el și ai făcut dintr-însul jucăria ta… I-ai dictat să se care cu diamantele și să ți le remită. Pe urmă l-ai trimis la Londra, fiindcă patronul tău se ducea acolo și voiai să-l prefaci în țap ispășitor. O dată ajuns la Londra, Céleste, cu subconștientul bine modelat, l-a sunat pe Zobedenib de la hotelul unde știai că trăgea de obicei. L-a convocat la el. Celălalt a venit. Atunci bătrânul i-a dat bijuteria și, continuând

să se supună în secret instrucțiunilor cu care îi penetraseși al doilea eu…

Zâmbet al lui Lando.

— … s-a aruncat pe fereastră.

— Va trebui să poți dovedi toate astea, comisare! zice nemernicul. Riști foarte tare să te faci de râs susținând în fața tribunalului o asemenea teză. Justiția e mult prea pozitivistă ca să creadă în supranatural.

— În orice caz, pe portarul de la Alcazar nu subconștientul l-a ucis.

Tipul rămâne netulburat.

— Hai să-ți spun ce s-a întâmplat acolo. Ieri, după ședință, în vreme ce Micul Marcel dădea autografe în salonul rezervat admiratorilor, tu l-ai descoperit, în cabina patronului, pe inspectorul meu. L-ai adormit, cum mi l-ai adormit și pe celălalt coleg adineauri, și l-ai vârât sub divan. Erai în criză de timp. Dacă Micul Marcel te descoperea, îi dădeai de bănuit. Dacă, pe de altă parte, băiatul meu își venea în fire, avea să-și amintească de faptul că-l adormiseși. Atunci, ca să aranjezi totul, ai hotărât să te întorci noaptea târziu să-l cari undeva aiurea pe omul meu și, poate, să-l împingi să se sinucidă, conform bunului tău obicei. Numai că, dacă oamenii nu-ți rezistă, încuietorile se lasă mai puțin convinse. Ai așteptat afară ieșirea lui Zobedenib. Acesta își punea pe măsuța portarului cheia de la cabină. Ai luat cheia cu pricina. Ai legat de ea numărul unei alte chei, aflate asupra ta, și te-ai cărăbănit. Dar când te-ai întors, era prea târziu, mișunau prin sector sticleții iar amicul meu grăsan fusese descoperit. Mai departe lucrurile s-au derulat așa cum știi. Și te tracasa o chestie: *propria ta cheie*, rămasă agățată în loja portarului. Dintr-o clipă într-alta aveam să descoperim că nu e vorba de cheia potrivită. Ceea ce avea să ne dea de gândit – iar dacă ancheta scotea la lumină faptul că respectiva cheie îți aparținea, erai un om făcut. Deja poliția începuse să te adulmece… Atunci ai vrut să operezi substituirea celor două chei. Ai crezut că portarul ieșise și ai dus la îndeplinire mica manevră. În realitate, portarul moțăia într-un fotoliu de răchită, care-l ascundea vederii tale. S-a trezit – și asta i-a adus pieirea. Nu aveai timp să-i torni o ședință de hipnoză. Fără îndoială, omul ți-a dat de știre că mandea se afla în teatru. Hm, ce zici?

— Pentru Dumnezeu, dovedește toate astea! face polonezul.

— N-avea grijă, fiule, o vom dovedi. Gagica Solange era complicea

ta. Dar când m-a văzut debarcând în afacere dimineața devreme, o dimineață prevăzută pentru operațiunea Taica-Mare Macaroană, trebuie să se fi speriat – de aceea i-ai hotărât sinuciderea. Din prudență! Aveai să-ți înscenezi și propria ta sinucidere, în felul expus de eminentul meu coleg de adineauri. Știi, tipule, cum de-am ajuns să descopăr făcătura? Mai întâi inundația din baie. Apa cursese în cameră, *dar se afla și pe pingelele tale, deci călcaseși de puțin timp în apa aceea*. Scotocind peste tot, am descoperit niște ochelari negri și o pălărie tiroleză. Or, pălăria în cauză era cu mult mai largă decât cele aparținând Micului Marcel și aflate alături de ea în șifonier. Concluzie: acele mărunte accesorii îți slujiseră să te deghizezi ca să ieși de la Résidence fără a fi reperat. Asta e tot, băiete. Acum nu ne mai rămâne decât să aflăm unde ai ascuns diamantele.

— Nebunie! murmură Landowski. Nimic din toate astea nu e adevărat.

Îl privesc. Părerea mea e că avem de-a face cu un client serios. Ca să-l facem să vorbească, va fi nevoie de toată știința de a… Dar ia stați! Și Béru? Iată care e martorul *number one*. Și, ironie! Numai Lando îl poate trezi pe omul capabil să-l înfunde. Nici măcar nu mai merită osteneala să-i cerem asta, nu?

Îl încredințez pe șmecheraș oamenilor mei solicitați în graba mare și, escortat de un Pinaud ușor dezmeticit, alerg cât mă țin curelele către scumpul de Béru.

•

Pe scara din ce în ce mai aglomerată a Matahalei, mulțimea freamătă din ce în ce mai abitir, fiindcă se înregistrează sosirea culcăreței prin străini Berthe Béru, mai cunoscută în anumite medii sub inițialele B.B.

Scorpia e apostrofată de către vecini, care o numesc călău – nu de copii, ci de soți.

Persoana e rubicondă, cu părul din vârful negului biciuind vântul fățarnic al scării.

Zărindu-mă, se azvârle, cu toate mamelele scoase, în direcția mea.

— Bunul meu prieten, eructează printre fanoane balena, îți închipui o asemenea rușine? Oamenii ăștia care se amestecă în viața mea particulară! Care îmi reproșează că nu mucegăiesc în fața mașinii de gătit, în așteptarea fustangiului de Benoît!

O domolesc, domolesc și populația și o drivez pe cotoroanță în apartamentul ei. O dată calmul restabilit, ea se neliniștește, în fine:

— De fapt, dragă Antonio, de ce aceste manifestări ostile?

— Tipul dumitale a fost hipnotizat, o informez. Nu reușim să-l reanimăm.

Ea scoate un behăit și dă buzna în odaia unde zace Bérurier cel Viteaz.

Nimic nu s-a schimbat în starea lui. Se odihnește împietrit, cu lăboanțele pe lângă burdihan, cu ochii închiși, cu mestecăul bosumflat. Berthe se oprește o clipă, nehotărâtă. Seamănă cu o scroafă în aret în fața unei grămezi de bălegar, întrebându-se dacă e de mâncare… Apoi explodează:

— E beat, asta-i! Ce tot băsniți că ar fi hipnotizat? A băut iar din cale afară – butoiul de vinaț!

Paznicul trimis de prefectura de poliție intervine. E un slăbănog, cu mustața aidoma jetului de apă al stropitorii municipale.

— Vă asigur, doamnă, că vă înșelați!

Încercați să opriți, cu o plasă de prins fluturi, o avalanșă! Balena nu vrea să audă de nimic. L-a văzut de atâtea ori matol de Benoît cel Gras al ei, încât nu se lasă dusă de poveștile de adormit bărbații. Îl înhață pe Béru de gâtlegău și-l hâțână precum un măturător stradal, prost dispus, hâțână prima pubelă din ziua aceea.

— Te trezești o dată, nenorocitule? zbiară porcina. Termină cu comedia, că de nu, ți-arăt eu dacă mă cheamă Berthe sau altfel.

Paznicul mă prinde de braț.

— Interveniți, mă imploră; furia asta o să-l omoare.

Ca și când Cel Preaînalt nu aștepta decât vorbele astea ca să se manifeste, răsună un strănut teribil. S-ar zice că Béru a explodat. Tuturora hanțele ni s-au umplut de stropi. Va trebui să ne schimbăm dacă nu vrem să ne pricopsim cu o congestie.

Grasul își deschide felinarele și se saltă într-un cot. Privește în jur, cu o anume surprindere.

— Vedeți ce mai histenopizat era? triumfă balena.

Și, în furia ei, își pălmuiește beiul de Tunis în miniatură. Atunci Farouk-ul are o reacție neașteptată, de neconceput… De n-aș fi fost martor, n-aș fi crezut. El, blândul, umilul, încornoratul, împăcatul cu soarta, el Béru, care a blocat cu rulouri de cocă, mai mulți pumni decât Puig Albert cu supozitoarele lui de piele. El, de mecla căruia Berthe a spart și a rupt, după luna de miere: trei forme de copt prăjituri, o râșniță de cafea, opt supiere, o sută treizeci și patru de cozi de mătură și douăsprezece mânere de umbrelă, unsprezece

servicii de masă, o oală de gătit pește, două veioze, fotografia unchiului ei, o statuie de ipsos reprezentând o Diană la vânătoare, plus un bust – tot de ipsos – al generalului Pétain-fără-chipiu, o podoabă de metal de la balustrada scării, trei căni de faianță și un picior de lemn aparținând bunicului ei; da, el, eternul pălmuit, bătutul de soartă (și de Berthe) se ridică în picioare. O flacără îl animă – aceea a subconștientului. Eul său secund ia cuvântul.

Din toate puterile, care sunt mari, face un du-te-vino pe obrajii căzuți ai clătitei sale reci, strigând:

— Ei nu, ați auzit oameni buni cum îndrăznește caraghioasa asta să-i vorbească bărbatului ei?

Suspens terifiant. Poți auzi o muscă umblând pe covorul din spumă de cauciuc. Pe urmă Grasa se aruncă la pieptul lui Bérurier al ei, plângând precum întreg cartierul Madeleine:

— O, bărbățelul meu, bărbățelul meu! bâiguie făcându-se mică de tot (o să rânim mâine dimineață, cu furca, ceea ce mai rămâne), iart-o pe nevestica ta care te iubește!

Ora fluxului, băieți! A deliciilor, a cântecului de orgă, poate a dragostei! Nu se știe niciodată…

Ne retragem pe vârful gaibaracelor – paznicul, Pinuche și cu mine.

— Hai jos să bem un păhărel, îi zic lui Pinuche. După ce se vor lămuri lucrurile, urc din nou să-l interoghez pe Grasul.

Mă benoclez la breloc. Peste două ore am întâlnire cu funcționara de pe Strada Chanez. Dacă vreau să fiu la înălțime, trebuie să-mi fac plinul de scotch.

Fiindcă Pinaud nu mă urmează, insist:

— Îți aduci carcasa încoace, da sau nu?

— Nu, zice Strămoșul: Nu pot umbla brambura așa; mă simt foarte murdar. Cât de departe e Sena?

Sfârșit

SAN-ANTONIO

Berceuse pour Bérurier

Fleuve Noir

{1} *Fais pas l'oeuf* (argou), „nu face pe prostul". (n.tr.).

{2} Joc de cuvinte în original: *style Mongole fière* – „mongol mândru", cu trimitere la celebrii frați Montgolfier. (n.tr.).

{3} *La classe*, aici „de clasă, de înaltă clasă". (n.tr.).

{4} Toponim utilizat în multe dintre scrierile lui San-A. *Bouffez mon...* – „Haliți-mi..." (n.tr.).

{5} În original, *tartouse et passepartouse; tarte*, *tartouzard*, (argou) „urât, plictisitor"; *passepartout*, „șperaclu"; *partouse*, „orgie sexuală colectivă". (n.tr.).

{6} În original, joc de cuvinte: „îi răspund *du tac au tac* (prompt, fără a rămâne dator cu replica) fiindcă am avut strânse legături cu o mitralieră". (n.tr.).

{7} Cf. *On t'enverra du monde* (n.a.) – „Te-am trimis pe lumea ailaltă". (n.tr.).

{8} *T'est cinglé*, „ești într-o ureche". (n.tr.).

{9} *Zob*, „membru viril", *nib*, „nimic" – în expresie înseamnă „Neica nimeni". (n.tr.).

{10} *Grouchy* – general al lui Napoleon, a cărui delăsare în luptă a dus la pierderea bătăliei de la Waterloo; *Blücher* – general german care a luptat și a câștigat, alături de Wellington, luptele de la Waterloo. (n.tr.).

{11} Meteo (n.tr.).

{12} Mă reține să v-o comunic și vouă, fiindcă, vicioși cum vă cunosc, o să dați buzna să-l plictisiți. Și Grasul are destule de tras de pe urma Balenei sale. (n.a.).

{13} *Ma tignon m'as tu vu*: „cocul meu, m-ai văzut?" (n.tr.).

{14} În original, joc de cuvinte intraductibil: *je vais tomber en quenouille. Tomber en quenouille* (despre tron), „a cădea, prin succesiune, în mâinile femeilor". (n.tr.).

{15} În anii '60, Franța și-a apreciat moneda națională, introducând „francul greu", care valora cât 100 de franci vechi. (n.tr.).

{16} *Bête* „animalul", în loc de *Belle au bois dormant*, „Frumoasa din pădurea adormită". (n.tr.).

{17} În franceză, finalul cuvântului *cataleptique* se pronunță asemănător toponimului Leipzig. (n.tr).

{18} *Enchanté*, „fermecat" și totodată „încântat". (n.tr.).

{19} Joc de cuvinte între *parti pris*, „părtinire" și *prix*, „preț", cuvinte pronunțându-se identic. (n.tr.).

{20} În original „*ce que le boxeurs appellent le poing de la situation*", „ceea ce boxerii numesc «*pumnul situației*»" în loc de *le point de la situation*, „(fac) darea de seamă asupra situației" *Point* (punct) și *poing* (pumn) se pronunță la fel. (n.tr.).

{21} În original *c'est le cadet des mes soucis*; *cadet*, „frate mai mic", *cadet* „elev militar". (n.tr.).

{22} În original, fraza continuă „cum ar fi zis o pitică pe care am cunoscut-o la Circul Amar". *Branle-bas*, „pregătire de luptă", dar în jargon, *branler*, „a avea erecție", *bas*, „jos". (n.tr.).